

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 38 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasúti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szerkesztési főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM: Szerkesztőség 789. Kiadóhivatal 708.

A kihallgatások után.

Budapest, május 10.

Ma egyelőre véget értek a budai királyi palotában a kihallgatások s a király szerdán már utazik is Bécsbe. De a nemzet épp úgy nem tud semmit arról, hogy mi fog történni, mint nem tudott akkor, mikor a kormány beadta a lemondását. Nem vesszük rossz néven senkinek, hogy a királylyal folytatott tanácskozásának részleteit nem üttötte nagy dobra, hisz ezt tiltaná a jó izlés is, az észszerűség is. De azért azt hisszük, ezek a kihallgatások nem szorítottak csak arra, hogy az uralkodó a meghívott politikusok előterjesztéseit kegyesen meghallgatta, hanem nyilvánvalóan a válságról való véleményét is megmondta s így ha tényleg fentartotta is magának a döntést, lehetetlen, hogy a kihallgatott államférfiak tisztában ne volnának már most azzal, hogy ez a döntés minő irányban fog megtörténni. Ezt pedig a nemzet tudatni már most kötelesség volna.

Hisz végre is a nemzet sorsáról s jövő politikai alakulásáról van szó. Lehetetlen, hogy most is vezető politikusaink dodona jóslásokba bürkolozzanak. A király sokkal konzervatívabb és sokkal kevésbé érez hajlandóságot az iránt, hogy ok

nélkül kalandokba bocsátkozzék, sem hogy olyan megoldásra gondolna, amely az országot kínosan lepné meg. Hisz arról, hogy alkotmányellenes kormányt inauguráljon, ezuttal szó sem lehet, az alkotmányos megoldási módok pedig félkezen felszámíthatók. Nincs tehát semmi értelme annak a fontoskodásnak, amelyet a kihallgatott politikusok tanúsítanak. Nincs értelme pedig azért, mert az országban a bizonytalanságot fokozzák, az izgalmat növelik s olyan hiedelmeknek és érzéseknek adnak tápot, amelyeket megerősödni nem szabad hagyni, mert ez sem az országnak, sem a monarchiának nem érdeke.

Azok a politikusok, akik a miniszterelnök javaslatára a király elé hivatnak, a legkiválóbb férfiak, akiket ma az ország fel tud mutatni. Egyetlen egy sines köztük, aki ne volna tisztában azzal, hogy a mostani válság egyike a leg súlyosabbaknak a modern Magyarország történetében, mert nem egy máról-holnapra való megoldást kell találni, hanem gyökeres orvoslást. Ennek nehézsége pedig abban van, hogy sem a koalícióval mai formájában nem lehet tovább kormányozni, sem a mai koalíció egyenes mellőzésével. A hatvanhetes pártoknak az a szövetezése, amely egyes bécsi agyvelőkben mint megoldási forma él, merő chimaera, mert nemcsak

hogy a hatvanhetes pártok egyesülése elképzelhetetlen, hanem azért is, mert a mai viszonyok közt nem érezhetnének magukban elég erőt arra, hogy egy hazafias ellenzékkel megküzdjenek.

Viszont a függetlenségi párt higadtabb elemei éppen a függetlenségi párt szempontjából tartanak aggasztónak azt, hogy a párt most kiválva a koalícióból, mint a parlament többsége, követelje a maga számára a kizárólagos kormányhatalmat. Más országban elképzelhetetlen volna az, hogy egy parlamenti többség önmagára nézve veszedelmesnek láthatná a kormányalakítást, de a mi álkormányos állami életünkben a politikai okosság diktálja az óvatosságot. Hisz éppen a fő és a legaktuálisabb pártprogram megvalósítása elé mered a királyi vétó. Kétségtelen, hogy amint a király a koalíciós parlamenti többségnek megtagadta az önálló magyar jegybankhoz való hozzájárulását, megtagadná a tiszta függetlenségi többségnek is. S ha a függetlenségi párt óhajtabbnak tartotta a kormány lemondását és a válság felidézését, dacára, hogy hatvanhetes pártokkal van koalícióban, semhogy lemondjon az önálló magyar jegybankról, nem mondhat le erről, még csak ideiglenesen sem abban az esetben, ha a kormány egészen reá bízhatná. Ezt tiltja a politikai be-

Szétfoslott emlékek.

Írta: Nógrádi László.

(Utánnomás tilos.)

Egy kövér asszonyosság hömpölygött be az ajtón. Hosszu, fekete fátyola úgy uszott utána, mint a gyászlobogó. A természetes asszonyosság megállt az irásomóktól terhes asztal előtt, mely mögött a duplán doktor Szergey Tamás köz- és váltóügyvéd ült. Aranykeretes cvikkerét hirtelen megigazította s figyelve nézett végig a jövevényen.

— Parancsol? — kérdezte szíves, lágy hangon, mert jó klienst sejtett a gyászos nőben.

Pár pillanatnyi csend következett, aztán a legrémesebb tragédiába beillő sikoltás hangzott el. Szergey Tamás ijedve ugrott fel íróasztalától.

— Tamás, Tamás, — szólt igen mély s szeptető hangon a gyászos nő, hát nem ismer?

Szergey Tamás még jobban megigazította cvikkerét s szuró tekintetét kutatva mélyesztette a nő arcába.

— Bocsánat, — nem ismerem, — mondta végre határozatlanul.

— Én vagyok Páli Erzsike, a maga egykori édes, aranyos Erzsikéje.

Szergey Tamás emlékezetébe erre rózsaszínű gondolatok szálltak husz esztendő eltemetett mélységéből. Husz esztendővel azelőtt valóban volt neki egy aranyos Erzsikéje, a szép Páli Erzsike, a kis város legszebb lánya. Kihez verseket írtak titokban a szerelmes diá-

kok és Szergey Tamás urfi is. Szergey Tamás még egyéb bolondot is csinált, nemcsak rossz verseket, egész komolyan feltette magában, hogy feleségül veszi a szép Páli Erzsikét, a köteles öreg Páli lányát. És meg is teszi, ha az őseire büszke öreg Szergey keresztül nem buzza az ábrándos tervet.

Bolondságnak nevezte Tamás urfi szándékát, s persze, hogy belesápadt ebbe a kegyetlen ítéletbe ifjabb Szergey Tamás, mert semmiképp se fért a fejébe, hogy a gyönyörű Erzsike, kinek olyan volt a termete, mint a lenge nádnál s finom, harmatos az arca, mint a cserépvirág szirma, másé is lehetne, mint az övé. Sok keserves éjszakán át töprengett magában álmatlanul Tamás urfi s csak éppen az édesanyja ősz haja tartotta vissza attól, hogy valami igen-igen nagy bolondot el nem követett bánatában. Aztán elkerült otthonról s míg a diploma után törte magát, hogy a maga ura legyen, addig a szép Páli Erzsike férjhez ment. Állítólag bánatában, de hát ki tudná azt megmondani igazán, miért megy férjhez egy huszesztendő szép leány. A fő az, hogy férjhez ment a Robogányi vándorszintársulatának daliás hősszerelméhez.

Mikor ezt Szergey Tamás meghallotta, öldöklő török járták át szívet s bánatában megfogadta, hogy nem fog megházasodni és nekifeküdt a könyveknek. Dupla doktor lett és agglegény maradt. Ügyvédi irodát nyitott a fővárosban s mivel értette a mesterségét, csakhamar keresetté vált az irodája.

Szergey Tamás egyet lépett előre a régi-régi kellemes emlékek hatása alatt, de aztán megállt. Csodálkozva nézett a gyászfátyolos nőre. Hát csakugyan a szép Páli Erzsike áll előtte, az ő hajdani ideálja, akiért agglegény

maradt. Csakugyan ő-e? Sehogyse tudta elhinni, hogy az ő ideálja, ifjú szívének egyetlen szerelme, gyötrelme, annyi szép emlékek forrása az volt, aki előtte áll. Ez a kövér asszony, ki egy csöppet se hasonlít természetben a sudár pálmához s más egyéb karsu nővényhez. Gyorsan czikáztak át agyán a gondolatok és sehogyse tudott hinni a szemének. Ehez írta ő a lángoló verseket és leveleket, ezért akarta elkövetni azt a nagy bolondságot (már a revolvert is megvette)? Mintha apró kalapácsütések koppangatnák fejét, úgy zúdult rá a kétkező kérdések egész tömege. Szólni se tudott. De szólt a gyászos nő:

— Hát lehetséges, elfelejtett. Maga, Tamás.

Zokogó sírásban tört ki s Szergey Tamás, a fogas fiskális, szorongató melegséget érzett a szíve körül. Jószívű ember volt s nem szenvedett szívetet látni. A gyászos asszony, a hajdani szép Páli Erzsike pedig erősen mutatta, hogy szenved. Reszketett s kezével fájdalmasan gyűrte arcát.

— Maga is elfelejtett, Tamás?... Oh, pedig én... Nem ismer rám. — Halatszott a nő szaggatott zokogása.

— Különös, különös, — motyogta nagy zavarában, Szergey.

— Hát talán így rám ismer, — hallatszott egyszerre hirtelen s olyan kacagás következett, hogy maga Szergey Tamás is elbámult. Nem tudta, mit gondoljon, azt azonban érezte, hogy ez a kacagás ismerős előtte. Lágy, csengő, kedves kacagás volt, mely egyszerre eléje varázsolta a kert végén álló hatalmas hársfát, melynek ágai átnyultak a Páli Erzsikéék kertjébe. Tamás urfi nem egyszer a sűrű lombok közül hallgatta a szép

csület s ennek a párt komolysága, elv-hűsége s politikai megbízhatósága is ellene szegül. De ellene szegül az okosság is, mert lehetetlen, hogy a párt annak tegye ki magát, hogy bárki is szemére vehesse azt, hogy a hatalomért feláldozta azt az elvét, amelyhez pedig eddig úgy ragaszkodott, hogy még válság árán sem volt hajlandó abból engedni. Ha ezt a párt megtenné, nagyon sikamlós talajra jutna, hisz új tápot adna azoknak a nemtelen vádaknak, amelyekkel ellenségei már eddig is illetik, hogy negyvennyolczas lobogó alatt hatvanhetes politikát űz.

De van egy más ok is, amely miatt éppen a párt higgadt elemei nem kapnak két kézzel az után, hogy egy tiszta függetlenségi kabinet alakíttassék, mely mögött csak a függetlenségi párt alkotná a többséget s mely ellenzékbe kényszerítené a többi pártokat. Az az ok pedig a mai helyzetből folyik. Kétségtelen ugyanis, hogy a paktum végrehajtva nincs s hogy ebben egyenlően hibás a koalícióhoz tartozó minden párt. Megengedhetetlen, hogy a függetlenségi párt ennek ódiumát egészen magára vegye s hogy a többi pártnak azt a kényelmes szerepet biztosítsa, hogy ezek az ellenzéki padokról vessék szemére a pártnak azt, hogy a paktum betartva s a választói reform törvénybe iktatva még nincs. Addig, míg ez meg nem történt, nem érdeke a függetlenségi pártnak a felelősséget egészen a maga vállaira venni s túrni azt, hogy az ellenzéki padokon egy hatvanhetes ellenzék rakhassa le a maga reszurrekciójának alapjait. Mert Bécsben erre spekulálnak s azért nem minden káröröm nélkül látnák a függetlenségi párt kormányalakítását. Hogy ez így van, az kitűnik abból, hogy éppen azok a bécsi lapok és bécsi pártok igyekeznek most a függetlenségi párt utját egyengetni, akik éppen a magyar

függetlenségi törekvések megghiúsítását tartják egyedüli politikai céljuknak s amelyek a multban semmi eszközt sem tartottak elég piszkosnak, csak hogy ezt a céljukat elérjék.

A kormányválság.

— Az audienciák befejezése. —

A válság tovább tart.

Budapest, május 10.

A király ma befejezte a politikusok meghallgatását, amelynek folyamán a politikai világ tizenöt vezető személyiségének volt alkalma az uralkodót informálni a válság megoldásának módjáról. Szerdán a király visszautazik Bécsbe, megelőzőleg azonban még holnap Wekerle Sándor miniszterelnököt fogadja, akinak tudomására fogja adni, hogy a kapott információk alapján majd később fog dönteni. A válság tovább tart s a megoldás május vége előtt nem is várható. Azok a politikusok, akik most a király előtt kifejtették véleményüket, csak nem kivétel nélkül azon az állásponton vannak, hogy a válság alkotmányos uton csak a mostani többség keretén belül oldható meg, azonban — bár a király is így kívánja a döntést — az erre irányuló tárgyalások még távolról sem alakultak ki annyira, hogy a megoldás rövidesen megtörténhessen. Így egyáltalában nem jogosult az az optimista fölfogás, amely már Bécsben is kifejezésre jutott, hogy a király elutazásának egy nappal való elhalasztása egyenesen a válság holnapi megoldását jelenti. Viszont azonban teljesen hihetetlen az a másik hirtetés, amely szintén Bécsben át kerül hozzánk s amely a válság megoldását csak úgy látja lehetségesnek, ha olyan új pártalakulás jön létre, amely a bankközösség föntartása mellett kötelezettséget vállal a létszámfölemelésre, illetve a véderőreformnak a két éves szolgálati idő alapján még ez évben való megszavazására, minden katonai engedmény nélkül. Külsőségekben, a zászló- és jelvény-kérdésben, lehet talán

valami csekélységet elérni, de a nyelv tekintetében semmi változást sem engednek, még a mult évi decemberi program alapján sem. A mi értesülésünk szerint az igazság a két szélsőséges bécsi hirtetés között van. A kormány és a korona között tovább folynak a tárgyalások egy új paktum megkötésére, amelynek alapján a mostani többséget meg lehet tartani. Ennek az előföltétele egy alkalmas munkaprogram megalkotása. Természetes, hogy éppen ez a válság megoldásának ütközőpontja, de azért a közreműködő államférfiak remélik, hogy a kibontakozást létre hozzák.

Az utolsó kihallgatások.

A király vasárnap délelőtt a képviselőház alelnökeit, Rakovszky István és Návay Lajos titkos tanácsosokat fogadta, hogy kikérje véleményüket a válságról és a kibontakozás módjáról. Elsőként Rakovszky István járult a király elé. Háromnegyed 11 órakor érkezett kocsijával a királyi várpalotába. A király pontban 11 órakor fogadta. A kihallgatás háromnegyed óra hosszat tartott.

A várból Rakovszky a Nemzeti Kaszinóba hajtatott, délután pedig elutazott a fővárosból.

Rakovszky kihallgatása még tartott, amikor Návay Lajos megérkezett a várpalotába. Félóra hosszat kellett várakoznia a király előszobájában. Kihallgatása pontban tizenkét órakor kezdődött s negyven perczig tarott. Návay Lajos kihallgatásáról így nyilatkozott:

— Kihallgatásom körülbelül negyven perczig tartott. Ő felsége rendkívül kegyesen fogadott s kifejezte azon való örömet, hogy szerencsésen áttestem egy súlyos operáczió s hogy jó egészségben lát. A kihallgatás részleteiről ezidő szerint nem nyilatkozhatom, mert az a véleményem, hogy nyilatkozatommal nem tennék jó szolgálatot az ügynek, amelynek érdekében munkálkodunk. Minden törekvéssel igyekeztem arra, hogy kötelességemnek teljes mértékben megfeleljek.

Arra a kérdésre, van-e remény a válság gyors megoldására, így felelt Návay:

Erzsike kedves kacagását. Olyan ez a kacagás most, mint volt hajdanán. Ez nem változott meg semmit, nem lett természetessé, nem ment ki formájából, ide csengése megmaradt.

— Emlékezem, hogyne emlékezniék, — mondta Szergey.

S valóban megnyitotta szemét a nevetés, egymásután több-több vonást vett észre a nő arcán, melyek a régi ideálra emlékeztették.

— Hát csakugyan maga az, Erzsike? — kérdezte végre is szíves, de azért érzéketlen hangon. Attól a nagy hidegségtől, amint szólt, maga is megijedt.

— Én vagyok, Tamás és ha megengedi, leülök magánál, — mondta és leült. Szergey kellemetlen székresegést hallott, vagy csak úgy rémlett, hogy ezt hallja. A szép Páli Erzsike alatt sóhajtván nyögött az erős angol bőrtámlásszék, pedig valamikor azt énekelte róla, hogy még a virágok szirmánál is könnyebb, s rózsás lába nyoma alatt a fűszál se hajolna meg. Az összehasonlítás kellemetlenül érintette Szergeyt, bántotta, hogy ez az új Páli Erzsike egészen tönkreteszti azt a másikat, azt a régit, az édest, aki mint egy mesébéli tündér élt a lelkében eddig.

— Mivel szolgálhatok? — szólt színtelen, száraz hangon.

— Tamás, — sóhajtott a gyászos asszony, de mosolygott... — Tamás, — mondta ismételve s szemét hosszasan rajta nyugtatta Szergeyn.

Szergey megdöbbenve látta, hogy ez a nézés ugyanaz, mint husz évvel ezelőtt volt. Megint a kis kert jutott eszébe, a magas fakéreg, melyen kereszttül nem egyszer azzel szemébe. Erzsike a megriadt őz esdeklő

szemével szótlanul bámult rá. Akkor ez a nézés a szíve mélyéig lehatolt. Melegséggel s pezsgéssel töltötte el egész valóját s azt a két szemét a világ legragyogóbb gyémántjáért se adta volna s elnézte volna örökkéig. Akkor maga a gyönyörűség ragyogott feléje belőle, melyet képeletével is alig tudott utolérni s most... most egy kicsit borzongott. A szem tekintete a régi s mégse az...

— Szolgálhatok valamivel? — szólt ismét ridegen. Még ridegebben, mint előbb.

— Tamás, én... ismét szabad vagyok, — hallatszott az édeskés lány asszonyi szó.

Ez a hang, ez a csillogó lány hang, s a fejtartás, az ajkak alig észrevehető mozdulata, megint a régi volt. A régi teljesen. Szergeyben, mintha büvölet érte volna, egyszerre egész serege kelt fel a drága emlékeknek: mikor először sugta meg a szép, légies Erzsike, hogy szereti, mikor tréfálkozva pajzánkodott vele, mikor a tőle kapott virágot Erzsike megcsókolta. Az emlékek egész méztengere zúdult rá a multból... és boszankodott. Boszankodott, pedig azt mondta neki a gyászos nő, aki valóban a szép Páli Erzsike, hogy immár szabad. Szabad. És ő is szabad, független, gazdag ember. A két örege régen porladozik, szóval, hogy bolondot, bármilyen bolondot kövessen el, utjában nem áll senki.

— Szabad vagyok, — sóhajtott a nő s két szemének egész melegségét rárasztotta Szergeyre. Tamás, tudom, maga is szabad... Én miattam maradt nőlen... Lássá, akkor régen nem tehettem másképp. Én áldozat voltam... Mennyire sajnáltam magát, hisz tudta, mennyire szerettem... Sok gyötrelmet állottam ki... Tudom, maga is.

Elhallgatott, szeme révedezve tekintett

bele a szoba levegőjébe, mintha a messze tünt multba nézne. Szergey keményen nézett maga elé s arra gondolt, hogy lopja az időt. Husz évvel ezelőtt egész nap ott settenkedett a kert kerítése mögött s leste Erzsikét, akkor nem gondolt a sürgős ügyekkel, pedig az érettségi előtt állott. És most, mikor egészen szabadon rendelkezik idejével, időlopásnak tartja a szép Páli Erzsikével a beszédet.

— Én a régi vagyok, a régi teljesen, — hallatszott, — és maga, Tamás.

Egy kis szünet következett, szótlan csend. Erre határozottan kellett válaszolni.

— Oly régen volt ez az egész, gyerekek voltunk, — mondta Szergey s mosolyogni próbált.

— Bizony régen volt s oly édes most erre gondolni... Még elég fiatalok vagyunk arra, hogy ott folytassuk, ahol elhagytuk... Emlékezik még arra az utolsó levélre... majd meghaltam, mikor meghallottam, hogy elutazott... Egész nap sirtam... egy hétig sirtam... Én magát, Tamás, épp úgy szerettem most, mint akkor... És maga?

Szergeynek megint felelni kellett és ez nem jól esett neki. Végigsimította homlokát s igyekezett olyan kedvesen mosolyogni, amint csak képes volt.

— Nagyságos asszonyom... régen volt az... igazán sajnálom... tetszik tudni, az én száraz foglalkozásom.

A friss, eleven tekintet kicsit megtört. Nem tesz semmit, Tamás... ha szeretjük egymást.

— Lehetetlen, — szaladt ki a szó Szergey száján.

Egy pillanatra maga is megdöbbenett attól a kegyetlen mondástól, de aztán örült,

— Azt hiszem, hogy már csak rövid ideig tart a válság.

Aztán hozzátette:

— Ő felsége a kihallgatás egész ideje alatt meglepően deris hangulatban volt.

— Nem csak erre alapítja nagyméltóságod előbbi föltevését?

— Nem — volt a válasz. — Erre is.

A mai kihallgatásokat *Khuen-Héderváry* Károly, volt miniszterelnök, kezdte meg, aki délután félegy órákor jelent meg külön kihallgatáson a királynál. A kihallgatás egynegyed kettőig tartott. A kihallgatás után gróf *Khuen-Héderváry* báró *Aehrenthal* külügyminisztert, *Montenovo* főudvarmeestert és gróf *Paar* főhadsegédet kereste föl. Gróf *Khuen-Héderváry* egynegyed háromkor hajtatott ki a várpalotából és a miniszterelnökségre ment, ahol *Wekerle* lével hosszabb ideig tanácskozott.

Lukács Jászó volt pénzügyminiszter félkettőkor járult a király elé. Kihallgatása kettőig tartott, amely után rögtön elhajtatott.

A volt szabadelpártiak ez a két korifeusa is gróf *Tisza* István álláspontjára helyezkedett s ők is azt ajánlották a királynak, hogy a válságot a mostani parlamenti többség keretén belül kell megoldani. Ők nem kérnek aktív részvételét a politikában. Véleményük csak a választói reform kérdésében tért el *Tisza* István véleményétől.

Félháromkor *Hoitsy* Pál, a függetlenségi párt ügyvezető alelnöke, jelent meg a király előtt. Kihallgatása 25 percig tartott, amelyen a király óhajtására a politikai helyzetre vonatkozó előterjesztéseit tette meg. *Hoitsy* ezután a miniszterelnökségre hajtatott, ahol a miniszterelnökkel tanácskozott. Majd meglátogatta *Daruváry* Alajost, a kabinetiroda főnökét.

Tóth János államtitkár háromnegyed háromkor jelent meg a király előtt, hogy a politikai helyzetről megtegye előterjesztéseit. A kihallgatás félnegyig tartott. Az államtitkár kihallgatása után ezt mondotta egy újságíróknak:

— Félóra hosszát tartott a kihallgatásom.

Jól meggondolva sohase tudta volna ezt ki mondani.

— Szóval, elfelejtett teljesen? — hangzott a panaszos kérdés.

Néhány frázist tett *Szergey*, hideg, semmitmondó frázist, melylyel teljesen tönkretelítette mindazt, ami a multban olyan ragyogó, olyan drága s csupa lágy érzés, meleg szív volt.

Hideg kézzel váltak el. Mikor a nagy angol borszék megint üres lett s más nem maradt meg a látogatóból, csak a nehéz, olesó parfümillet, *Szergey* visszaült az íróasztalához és elgondolkozott. A szép Páli Erzsike volt itt, nézése, mosolya, kacagása a régi s arczán minden vonás a régire emlékeztet és mégse a régi. Hogy van ez, kérdezte önmagától *Szergey*. Ő volt itt, a régi, drága ideál, első és utolsó szerelmének eszményképe, kiért annyit lángolt és szenvedett szerelmes, fiatal szíve, s akit annyira gyászolt, hogy újra szeretni többet nem tudott. És ime mégis most oly hidegen hagyta, mintha nem is ő lett volna *Szergey* Tamás s az, aki vele beszélt, nem Páli Erzsike. S míg így gondolkozott, érezte, hogy omlik össze a mult álma, hogy tűnik el a régi álmokép, hogy lesz köddé mindaz, ami neki eddig édes, drága emlék volt. S látta, hogy a régi helyet, a régi Páli Erzsike helyét az új foglalja el, akit az imént látott, egy természetes nő, aki alatt sóhajta reccsgett még az erős, angol borszék is.

Boszankodva kelt fel asztalától, kinyitotta szobája minden ablakát, hogy még az itt maradt illat is kiszálljon. Az ablakokon beáradó friss szellő aztán elfújta mindent. Mindent, még az emlékek utolsó foszlányát is!...

A király nagyon kegyesen fogadott. Csak természetesen, hogy nem mondhatok semmit a kihallgatásomról.

Tóth államtitkár ezután *Daruváry* Alajos kabinetirodai főnököt látogatta meg.

A külügyminiszter szerepe.

Báró *Aehrenthal*, a közös külügyminiszter, ugyancsak dolgozik a magyar válságban, amelyhez pedig semmi köze sem volna. Ma délelőtt báró *Aehrenthal* az összes kihallgatásokat megelőzve, külön kihallgatáson jelent meg a királynál. Az audiencia háromnegyed óra hosszát tartott. Tizenegy óra előtt pár percczel meglátogatta a külügyminisztert *Szereényi* József kereskedelmi államtitkár. Délben *Wekerle* Sándor miniszterelnök látogatta meg báró *Aehrenthal* s a két államférfiu hosszabb ideig tanácskozott. Délután háromnegyed kettőkor *Lánczy* Leó, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank elnökgazdája tett hosszabb látogatást a külügyminiszternél. Az audiencia után délután félnegy órákor *Wekerle* miniszterelnök ismét meglátogatta a külügyminisztert a várpalotában, akivel ez alkalommal újból hosszabb ideig tárgyalt.

A külügyminiszter délután 4 órákor szándékozott meglátogatni *Kossuth* Ferenc kereskedelmi minisztert. A látogatás azonban *Kossuth* Ferenc váratlanul közbejött gyengékedése miatt elmaradt.

Báró *Aehrenthal* külügyminiszter, gróf *Szapáry* Frigyes és gróf *Kinsky* Ferenc attaché holnap reggel 7 óra 50 perccor utaznak vissza Budapestre Bécsebe.

Báró *Aehrenthal* közös külügyminiszter hosszabb látogatást tett a miniszterelnök neje-nél, *Wekerle* Sándorné született *Molnár* Gizella palotahölgnél a miniszterelnöki palotában. Szombaton gróf *Apponyi* Lajos magyarországi udvarmagnál és neje-nél, *Scher-Thoss* Margit grófnőnél volt ebéden, este pedig el látogatott a Nemzeti Kaszinóba, ahol hosszabb időt töltött el.

A pártkörökből.

A függetlenségi és 48-as párt Erzsike körüti körhelyiségében az est folyamán a pártnak számos képviselő- és kültagja volt fenn. Ott voltak a többek közt *Tóth* János és *Désy* Zoltán államtitkárok, *Hoitsy* Pál ügyvezető alelnök, *Holl* Lajos, gróf *Batthyány* Tivadar, *Sághy* Gyula alelnökök is. A párt tagjai nagy érdeklődéssel vették körül *Tóth* János államtitkárt és *Hoitsy* Pált és élénken kérdezősködtek az audiencia részletei felől. Ugy *Tóth* János, mint *Hoitsy* Pál a kérdezősködésekre kijelentették, hogy a kihallgatásról nem nyilatkozhatnak. Később ellátogatott a pártkörbe *Justh* Gyula, a képviselőház elnöke is, ki mintegy félórát időzött a pártkör tagjai között.

Az alkotmánypárt körhelyiségében hétfőn este a pártnak több képviselő- és főrendiházi tagja járt fenn. Ott voltak többek közt *Daruváry* Ignác földművelésügyi miniszter, *Szereényi* József és *Bolgár* Ferenc államtitkárok, gróf *Pallavicini* Ede főrendiházi és még többen.

A nemzetiségiek szót kérnek.

A nemzetiségi képviselők tagjai közül ma többen Budapesten időztek és eszmecserét folytattak a kormányválsággal összefüggő kérdések felett. Az eszmecseré során kifejezésre jutott azon nézet, hogy alkotmányos gyakorlat kívánatos tette volna, hogy a király a balpárt és a nemzetiségiek vezérférfiit is meghallgassa, egyebekben azonban a nemzetiségiek várakozó álláspontot foglalnak el. A nemzetiségiek mint minden közös intézménynek, a közös banknak is hívei.

Báró Bánffy beszámolója.

Báró *Bánffy* Dezső tegnap beszédet mondott Szegeden választói előtt, kik lelkesedéssel fogadták. Báró *Bánffy* Dezső társaságában voltak *Eötvös* Ká-

roly és *Dániel* László képviselők, dr. *Sebestyén* József, az új-párt titkára és az új-pártnak igen számos kültagja.

A beszámoló délelőtt tizenegy órákor volt a Tisza-szálló nagytermében, ahol hatalmas közönség kitérő éljenzéssel és tapssal fogadta *Bánffy* Dezsőt. Az első üdvözlő szót *Végman* Ferenc szegedi pártelnök intézte *Bánffy*hoz, aki ezután elmondta beszámoló beszédét.

— A lejtő — így kezdte *Bánffy* — melyre az 1906. évi alakulással közéletünk jutott, mind sivárabb lett és az elvek állítólagos fentartásával, de tényleg feladásával hatalomra jutott kormány mindig csak a személyi bizalomra hivatkozva, sohasem az elvekre támaszkodva, lehet mondani, ellenőrzés nélkül vezette az ország ügyeit, míg végre a mai kátyuba jutottunk. Egy olyan kátyuba, amelyből a kijutás esélyei nagyon kedvezőtlenek, sőt alkotmányválsághoz is vezethetnek. Sajnos, a király és a nemzet közötti kölcsönös bizalomnak alapjai megint az utóbbi három év kormányzatának ideje alatt, mert bizony a közélet hitelének alapja inog meg, ha a pártok más hirdetnek programmban és más vallanak be audienciáikon, kormányt vállaló előterjesztéseikben, gyakorlati politikájukban. Mert, ha egy párt abba a helyzetbe jut, hogy programját többségre jutása után sem valósíthatja meg, csak két ut áll előtte nyitva: vagy ragaszkodik programjához és nyílt küzdelemben igyekszik annak érvényt szerezni, vagy arra a meggyőződésre jut, hogy az ország érdeke előbbre való a más időkben, más helyzetek számára alkotott programmal. Ha ez az utóbbi meggyőződés érlelődik meg egy pártban, akkor erről szintén, nyíltan kell a nemzetnek számot adnia. Amint a pártnak meggyőződése az ország iránti kötelességéről, a programjától eltérő, egy perczig sem szabad haboznia, hogy mely uton haladjon tovább. Nyíltan kell megmondania a nemzetnek, hogy mit akar. Ha az ország érdekében levőnek találják vállalkozásukat, akkor nyíltan tegyék ezt és ne vállalkozzanak olyanokra, elveik felfüggesztésével, amit különben egyénileg nem tartanak helyesnek. Három éve teszik állandóan ezt. Magukkal ellentétlenül kerülnek, amint azt legfényesebben igazolta az általános választói jognak kérdése. Hisz tudjuk, hogy a belügyminiszter ur a vezérő-bizottságban állandóan elítélte az általános választói jog érdekében megnyilvánuló többségi akaratot és azután elveinek felfüggesztésével hozta létre azt a választói reformról szóló javaslatot, melyből hiányzik az általános jelleg, a községenkéntiség és titkosság.

A három évi kormányzás alatt mindig a királyra hárítva az ódiomot, sohasem a többség vállalva alkotásaiért a felelősséget, törvényre törvényt alkottunk, olyanokat, melyek legtöbb esetben érdekeinknek nem feleltek meg. Létrehoztuk Ausztriával 1917-ig a gazdasági közösséget, mely ellen a nemzeti küzdelem idejében legerősebben harcoltunk, vállaltunk gazdasági érdekünknek egyáltalában meg nem felelő terheket, annektáltunk a közjogi helyzet tisztázása nélkül, érvényben levő törvény ellenére törvényhozási elhatározás nélkül tartományokat, vállaltunk a törvényhozás tudta nélkül különböző kárpótlásokat, vállaltunk ugyan- csak a törvényhozás tudta nélkül a szepi mozgolódás címén nagy katonai terheket, anélkül, hogy gondoskodni tudtunk volna arról, hogy gazdasági eszközökkel megkerestük volna a módját annak, hogy a balkáni ellentétes érdekek kiegyenlítésenek, sőt Szerbia megfelelő gazdasági kielégítésével velünk érdekazonosságba hozott volna.

A belső krízisek és rázkódtatások egész sora fog következni, amikor csak mint adóalanyhoz közelnek a nemzet felé, de durván visszalökik, ha magára és a maga céljaira eszmél. Ebből a szempontból korszakos fontosságú a bankkérdés. A kibontakozásra, becsületese és tartós békét biztosító kibontakozásra más ut nem kínálkozik, mint a gazdasági önállóság megteremtésével a nemzeti fejlődés útjára lépni. Most aztán eljutottunk a válsághoz, melyet a bankszabadalom megújításának vagy meg nem újításának kérdése idézett elő. Valóságos *Paprika* Janosi-színházjáték előzte meg ezt a mai válságot. A koalíciót támogató többség tekintélyes része az önálló magyar nemzeti bank felállítását törvény alapján követeli. A király előtt a vezérek, vagy azok többsége a hatalom maradhatása érdekében formulákat keresnek. Megint csak ott vagyunk, hogy az intéző körök más hirdetnek érintkezésükben és párttanácskozásokban és más megoldást keresnek audienciáikon.

A bankkérdés tekintetében álláspontom megmásíthatatlan, megdönthetetlen: feltétlen híve vagyok az önálló magyar banknak. Oly természetes gazdasági követelmény ez, hogy erről tulajdonképpen beszélni se kellene, mert hiszen ez képez tulajdonképpen alapját annak, hogy 1917-re az önálló gazdasági berendezkedés tényleg létesíthető legyen. Hogy milyen szemfényvesztés, porhintés az ország szemébe, de igazában, hogy mily országos

becsapás akart lenni ez a kartellbank, ezt nem kell bizonyítani és kétségnek fenforognia nem szabad: az önálló magyar jegybankot létesíteni kell, ha csak lehet már 1911-re, de mindenesetre és mindenképpen úgy, hogy a kormány szinte tervszerű halogatása dacára a bank mielőbb felállíttassék és ha talán ennek némi halasztást is kellene szenvednie a sok furfang folytán, az csak rövid elhalasztás jellegével bírjon és a gazdasági önálló berendezés előtt már tényleg az önálló bank meg legyen, mint egyik előkészítő és biztosító eszköze a gazdasági önállóságnak.

Ezután az általános választói jog törhetetlen hívének vallotta magát és egy egészséges, demokratikus, liberális alapelveken nyugvó pártalakulás szükségét hirdette.

A választók több helyen tapssal szakították meg a beszédét, végén pedig megjelenték Bánffy. A közönség ezután hallani kívánta Eötvös Károlyt, aki éljenek és tapsok között emelkedett fel szólásra.

— Az urak tuzásnak vehetik — mondta — de én nem állok kijelenteni, hogy az önök képviselője, báró Bánffy Dezso az utolsó magyar ember. Ő sötétnek látja a helyzetet, de én még sötétebbnek látom. Magyarország az ő jogaiért a mohácsi vész óta hatszor fogott fegyvert a Habsburgok ellen, most pedig úgy áll a helyzet, hogy hetedszer is kénytelen lesz vele. A mohácsi vész óta nem volt még rá eset, hogy negyvenkét év óta békében éltünk volna az osztrákkal, mert az osztrák ösztön mindig összeütközött az igazi magyar ösztönnel. Most is ez a baj. De eddig csak élt valahogy az alkotmány, mert volt igaz magyar ellenzék, most azonban veszendőben van, mert ellenzék nincs. A kormány bírálat nélkül teljesíti a király parancsait. Terrorizál mindenkit hihetetlen eszközökkel, ellenzék embernek arra sincs kedve, hogy bemenjen a képviselőházba. Eddig legalább volt 48 és 67, most egyik sincs, semmi sincs. Andrássy meggyőződése ellen vállalkozott a választójogi reform megalkotására. A többiek is mind mást hirdettek, mint amit cselekednek. Gonosztevők, kik csalják a nemzetet, csalják a királyukat. (Viharos tetszés.) Sőt tán utolsó elemzésében még az osztrákot is megcsalják. (Derülés.) Közös bank, önálló bank, mindegy nekik, fő, hogy osztozó fél ne jelentkezzék. (Nagy derülés.) Kilencz miniszter közül öt maga se tudja, mi a nézete, vagy nem meri megmondani egy világegyetem. Kossuth Ferencz pláne a fél országért nem árulná el, mit csinál akkor, ha a király nem járul hozzá az önálló bankhoz. Nincs a világnak olyan viszonylatú sajtója, amelyik ki tudná sajtolni belőle. (Viharos derülés.) Azt kérdeik, mi fog jönni? Nem tudom, de megmondom. (Nagy derülés.) Egyetlenegy miniszter le nem mond, egyetlen ember a koalícióból ki nem lép, akár közös marad a bank, akár nem. (Derülés.) Félre kell tenni az ostoba jelszavakat és hatalmas ellenzék kell csinálni, amely kiveri a kufárokat, akik szegények lévén, inkább sajnálatraméltók, mint korholásra. Egyik rossz törvényt a másik után csinálták. A Wekerle-féle adótörvényhez képest a tatarjárás csak szelíd apai intés volt. (Viharos derülés.) Végül üdvözölte a kerületet.

Végül elnök az ülést berendezte, a választók rendíthetetlen bizalmát tolmácsolta Bánffy iránt. Délben szükkörü ebéd volt, este pedig több száz terített banket. Bánffy és kísérete ma visszautazott Budapestre.

Az önálló bank mellett.

Az ország több helyén volt tegnap népgyűlés, amelyen tüntettek az önálló jegybank mellett.

Szabadkán Bácsmegeye függetlenségi választói vasárnap nagy népgyűlést tartottak az önálló bank mellett. A népgyűlésen, amelyen gróf Batthyány Tivadar és Holló Lajos, az országos függetlenségi párt alelnökei is résztvettek, Mukits Simon szabadkai képviselő elnökölt. Reiser Lajos terjesztette elő a határozati javaslatot, amely a közös bank szabadalma meghosszabbításának tagadásához, amihez nem kell királyi szentesítés, hívja fel a képviselőházat. Elsőnek Batthyány Tivadar szólalt föl, aki kijelentette, hogy az általános választójogot radikálisabb formában akarja, mint Andrássy. De a reform csak akkor értékes, ha a népakarat érvényesülhet. Most akadályok állnak az útjában. A nemzet létfeltétele az önálló bank. Ha azt akarják, hogy a hadsereget fejlesszük, adják meg a nemzetnek a módot, hogy új jövedelmi forrást teremthessen.

Holló Lajos a hatvanletesek mesterkedéseire ellen kelt ki beszédében. A függetlenségi párt akarja a hatalmat, hogy programját megvalósítsa. Hisz, hogy a nemzet és a király meg fogják egymást értetni. Most fog eldőlni a kérdés, hogy alkotmányunk élő valóság-e vagy papíros. Szerinte nincs ok a csüggedésre, de küzdeni kell.

Lányi Mór az elveket eláruló fúziós kísérleteket ostorozta. Ezután a határozati javaslatot elfogadták.

Délután bankett volt a Pest-szállóban. A népgyűlésen nagy számmal jelentek meg a német ajku és bunyevác bácskaiak is.

Temesvárt a „Délvidéki Függetlenségi és 48-as Párt” választmánya Brettner Ernő első alelnök elnöke alatt a politikai helyzet megbeszélése végett szokatlanul látogatott ülést tartott. A választmány egyhangulag elfogadta a következő határozati javaslatot:

„Nemzeti törekvéseinkért bátran és jogfeladás nélkül vitt küzdelemben vezéreink hősiességét látjuk, bennük összpontosul minden reményünk, odaadó, kitartó és lankadatlan bizalmunk. Teljes megnyugvással töltük várjuk nemzeti törekvéseinknek diadalra vitelét; első sorban gazdasági önállóságunk alapfeltételének: az önálló magyar nemzeti banknak 1911-re való megvalósítását és politikai függetlenségünknek kivívását. A válságos helyzetből való kibontakozást csak a teljesen alkotmányos rendezésben és a parlamentáris többségi elvnek építésben tartásában, vagyis: egy tisztán függetlenségi kormány kinevezésében látjuk...”

A határozatot Kossuth Ferenczel és gróf Apponyi Alberttel táviratilag közölték.

Békésen Keeskeméti Ferencz, a kerület orsz. képviselője, vasárnap mondott beszámolót. A gyűlésen egyhangú lelkesedéssel kimondták, hogy az önálló bank felállítását követelik és a bankért folyó küzdelemet rendíthetetlenül támogatják. Kossuth Ferencz és Justh Gyula, a nemzet vezérei iránt tántoríthatatlan ragaszkodással viseltetnek.

Politikai hangulatok.

A helyzetben elérkeztünk ahhoz a válságos uthoz, ahol már csak afelől lehet gondolkozni, hogy erre menjünk-e, avagy a másik irányba. Külső jelekből, de egyes megjegyzésekből is, előzményeknek, formalitásoknak, hangulatoknak az összekapcsolásából az a következtetés keletkezik, hogy az ügyek (mely név alatt a kibontakozás dolgait lehet érteni) rosszul állanak. Rosszul állanak pedig nemcsak abban a tekintetben, hogy függetlenségi kabinet, mely a nemzeti bankot létesíthetné, nem alakítható. De rosszul állanak másfelől abból a szempontból is, hogy békés kibontakozást lehetne vajjon létesíteni egy vegyes átmeneti, avagy mondjuk, ad hoc-programm alapján, esetleg hatvanhetes államférfiakkal, vagy a koalíció ideiglenes fentartásával, a katonai kérdésekben nemzeti vívmányok szerzésével és a közjogi programok felfüggesztésével, egyúttal pedig a koalíció legfontosabb vállalkozásának, a választói reformnak a megalkotásával.

A fagy elpusztította a türelmetlen vetést, amelyik nem bírta bevárni, hogy a külső levegő megegenszteselődjék, állandó, tápláló és erősítő meleggé változzon. Elpusztította a fagy a korai virulásba fakadt fák bimbózó rügyeit és a szőlőtöke friss hajtásait. Ekképen pusztul most el a politikai élet termő földjén és gyümölcsös kertjében minden remény, amelyik abban bizakodva kelt fejlődésbe és indult virágzásnak, hogy megint felkel a megértés napja és melegével a termékenység áldásait elősegíti. A fagy megakasztotta a reménysegeket az egész területen. A függetlenségi épp úgy megdöbbenve állanak a kietlen pusztulás láttára, mint a hatvanhetesek és egyforma tanácsalansággal tekintenek a jövő elé. Egyforma döbbenéssel és egyforma tájékozatlansággal.

Igy körülmények között a publikum gondolkozhatik afelől, hogy mi értelme van ama feltevésnek, hogy akár a hatvanhetes, akár a negyvennyolcasok, akik most a kormányon helyet foglalnak és az ügyeket intézik, görcsösen ragaszkodnak a hatalomhoz.

Görcsösen ragaszkodni a hatalomhoz, ez már olyan sablonmondás, ami a régi időkben csak azért maradt fenn, mert a megváltozott viszonyokhoz alkalmazva, újat nem tudtak találni helyébe. A hatalomhoz való görcsös ragaszkodás feltételezésének volt értelme abban az időben, amikor félni lehetett, hogy ugyan olyan, vagy enyhébb feltételekkel mások

akarnak beülni a hatalom birtoklásával nekik jutó javak élvezésébe. De most a hatalom javai anyyira kietlenek, annyira szegényesek, hogy a két boldogság közül nem az a nagyobbik, amikor a kiválasztottak hozzájutnak a hatalomhoz, hanem az, amikor megszabadulnak tőle. A hatalom a mostani időben a felelősség rettenetesen tövises útját jelenti mind a két irányban, akár a dinasztia kedvét keresni indulnak el, akár az ország lakosságának a boldogulását kívánják megtalálni. Ugy gondoljuk tehát, hogy igazságtalanok a feltevések.

De igazságtalanok a feltevések még abban a vonatkozásban is, hogy akik a hatalomtól távolabb állanak, azok a népszerűség kedvéért hajlandók volnának megakadályozni másoknak a hatalomhoz való jutását csak azért, mert ők maguk nem érhetnék el. Hisz a népszerűség hatalma sem több most, mint a másik, melyekhez a javakban való osztozkodás és a szétosztás gyönyörének a hite fűződik. Népszerűséget ma nehezebb szerezni, akár az elvi magasztos gondolatok hangoztatásával, a sok csalódás és kudarc után, mint bármikor. És ha a népszerűség szerzésének az eszközei közé hozzátartozik beláthatatlan következményű bonyodalmak előidézése, akkor maguk ugyanazok a férfiak, akiket az a vádolnak, hogy a népszerűség hatalmát akarják megszerezni, tiltakozóznak a legerősebben ennek a hatalomnak az igénylése ellen. És végeredményben a konklúzió az lehet, hogy sem az egyik részen, nem a másik részen, nem ragaszkodik senkisé a hatalomhoz, se görcsösen, se lazán. Mert a hatalom ez idő szerint ott van, ahol egy láthatatlan hatalom titokzatossága intézi a népek sorsát.

Nem volt ilyen nehéz állapot 1867 óta csak egyszer és pedig akkor, amikor a nemzeti akaratnak kellett úgy, ahogy győzedelmeskedni. De ha Eötvös Károly azt mondja, hogy most megint háboruba kerül a nemzet a dinasztiaival, hát hadd legyen Eötvös Károlynak igaza, hogy a legutóbbi békésen kiegyenlített összetűzés nem volt háború.

Azonban azt mondják, hogy a király kedve deris. Ő egyáltalában nem úgy fogja fel a helyzetet, mint amelyik katasztrofális következményeket vonna maga után. Hanem egyszerűen egy kis változatosság mutatkozik. A varietás delectat az országok és a népek sorsának intézésében. Más idők, más eszmék, más emberek, de öreg ember ragaszkodik ugyan a régiekhez, de kíváncsi az új iránt, hogy mit tudnak csinálni az újak. Azelőtt az úgy volt, hogy volt egy hatvanhetes ugynevezett szabadelvű többség és ugyancsak ekképpen nevezett szabadelvű kormány is, hogyha ez nem tudott véghezvinni valamit, ha nem tudott megfelelni a felsőbb kívánalmaknak, akkor kineveztek egy másik miniszterelnököt ennek a többségnek a vezetésére, vagy új választásokon, hogy a rendelkezésére álló eszközökkel, korrupciókkal, erőszakkal, furfanggal csináljon ugyanolyan többséget, engedelmeset és megbízhatót, mint a korábbi volt.

Az állapot most megváltozott. A régi rendszer megbuktatása óta nem lehet arra számítani, hogy egyik rendszer megbuktatása után következik, más emberekkel bár, de ugyanolyan, mint az előbbi volt. Mert most az evolúció iránya a rendkívüliségeket veti felszínre. Ki gondolhatott volna valamikor arra, hogy a dinasztikus érdekeknek leginkább az lenne megfelelő, hogyha a hosszú időn át antidinasztikusnak hirdetett pártot

lehetne rábírní a hatalom átadására. Ki gondolta volna, hogy gazdasági érdekek háttérbe szoríthatják az összes közjogi szempontokat. És ki gondolta volna, hogy a mostani körülmények fognak elkövetkezni, amikor egy gróf Khuen-Héderváry Károly nem vállal kormányalakítást, de gróf Tisza István sem és mindegyik azzal a javaslattal hagyja ott az audienciás termet, hogy leghelyesebb volna a függetlenségi pártot megbízni.

Ez a változatosság kellemes lehet a Burgban. Majd a német császárral beszélgethetnek felőle.

De mily más lehet az ilyen beszélgetés, mint a mieink. Minálunk mind afelől vitakoznak, hogy vajjon függetlenségi, vagy más módon lesz-e a kabinet, ők pedig összeülnek majd és meghányják-vetik azt a kérdést, hogy Magyarországot hány részre lehetne feldarabolni külön közigazgatási elméletek szerint, hogy a nagyhatalom érdekében csorba ne essék...

Elvégre az adófizetőnek az csaknem mindegy, hogy a befizetési rubrikákat miképpen töltik ki. És egy zsoldos hadsereg lehet annyira nemzeti, mint amennyire idegen.

Budapest, május 10.

A horvát bán Budapesten. Báró Rauch Pál horvát bán Czrnkovich Miklós bányhelyettes társaságában ma Budapestre érkezett. Reggel mindketten látogatást tettek Josipovich Géza horvát miniszternél, majd Wekerle Sándor miniszterelnököt keresték föl, akivel hosszabb ideig tanácskoztak. A tanácskozásban Szterényi József államtitkár is résztvett.

A pozsonyi mandátum. A pozsonyi szociáldemokraták ma gyűlést tartottak, amelyen a pozsonyi II. kerületben Bartal György függetlenségi jelölttel szemben Wittich Pál szociáldemokrata pártelnököt jelölték. Wittich programbeszédét is elmondta.

Nyilatkozat. A következő sorok közzétételére kérték föl bennünket: A „Pester Lloyd“ szombati reggeli száma a függetlenségi pártkör péntek esti eseményeit ismertette, Wekerle Sándor miniszterelnökről és gróf Andrássy Gyula belügyminiszterrel tett nyilatkozatokat imputál nekem és ugyanabban a számban írja azt is, hogy Szivák Imre és Nagy Ferencz képviselőtársaimnak a függetlenségi pártba való belépéséről tettem volna kérdést gróf Apponyi Alberthez. Mivel azon az estén a tárgyalásban részt egyáltalában nem vettem, mindkét nekem imputált nyilatkozatomra nézve ki kell jelentenem, hogy a „Pester Lloyd“nak bizonyára jól fizetett és a függetlenségi pártkörben rejtőzködő tudósítója, aki ezeket az információkat leadta — hazudott. Kállay Tamás orsz. képviselő.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

A Polgármesterek Egyesületének tanácsulása. A r. t. városok és ezek tisztviselői érdekeinek határozott istápolására alakult r. t. városok polgármesterei egyesületének a tanácsa május 8-án tartotta Budapesten az egyesület helyiségében dr. Szentpály István elnöklésével ülést. Az ülésen Várhidy Lajos titkár beszámolt az egyesület eddigi működéséről, majd ismertette a május 21. és 22. napjaira Budapestre összehívott országos kongresszusnak szervezési szabályzatát és az előterjesztendő határozati javaslatokat. Egyhangú volt a nézet, hogy kívánatos, hogy a kongresszuson az összes r. t. városok résztvegyenek, de azok r. t. városok, amelyek a polgármesterek egyesületébe pártoló tagokul beléptek, a kongresszusi díjaknak csak felét fizessék. A határozati javaslatok körül élénk vita fejlődött ki. Elhatározták, hogy közvetlen a kongresszust megelőzőleg, május 20-án délután 3 órakor az Újváros-háza nagytermében értekezletet tartanak, amelyen foglalkoznak majd bővebben a felmerült kérdésekkel.

Határrendőrök tanulmányutja Romániában. Benedek Zoltán határrendőrségi kapitány és Burg Kornél határrendőrségi felügyelő Bukarestbe érkeztek a román rendőrségi intézmények tanulmányozására. A bukaresti rendőrfőnök a legnagyobb

előzékenységgel kalauzolta a két magyar rendőrtisztviselőt, akik megtekintették a román főváros rendőrségi hivatalait és berendezéseit.

A török események.

Budapest, május 10.

A mai kardfelővezési szertartástól a hatulatnak az új szultánra kedvezőbb irányban való fordulását várják a mohamedánok abban a részében is, amelyek a legutóbbi változás keresztülvitelének módja miatt neheztelnek és tartózkodóan állanak szemben az új rezsimmel. A sztambuli utczákon, melyeken a szultán át haladt, előkészületeket tettek. A Szófia-mecset és a hadügyminisztérium előtt a városi prefektúra diadaliveket állított fel és feldiszipette az utcákat. Több helyen tribünöket állítottak. Az állami és magánintézetek, valamint az összes bankházak és iskolák zárva voltak. A török lapokban megjelent program nagyjában megfelelt a hivatalos programnak.

Maga a koronázás egészen katonai, sőt forradalmi jellegű volt minden pompa nélkül és semmi ünnepesség nem mutatkozott a ritka alkalomra. A képviselők és szenátorok kopott bérkocsikon mentek a szertartásra, a lovascsapatok, amelyek a szultán kocsija előtt és után nyargaltak, azzal tündököltek, hogy noha a lovak telivér paripák voltak egytől-egyig, a kantárok és a katonák egyenruhái bizony mocskosak voltak. A szultán maga, amint tulajdonképpen mosolygott és zavartan intett üdvözlést a nagykövetség páholya felé, inkább hasonlított valami örömtől sugárzó polgárhoz, semmint a kalifához. Ezzel az alkalommal történt a kalifák történetében először, hogy a szultán olyan közvetlenül érintkezett minden rendű és mindenféle vallásfelekezeti néppel.

Érdekes volt megfigyelni, hogy a lelkesedés főleg Niazi beynek, Enver beynek és egyáltalán az ifjú-török tiszteknek szólt. De legnagyobb volt az ujjongás, mikor a tömeg Mahmud Sefket pasát megpillantotta. A reakció sehohsem mutatkozott. A katonaság és minden nemzetiségbeli iskolásnövendékek sorfalat állottak a tíz kilométer hosszú utvonalon.

Az ünnepség.

Amidőn a szultán a Boszporuson Ejuba hajózott, igen sok kíváncsi kísérite, részben bárkákon, részben pedig a part mentén. A szultán és a kíséretében lévő Ghazi Mukhtar marshal kendőlobogattással köszönték meg az ovációkat. Az ut virágokkal és zászlókkal volt díszítve. Amikor a szultán a mecsetbe lépett, a szokásos módon ünnepélyesen bárányt áldoztak és pénzt osztogattak a szegények között. A kardfelővezési szertartás husz percig tartott. Amidőn a szultán elhagyta a mecsetet, üdvözléssel fogadták. Az uralkodó kocsira lépett, mellette Ghazi Mukhtar basa foglalt helyet, mire az ünnepi menet megindult. Egy óra előtt érkeztek a drinápolyi kapu előtt felállított 12 díszsátorhoz, amelyekben a diplomáciai kar, az előkelelések, valamint számos idegen foglalt helyet. A szultán, kit lelkesen üdvözöltek, szívélyesen köszönte azt meg. Lelkesen üdvözölték Ferid basa nagyvezért, mostani belügyminisztert, valamint a szenátus és a kamara elnökeit. Mahmud Sefket basa generalissimus és Niazi őrnagy viharos ovációkban részesültek. A drinápolyi kapunál a lakosság nevében a városi prefektus hódoló feliratot nyújtott át a szultánnak. A Fatime-mecsetnél a szultán elhagyta kocsiját és az őt fogadó miniszterek és főméltóságok kíséretében a mauzoleumba ment, hol két imát mondott. Félőrai ottidőzés után a menet ismét megindult a régi serail felé, hol szenátorok és képviselők fogadták a szultánt, aki köszönetet mondott nekik. Az óriási néptömeg itt áttörte a kordont és megszállta az összes szabad helyeket. A serailban a szultán ismét kiszállt a kocsiból és a próféta palástjában elvégezte a eskü-szertartását, majd hajón Dolna-Bagdseba ment. Az egész ut mentén a lakosság lelkesen üdvözölte az uralkodót, kit az ovációk igen meghatottak. Különös ovációkban részesült Mahmud Sefket pasa generalissimus, aki a karral együtt lovagolva tetto meg az utat Dolna-Bagdsebe; talán még viharosabb üd-

vözlésben részesült a menet végén kocsin hajtató Niazi őrnagy. A katonai csapatok katonai üdvözléssel fogadták a szultánt, miközben a katonai zenekar az új himnuszot játszotta. Az ünnepélyen szereplő katonai csapatok és maczedóniai csendőrség, valamint a rendőrség igen jó magatartást tanúsított.

A szultán és az ifjú-törökök.

Konstantinápolyi jelentések szerint ott a legkülönbözőbb hírek vannak forgalomban. Így híresztelik, hogy feszültség támadt a szultán és az ifjú-török bizottság között és hogy a szultán panaszkodott a rákényszerített udvartartás miatt, melynek tagjait a szultán a hozzá hümarodottak sorából akarta választani. Hírlik továbbá, hogy Mahmud Sefket pasának interveniálni kellett ezen feszültség ellen, miután a szultán bizonyos eshetőségekkel fenyegetett. Ennek következtében publikálta volna Sefket pasa az ismert közleményt, mely szerint a hadsereg megszakította a viszonyt mindennemű politikai tényezőkkel. Mind e híresztelések nehezen ellenőrizhetők. A Courier D'Orient jelenti biztos forrásból, hogy Kiamil pasa volt nagyvezir audiencián jelent meg a szultánnal és óva intette a kamrától, mely a szultán hatalmi jogkörét csökkenti akarta. Szerencsére azonban a szultán őszinte hűve az alkotmánynak és aligha fogja magát az ily besugásoktól befolyásoltni.

Abdul Hamid nyugdíja.

A „Serveti Funun“ jelenti, hogy Abdul Hamid, kinek vagyonát lefoglalták, havi 1000 font állami nyugdíjat és nős fia 600—600 fontot fog kapni havonként.

Mahmud Sefket basa főparancsnok közölte a képviselőkkel, hogy Abdul Hamid ékszerait és régiségeit a kormánynak adta át a nemzet céljaira való fölhasználás végett.

Abdul Hamid lakásának őrségét megerősítették, amennyiben több tisztet alkalmaztak. Azokat, kiknek a nyaralóban dolguk van, előbb kikutatják. A ház mellett lévő török villát megvásárolják, hogy ott a katonai adminisztrációt rendezzék be.

A hatalmon lévők, továbbá az informált polgári és katonai tényezők alaptalannak mondják azon ujsághíreket, mely szerint a Yildizben a német császár és Abdul Hamid levelezését megtalálták. Abdul Hamid legfőbb okmányait a nagyvezér és Mahmud Sefket basa átvasták. Azok közzététele természetesen államreazon okokból nem várható.

A Daily Mailnek távratozzák Konstantinápolyból, hogy hasztalan czáfolják, mégis igaz, hogy a volt szultán iratai között sok levelet találtak az Yildizben Vilmos császártól. Többek között rá akadtak az egész levelezésre, amely Abdul Hamid és a német császár között folyt az 1899. évi látogatás körül.

A helyzet Kisáziában.

Az új adanai váli távirata szerint, a legutóbbi mérsárlásokon 1924 mohamedánt megöltek és 533-at megsebesítettek. Megöltek továbbá 1455 örményt és megsebesítettek 382 örményt.

A hivatalos lap közli az ideiglenes bagdadi váli, Fazil hadosztálytábornok táviratát a nagyvezérhez. A 6000 főnyi csapatokkal végzett hadműveletekkel a forradalmat teljesen elnyomták. Arif bég, új basszori váli szerdán két zászlóaljjal és négy mozsárgyúval Bagdadból Basszorába elindult. Beérkezett jelentések szerint a fölkélek mindenütt megadták magukat.

KÜLFÖI D.

Az osztrák költségvetési bizottság. A költségvetési bizottság mai ülésén a kereskedelmi minisztérium tételét tárgyalta. Mastalka a víziutak ügyében határozati javaslatot ajánl, mely szerint javaslat készítenél, amely a Moldova, Elba és Duna — Odera — Visztula-csatorna kiépítésére szükséges pénzüsszegek fedezését kívánja. Ez nemcsak a már megkezdett munkák gyorsabb keresztülvitelét segítse, hanem az egész terv végrehajtását siettesse. A többi előadók referátumai után megkezdtek a vitát, amelyet szerdán folytatnak.

Harminczmillió szerb kölcsön. A belgrádi alfami jelzálogbank (Uprava Fondova) a párisi Haulmann bankhálzával tárgyalást kezdett egy harminczmillió szerb kölcsön folyósítása tárgyában.

Stolypin lemondása. Pétervárott a csár elutasította a tengerészeti vezérkarról szóló törvényjavaslat aláírását, de nem fogadta el Stolypin miniszterelnök lemondását, ami a jobboldal diadalát jelenti, mivel a kormány állása a dumában felette súlyos lett. A múlt éjszaka minisztertanács volt, amelyen a kabinet valamennyi tagja szolidárisnak jelentette ki magát Stolypinnal és ragaszkodott a lemondáshoz. Stolypin még egyszer kísérletet fog tenni, hogy kedvezően hangolja a csárt, de nyilván eredménytelenül. A mostani kormány ellenségei Goremykint, a volt miniszterelnököt szeretnék nyeregbe segíteni. Goremykin most Wiesbadenben tartózkodik, de máris készül hazautazni. Gróf Witte ez esetben valószínűleg párisi nagykövet lesz.

A „Berliner Tageblatt“-nak jelentik Pétervárról: Noha a csár nem fogadta el Stolypin lemondását, kétségtelen, hogy a kormányválság kitört. Goremykin volt miniszterelnök máris távirati meghívást kapott Wiesbadenben, a дума jobboldali pártjai pedig azt hirdetik, hogy az új kabinet már meg is van alakítva s annak tagjai kizárólag a jobboldalról kerültek ki. A bizonytalan helyzet keddig tisztázódni fog. Ez éjszaka a birodalmi tanács palotájában összeült a kormány és Stolypin közölte miniszterársaival, hogy a csár csak abban az esetben hajlandó szentesíteni a tengerészeti javaslatot, ha ő a дума előtt beismeri hibáját. A tanácskozás reggelig tartott, de a határozat nem szivárgott nyilvánosságra. A miniszterelnök környezetében azt mondják, hogy Stolypin ragaszkodik lemondásához, ha a csár nem áll el követelésétől.

Házalók dualizmusa. Az osztrák kereskedelmi minisztérium a képviselőházban a házalásra vonatkozó új törvényjavaslatot nyújtott be. A kiegyezési szerződés XV. szakasza szerint az összes idegen házalók ki vannak véve a két államfél alattvalóinak, a kereskedelem és ipar üzése szempontjából elvileg megállapított egyenjogúsítás alól. E tekintetben most újításokat kíván a kormány létesíteni. A magyar kormányval folytatott tárgyalások eredménye az új kormányjavaslat 29. szakaszában van letelve. E határozatok szerint Nagy-Küküllő, Nyitra, Sopron, Trencsén, Vas, Moson, Modrus-Fiume, Zágráb és Varasdmegye egyes részein lakó házalók a 29. szakaszban megjelölt cikkekkel Ausztriában házalhatnak mindaddig, míg a cseh Érc-hegységből való házalók csipkével, himzett- és kötött árukkal, a gottscheiek déligyümölcsökkel, a reifnitziek fával, a szita- és agyagárukkal és a klitschiek textil- és rövidárukkal házalhatnak Magyarországon. Az összes községek továbbá jogot nyernének arra, hogy a községi képviselőhatározata alapján betilthassák a házalást.

A szerb ágyuk rosszak. A szerb hadügyminisztérium által a Schneider-féle creuzoti gyár részéről szállított hegyiütegek és munitió megvizsgálására kiküldött bizottság megállapította, hogy az ágyuk zavarjai hibásak és a csövek rosszul vannak megmunkálva, ami pedig a munitiót illeti, annak 20 százaléka teljesen hasznavehetetlen. A tábori ágyukat is megvizsgálta a bizottság, de ennek a vizsgálatnak eredménye még ismeretlen.

A perzsa alkotmány. A sah Anglia és Oroszország legfőbb követeléseit elfogadta. Az új szabadelvű kormányt ma megalakították. A sah közölte a két követséggel, hogy *Sid es Dauleht* külügyminiszterre nevezte ki, *Nasr el Mule*, kit táviratilag hazarendeltek, pénzügyminiszter és miniszterelnök lesz. A kormány többi része is liberálisokból fog állani. Miután a sahnak az alkotmányra vonatkozó proklamációja a népet nem elégitette ki, legközelebb új rendelet fog megjelenni, amely a régi alkotmányt változatlanul visszaállítja. Ha ez tényleg megtörténik, biztosra lehet venni, hogy az ellenségeskedéseket is azonnal megszüntetik. A sah még egyre remeg a mérényletektől és minden gyanus utast fedeztetel Teheránba kísértet, hol a katonai kormányzó elé állítják. Már a sah környezete is belátja, hogy a helyzet komoly és ez okból azt tanácsolja a sahnak, hogy mondjon le a további ellentállásról.

Ujságírók közgyűlése.

Budapest, május 10.

A Budapesti Ujságírók Egyesülete vasárnap délelőtt tartotta rendes közgyűlését saját helyiségében, amelyet teljesen megtöltöttek az egyesület tagjai. A közgyűlést *Herczeg Ferencz* elnök nyitotta meg.

Az utolsó évszázadok közgyűléseit — úgy mond — egy fehér stukkós teremben szoktuk volt megtartani. Ma ebben a szerényebb helyiségben gyűltünk össze, amelyet költői fantáziával sem lehet teremnek nevezni. De a külső millió ilyen megszükrülésén nincs mit busulnunk, mert amaz kölcsön-pompa volt, míg ez a szürkeség és szegénység a mi becses tulajdonunk. Jellemző ez a példa az egész magyar hírlapírói kar sorsára. Néhány évvel ezelőtt a magyar hírlapírói kar kifelé több pompával szerepelt, mint ma, mert a hetedik nagyhatalom díszével lépett fel, esetleges bajai fölött pedig azzal tért napirendre, hogy ő bohém. Ez ma megváltozott, mert a frazeológia más jelentőséget adott a bohém szónak; tudjuk, hogy a bohém szó nem jelent már proletárt. És azóta, hogy ez tudjuk, kötelességének tartja az ujságíró, hogy gazdasági helyzetével is foglalkozzék. E tekintetben még a kezdet kezdetén állunk, azonban annyit máris elértünk, hogy szegénységünk nem rosszul leplezett cifra nyomorúság, hanem a mi becsületesszegénységünk. Azok a jelenségek, amiket beterveztünk, ennek megfelelően csaknem kivétel nélkül gazdasági jellegűek. Amidőn mi a mai napon visszatesztjük a mandátumot a t. közgyűlés kezébe, a tisztikar nevében köszönöm, hogy oly buzgón támogattak bennünket.

A lelkes éljenzéssel fogadott megnyitó beszéd után *Gerő Ödön* érdekes és nagyhatalom emlékeztetőben idézte fel *Falk Miksa* emlékét. Bevezetőül vázolta az ujságírás szerepét a nemzet életében, mérlegelte azt az értéket, amely a sajtó kulturális szempontból képvisel s azután belefoglalta ebbe a keretbe *Falk Miksa* ujságírói munkásságát.

Vélünk van a halhatatlanságát élő *Falk Miksa*, hogy most az emléket ünnepeljük. És megérteti velünk mulandóságának és halhatatlanságának tanúságait. Úgy vélem, hogy megértettem életének tanításait. Értékek mindenki számára, aki az ő munkájának részese. Az ő munkája a magyar érték gyarapításának volt szentelve. Munkájának azok a részesei, akik ebben a gyarapításban fáradoznak. Az ő életének tanulságai becsesek mindenki számára, aki a magyar nemzeti erő s a magyar kultúra érvényesüléseért küzd vagy dolgozik. És becsesebb mindazok számára, akiknek az a meggyőződésük, hogy a magyar érték gyarapításának az a legjobb módja, ha megszabadítjuk a reája rakódott, a köréje jegezedett elfogultságoktól és balítéletektől.

A gyönyörű gondolatokkal telt emlékbeszéd mély hatást tett és *Gerő Ödön* lelkesen megélvezte.

Herczeg Ferencz szíves szavakkal üdvözölte a *Falk*-család jelenvolt nesztörát, lovag *Falk Zsigmond*ot.

A közgyűlés azután *Purjesz Lajos* főtitkár indítványára elhatározta, hogy az emlékbeszédet egész terjedelmében jegyzőkönyvébe foglalja.

Ezután *Purjesz Lajos* főtitkár bemutatta az évi jelentést és a számadásokat. A közgyűlés mind a kettőt egyhangulag tudomásul vette.

Ötvös Leó az ujságírók szociális és gazdasági helyzetének szakszervezet vagy ujságírói kamara utján való szanálását sürgette, felszólította az egyesület vezetőségét, hogy a sajtó szabadságát még a sajtótörvény tárgyalása előtt védje meg a legmesszebb menő módon a parlament reakciós törekvéseivel szemben, végül pedig azt kívánta, hogy az ujságírók jogviszonyait az új ipartörvény keretében szabályozzák.

Herczeg Ferencz rövid válasza után dr. *Kovács Dénes* indítványára jegyzőkönyvi köszönetet mondtak az elnökségnek és a tisztikarnak buzgó és kitartó munkásságáért.

Ezután a választások következtek. A szavazás, amelynek tartamára az elnök a közgyűlést felfüggesztette, két küldöttség előtt folyt. Az elsőnek *Kálnoki Henrik*, *Baráth Ármán* és dr. *Benda Jenő* voltak tagjai, a másodiknak *Lándor Tivadar*, *Lenkey Gusztáv* és *Londész Elek*. A választás eredményeképpen elnök újból *Herczeg Ferencz* lett, alelnökké dr. *Bródy Lajost*, *Hoitsy Pált* és *Szatmári Mórt* választották, főtitkárrá *Purjesz Lajost*, pénztárossá *Széchy Arturt*, ellenőrré *Kálnoki Henriket*,

gazdává dr. *Váradi Antalt*, ügyésszé dr. *Fekete Ignácot*, könyvtárossá dr. *Mikes Lajost*, titkárrá *Hollósy Gézá*t. Számvizsgálók lettek *Greiner Jenő*, *Lusztig Pál* és *Jancsó Dezső*. A választmány tagjairól az alapszabályok szerint lelépők helyébe három évre szóló mandátummal ezeket választották: dr. *Ágai Béla*, *Bakonyi Miksa*, *Fáy Nándor*, dr. *Friedrich Tivadar*, dr. *Heltoi Ferencz*, dr. *Kovács Dénes*, *Márkus Miksa*, dr. *Pályi Ede*, dr. *Schiller Henrik*, *Schmittely József*, *Szegő Béla* és *Timár Szaniszló*. Két évre szóló mandátummal dr. *Dióssy Bélát*, egy évre dr. *Hajdu Miklóst* és *Pakots Józsefet* választották a választmány tagjairól.

A közgyűlés végül dr. *Váradi Antal* indítványára *Deutsch Antalt* az egyesület tiszteleti tagjává választotta.

A közgyűlés után a Royal-szálló földszinti különteremében száz terítékű szabadság-lakoma volt, amelyen az első felköszöntőt, kezében a Jókai-billikkommal *Hoitsy Pál* mondotta.

— Napoleonnak tulajdonítják. — mondotta a többi közt, — azt a mondást, amelyet ma is sokszor csufolódva emlegetnek, hogy a sajtó nagyhatalom. Pedig ez a mondás nem is Napoleontól származik. Sok évvel a nagy hódító születése előtt, amikor Magyarországon még nem volt sajtó, Angliában azonban már egyes hetilapok nagy befolyásra tettek szert. *Dauers*, az alsóház tagja, egy alkalommal így nyilatkozott: „Uj nagyhatalom keletkezett, olyan, amelyről határoztunk, nem tudtuk, amelyről nem a parlament határoz, amelynek nem az uralkodó parancsol, amelyre sem a papi hatalomnak, sem a szoknyauraloknak hatása nincsen. Ez a nagyhatalom a sajtó.” Azok, akik ezt a közhelyes mondást, ezt a jelszót gunynyal emlegetik, azok ennek a mondásnak a mélységeibe behatolni nem tudnak. Olyan hatalom a sajtó, amelynek nincsenek közegei, amelyre adót senki sem vehet, sem nem szedhet, amelynek hadseregek nem állnak rendelkezésére. Az, amit a természettudományban helyzeti energiának szoktak nevezni, megvan a sajtóban. Hogy nagyhatalommá legyen, ahhoz csak egy dolog hiányzik: nincsen szervezve, nincsen szervezve. A legnagyobb szervezet, amit emberek csináltak, a római katolikus egyházi hierarchia szervezete. Engedjük szabadságát fantáziánkat és képzeljük el, mi lenne akkor, ha a sajtónak az egész világra kiterjedő szervezete volna. A publicisztika egységes véleményen lenne minden kérdéssel, az lenne a jó, amit a sajtó annak tart s az lenne a megbélyegzett, akit a sajtó annak itél, az lenne igaz, amit a sajtó állít, az lenne a valótlanság, amit a sajtó annak bélyegez. A közgazdasági élet ugy alakulna, ahogyan azt a sajtó akarná. Vagyonok, nemzetek jóléte, a béke vagy háború sorsa függne a sajtótól. Olyan hatalommá válna, amelyhez *Julius Cézár* vagy *Napoleon* hatalma nem is volna hasonlítható. Szerencse, hogy ez nincs így, hogy ez el sem következhetik, mert a legszomorubb szolgátság támadna nyomában. A mai nap krónikásai, a holnap közvéleményének előidézői nem szervezkednek így. Munkájuk egyik napról a másikra szól, a közönség méjús érzi, hogy a mi foglalkozásunk mégsem mindennapi. Kiderül ez abból, hogy nagyon sokan vannak irigyei, ellenségei a sajtónak, megnyilatkozik ez abban a vad gyűlöletben, amelyről az egész sajtó ellon támadnak és az egész sajtó korrupcióját hirdeti, valahányszor egy ujságíró megbotlik. Senkinek sem lehet kétsége az iránt, hogy a sajtó utján elkövetett deliktumokban ujságírók a bűnösök. Csikósok ritkán állnak törvényt a sajtóbírószám előtt, viszont kevés olyan esetről tudunk, amikor ujságírók büntettek volna meg lólopásért. (Derültség.) Természetes, hogy a kasszafurók társasága a lakatosok közül rekrutálódik és nem a szabók közül, mert hiszen a szabók nem igen tudják kezelni a befűréshez szükséges szerszámokat. Különös, hogy a lótolvajlásért vagy kasszafurásért mindig csak a tolvaj vagy a betörő bünhődik, az egyesek által elkövetett sajtódeliktumokért az egész sajtót okolják. Ha még a többség szerint itélnek meg a sajtót, akkor is tiltakozni kellene az általánosítás ellen. Fölmerjük szólítani a sajtó szigorú bírálót, hogy tegyenek igazságot, számlálják meg, a gomoszak vannak-e köztünk többségben vagy az igazak. Van nekünk egy érvünk, amely nem cáfolható meg, sem fufanggal, sem ékesszólással, van egy bizonyítékunk becsületességünk mellett s ez a mi szegénységünk. Olyan baráti életet élünk, hogy még a magánviszonyait is ismerjük egymásnak. Ritka kivétel az az ujságíró, akinek vagyona van. A nagy többség keserves, idegölő munkával keres annyit, amennyi szükség megélhetéséhez szükséges. S e mellett utunk folytonos kisértések között halad. Amíg nincs mód a becsületességünk mellett hozott bizonyítékok megegyezésére, addig lepatannak rólunk a rágalom nyílai s birni fogjuk a jók és igazak megbesülését. S amíg ez a megbesülés, amely ro nemcsak nekünk, hanem az egész társadalomnak szüksége van, meglesz, addig küzdünk szilaj, harcra

kedvel az emberiség nagy ideáljaiért. Ma is a legideálisabb újságíró emlékéit idézzük föl, Jókai Mórét, akinek tollát csak igaz meggyőződés vitte, akinek írásaiban csak a jó, a nemes, az igaz szeretete nyilvánult meg. Töltsön el bennünket az az óhaját, hogy szállja meg lelkünket az ő szelleme mindörökké.

A viharos tapsal és éljenzéssel fogadott beszéd után *Herczeg Ferencz*, az egyesület elnöke, szólott ezután. Az imént elhangzott emlékbeszéd, mondotta, körülbelül olyan, mint a szónok magy. csupa fantázia és csupa komoly realitás. A világ valamennyi újságírójának fantáziájában megrajzolt egyesülésére utalva, azt mondotta az előtte szóló, hogy az újságírók nem gondolnak arra, hogy a meggyőződésüket szervezzék; csak arra a szervezkedésre törekednek, hogy elérjék azt, amit a világ körülbelül egy társadalmi nivón levő osztályok — az újságírók segítségével — régen elértek. A becsületes meggyőződés missziót teljesít. Emeli poharát az ünnepi szónokra, *Hoitsy Pálra*, az őszinteség, a becsületesség, az elvhűség kimagasló képviselőjére. (Lelkes éljenzés és hosszas taps.)

Dr. Radó Sámuel *Herczeg Ferenczet* köszöntötte fel, aki az elnöki székben nagy sikereket ért el.

Mezei Ernő a nagybeteg báró *Kaas Ivorról* emlékezett meg, akiben mindig az igaz meggyőződést láttuk egyesítve a legfőbb újságíró tulajdonsággal, a nagy impresszió képességgel. Megemlékezik arról, hogy az Akadémia idén a zsurnaliszta díjjal igazán érdemes újságíróvá tüntetett ki. Ürítí poharát *Kaas Ivorra*, aki mindig lázban élt s aki most betegségével is bebizonyította, hogy a laz a legigazibb eleme. Kívánja *Kaas Ivornak* azt a tisztaságot, amelyet jubilálásával el akartak tőle venni. (Hosszas, lelkes éljenzés.)

Kovács Dénes *Singer Zsigmondot*, az egyesület liszletei tagját köszöntötte fel.

Csergő Hugó *Ágai Adolfot* éltette. *Pakots József* a Pázmán-egyesület megjelent képviselőit üdvözölte, *Singer Zsigmond Gerő Ödön* és *Hoitsy Pál* beszédeiből levonja az újságírók részére azt a tanulságot, hogy minél inkább elejtjük a személyes kultuszt, annál nagyobb lesz a hatalmunk, a befolyásunk és minél inkább fordulunk a tárgyi kritikához, az érvelésekhez, annál nagyobb lesz a tekintélyünk. Élteti *Hoitsy Pált*. (Lelkes éljenzés.)

Dr. Sziklay János a Pázmán-egyesület nevében mond köszönetet az elismerésért. Élteti *Mezei Ernőt* és *Szatmári Mór*t. (Éljenzés.)

Szatmári Mór azt fejtegeti, hogy az újságíró roha az életben egyebet nem tapasztalhat, mint a legvaskosabb hálátlanságot. Két nagy feladat áll tehát a hírlapírók előtt: a testvéri egyetértés fokozása és fegyvertársaink nagy nyomoruságának enyhítése; arra kell törekednünk, hogy szaporítsuk az anyagi eszközöket. (Élénk éljenzés.)

Végül *Roóz Rezső* nagy elismeréssel szól az egyesület tisztikaráról, főleg *Purjesz Lajos* főtítkárról s a jelen voltak lelkes éljenzése közben őt s az új választmányi tagokat köszönti fel.

A lakoma végeztével a társaság ismét az egyesület körhelyiségébe vonult.

TÁVIRATOK.

Ferdinánd megkoronáztatása.

Szofia, május 10. A bolgár távirati ügynökség a következőket teszi közzé: A külföldi sajtóban megjelent azon jelentések, hogy *Ferdinánd király* megkoronáztatása küszöbön áll és hogy erre az alkalomra a külállamok képviselőket küldenek ki, minden alapot nélkülöznek. Fel vagyunk hatalmazva annak kijelentésére, hogy e kérdés sem nem lett felvetve, sem nem foglalkoztatta a kormányt.

Közgazdasági táviratok.

A német birodalmi bank állása.

Berlin, május 10. A német birodalmi bank állása május 7-én a következő volt: Aktívák: Érczkészlet árfolyamképes német pénzben, aranyrudakban vagy külföldi érmékben, fontját 1392 márkával számítva 1049.553.000 (—8.954 ezer), közte aranyrudak 735.022.000 (—5.459.000), birodalmi pénztárjegyek 70.222.000 (+671.000), más bankjegyek 16.509.000 (+7.735.000), váltótárca 799.404.000 (—34.738.000), lombardkövetelések 69.430.000 (—18.873.000), értékpapírok 488.278.000 (+59.913.000), egyéb aktívák 130.113 ezer (—10.560.000). *Passzívák*: alaptőke 180 millió (—10.560.000), tartalékalapok 64.814.000 változatlan, bankjegyforgalom 1568.536.000 (—54.420.000), napról-napra esedékes kötelezettségek 783.010.000 (+49.597.000), egyéb passzívák 27.129.000 (—3000)

Az Osztrák-Magyar Bank állása.

Bécs, május 10. Az Osztrák-Bagyar Bank állása 1909. május hónap 7-én a következő volt: Bankjegyforgalom 1.975.696.000 korona

(—89.680.000 K.) Érczkészlet 1.677.077.000 korona (+18.190.000 K.) Leszámitolási tárca 478.360.000 K (—49.317.000 K.) Lombardkölesönök 68.402.000 korona. (—1.501.000 K.) Adómentes banjegyártalék 101.380.000 korona.

A király az agancs-kiállításon.

Saját tudósítónktól. —

Budapest, május 10.

A király ma délután ellátogatott a fővárosi Vigadóban rendezett agancs-kiállításba. A király háromnegyed négy órakor indult el nyitott kocsiin gróf *Paar* főhadsegéddel; a következő kocsiban báró *Bronn* szárnysegéd ült. A Vigadó elé pontban négy órakor érkezett meg a felség. A kiállítás bejáratánál ő felségét *Darányi Ignác* földmivélsügyi miniszter fogadta és vezette be a kiállítás terméibe. Itt a rendezőbizottság részéről gróf *Széchenyi Béla* koronaőr, a kiállítás elnöke, báró *Troutenberg Frigyes*, a bíráló bizottság elnöke, gróf *Esterházy Béla*, gróf *Zichy Kázmér*, gróf *Tekeli Tibor*, *Inkey Antal*, *Heinrich Ferencz* és *Egerváry Gyula* országos vadászati felügyelő, a kiállítás titkára várták a királyt. Ő felségét, aki magán tartotta köpönyegét, gróf *Széchenyi Béla* a következő szavakkal üdvözölte:

Császári és Apostoli Királyi Felség! A legnagyobb és legőszintébb örömmel üdvözöljük Felséges Urunkat nemcsak a kiállító, de az elnökség és a bírálóbizottság nevében is és boldogságunknak adunk kifejezést, hogy jó egészségben láthatjuk Felséges Urunkat. Reméljük, hogy kiállításunk meg fogja nyerni Felséged tetszését; egyben köszönjük, hogy Felséged megengedte, hogy a Felséged tulajdonát képező trofeák e kiállítás tárgyai közé soroztathattak, ami másokat is arra indított, hogy kiállításunkban részt vegyenek. Negyven év előtt mi voltunk az elsők, akik agancs-kiállítást rendeztünk és azóta külföldön mások is követték példánkat. A nagyközönség uri passzionnak gondolja a mi kiállításunkat és nincs áthatva annak nemzetgazdasági fontosságától. Ha majd sikerül erről a fontosságról mindenkit meggyőznünk, akkor megvalósul törekvésünk. Isten hozta Felséges Urunkat!

A királynak ezután bemutatatták a fogadására megjelent urakat s a király mindegyiküket rövid megszólítással tüntette ki. Amint a király észrevette gróf *Festetics Taszilót*, feléje ment, kezét nyújtott neki s hosszasan beszélgetett vele. Gróf *Zichy Kázmér* megkérdezte:

— Ön résztvett az angol keletafrikai vadászatokon?

Gróf *Zichy* igennel válaszolt és a király kívánságára elmondott egyet-mást e vadászatokról.

Mikor a király észrevette, hogy az urak fődelen fölvel állják körül, így szólt:

— Kérem az urakat, tegyék föl kalapjukat.

Darányi Ignác földmivélsügyi miniszter bemutatatta báró *Podmaniczky Gyulát* és *Róth Lorántot*, a földmivélsügyi minisztérium kiküldöttait. A király érdeklődött e tisztviselők munkaköre iránt s azt mondotta:

— Örülök, hogy a vadászat iránt az érdeklődés az országban emelkedik.

Ezután az egyes kiállítási tárgyak megtekintésére került a sor és báró *Troutenberg* szolgált felvilágosításokkal. A királynak először az a köszáli zerge öltött a szemébe, amelyet báró *Born* Frigyes állított ki. Az uralkodó báró *Bornhoz* lépett és így szólt:

— Ez köszáli zerge; hol lőtték?

— Sankt-Annában, a Loibel hegyen, válaszolt báró *Born*.

A királynak eszébe jutott, hogy ezt a köszáli zergét a múlt ősszel neki ajándékozták és megjegyezte:

— Hisz ennek a husát ettem én az ősszel.

Élénk érdeklődéssel szemlélte a király gróf *Zichy Kázmér*nak az afrikai vadászatokon szerzett trofeáit, herceg *Esterházy Miklós* kiállítását, valamint gróf *Choták Rezső* gyűjteményes kiállítását. *Darányi Ignác* földmivélsügyi miniszter bemutatatta a királynak *Egerváry Gyula* országos vadászati felügyelőt, a kiállítás titkárát, akit a király így szólított meg:

— A kiállítás igen szép

— A tavalyi szebb volt, — vélte *Egerváry*.

— Igaza van — mondotta a király, — a tavalyi béllyei agancsok szebbek voltak.

A király félóránál tovább időzött a kiállítás helyiségeiben, ahonnan a király látogatása alatt, legfelsőbb kívánságra a közönségnek sem kellett eltávoznia.

Bucsuzáskor az uralkodó megelégedését fejezte ki és kijelentette, hogy a kiállítás nagyon érdekelte. Gróf *Széchenyi Béla* elnöktől, valamint a bizottság tagjaitól kegyes szavakkal bucsuzott. Mielőtt fölszállt az udvari fogatra, még egyszer *Darányi* miniszterhez fordult:

— Hallom, hogy fagykárokról szóló hírek érkeznek az országból.

— A fagy — mondotta *Darányi* miniszter — a vetésben és a szőlőben nagy károkat okozott.

— Nagyon sajnálom — jegyezte meg a felség — és remélem, hogy több fagykár nem lesz.

A király *Darányi Ignác* földmivélsügyi miniszternél élénken érdeklődött azok iránt az előkészületek iránt is, amelyeket a magyar földmivélsügyi minisztérium a bécsi vadászati kiállításra való részvétel céljából tesz és örömmel vette tudomásul, hogy ez előkészületek már előrehaladott stádiumban vannak.

Néhány perccel felöt után elhagyta a király a fővárosi Vigadó épületét, és visszatért a budai királyi várpalotába. A Vigadó előtt nagyszámú érdeklődő közönség gyűlt össze és zajos éljenzéssel köszöntötte a királyt.

Májusi tél.

Budapest, május 10.

A májusi tél egyre tart. Az ország minden részéről állandóan érkeznek jelentések az időjárás pusztításáról. Hó, zivatar és erős fagy látogatta meg az amugy is szegényes termést és különösen a kerti vetemények pusztultak el a zord időjárás alatt. Szerinte az országból olyan jelentések érkeznek, mint december közepén: „a vizeket ujynyi vastag jég borítja. Az idő állandóan télies.” Hivatalos és nem hivatalos jelentések adnak hírt arról a csapásról, amelyet a május mért a szőlőkre, a veteményes kertekre, a gyümölcsökre. Lehet, hogy tuloztak azok a rémes hírek, amelyek egy-egy vidék szőlőtermésének hetven százalékát elveszítettnek mondják, amde, ha a valóságban kisebb is a pusztulás, a kár mégis elég nagy. A fagy és jégeső által okozott károkról a következő tudósítások számolnak be:

Marlonsvár (Fejérmegye): Május 7-én reggelre dér volt, 8-án reggelre fagyott. Kerti vetemények és szőlők sokat szenvedtek. **Andocs** (Somogyvármegye): Május 8-án reggeli fagy. Szőlőben 50 százalék kár, kerti vetemények nagy része kifagyott. **Veszprém**: Május 7-én és 8-án 1—3 fokos fagy. Szőlőben, gyümölcsben tetemes kár. **Városlődön** és vidékén lapátolható hó esett. **Szentmihály** (Zalavármegye): Május 8-án reggel 2 és fél fokos hideg. Szőlőtermés nagy része tönkrement. **Óbecse**: Május 9-ikére virradó éjjel másfél fok hideg volt. Szőlőben, burgonyában és egyéb veteményekben óriási elfagyások. **Ujvidék**: Május 8-án jégeső és éjjeli fagy. Veteményekben, gyümölcsben és szőlőben óriási kár. A szőlő némely helyen teljesen tönkrement. **Topolya** (Bácsmegeye): Május 8-án éjjeli fagy, a szőlőtermést tönkretette. Burgonya és bab elfagyott. **Roglati** pusztán a jég mintegy két ujnyira borította a földet. **Ószi** és tavaszi vetésekben nagy kár. **Bácsalmás**: Május 8-án éjjel és 9-én reggel 6 óráig erős dér és fagy volt. Szőlő, gyümölcs és veteményekben nagy kár. **Órszállás** (Bács-Bodrogmegye): Május 9-én hajnalban a szőlők elfagytak. **Bácsföldvár**: Május 8—9-ike közti éjjel dér és fagy. Gyümölcs, szőlő és veteményben 50 százalék kár. **Nagyágoc** (Csongrádmegye): Május 9-én hajnalban 4 fokos hidegben a szőlő csaknem teljesen, a répa és gyümölcs részben elpusztult. **Szeged**: Május 8-án és 9-én fagy volt. Szőlőben a kár 60 százalék. Május 8-án 15 perczig jégeső volt. Kapásveteményekben a kár 80 százalék. **Hódmezővásárhely**: Május 9-én 4 fokos fagy a szőlőt teljesen tönkretette. Gyümölcsben óriási a kár. **Kiskunhalas**: Május 9-én reggelre helyenként dér és helyenként 10 mm. vastag fagy volt. A vizen vékony jégkörög képződött. Szőlőkben és kelő veteményekben máris látszik a kár. **Nagykőrös**: Május 9-én reggel fagy volt. Kapásveteményekben és szőlőkben nagy a kár. **O. és Ujkér** (Pestmegye): Május 8. és 9-én reggel

erős fagy volt. Szőlőkben 30—40 százalék a kár. A fagy a most kelő tengerit és gyümölcsöt is megviselte. **Barcsa** (Abauj-Tornavármegye): Május 9-én fagyott. **Mezőkaszony** (Beregvármegye): Három éjjeli fagyás volt. Szőlőkben, gyümölcsben 40 százalék, repecében 60 százalék a kár. **Beregszász**: Május 8-án éjjel Gát, Nagygut, Jánosi és a Szerenyemoosár vidékén erős fagy volt, mely a szőlőkben, gyümölcsben és a kalászban lévő roszban sok kárt tett. **Eperjes**: Május 8-án éjjel 2 fok hideg volt kevéssé hóeséssel. A virágzó csontár gyümölcsben nagy a kár. **Ujszerednye** (Ungvármegye): Május 8-án éjjel erős fagy volt. Szőlőkben és gyümölcsben helyenként nagy a kár. Bab és tengeri elfagyott. **Turjaremete** (Ungvármegye): Május 8-án éjjel erős fagy volt. Szőlőkben és gyümölcsben helyenként nagy a kár. Bab és tengeri elfagyott. **Nagy-mihály** (Ungvármegye): Május 10-ére éjjel 3 fokos hideg. Szőlő és gyümölcsben nagy a kár. **Hajdudorog**: Május 9-én fagy. A dohány- és szőlőhajtás lehervadt, a gyümölcs szenvedett. **Huszt**: Május 8-án éjjel nagy fagy, mely a gyümölcsöt teljesen tönkretette. **Balkány** (Szabolcsmegye): Május 8-án egy fokos hideg. Dohány, bab, tök, szőlő, gyümölcs elfagyott. **Nyiregyháza**: Május 7-én éjjel erős fagy. A tavaszi veteményben, gyümölcsben és szőlőkben kár. **Nyiracsád** (Szabolcsvármegye): Május 8. és 9-én hó és jég. Éjjel erős fagy. A szőlő, gyümölcs, kikelt répa, tengeri, zab és korai takarmányok elfagytak. Kár 70 százalék. **Tiszaújfalok**: Május 8-án erős hóvihár és éjjel erős fagy. Gyümölcs, burgonya, kikelt tengeri, kalásztott rozs, répa és kerti vetemények elfagytak. **Kisbocskerekek**: Május 8-án éjjel erős fagy. A burgonya, kertvetemények és szőlőhajtások elfagytak. A kár igen nagy. **Vinga** (Temesmegye): A szőlők 9-én elfagytak. Gyümölcsben nagy a kár. **Temesbutyjn**: Május 9-én 3 fokos fagy, szőlőkben, gyümölcsben és tengeriben igen nagy a kár. **Verscez**: Május 9-én fagy pont alatti hőmérséklet folytán a szőlőkben 50 százaléknál is nagyobb fagykár volt. **Szépfaalu** (Temesvármegye): Május 9-én a szőlő és gyümölcs 80 százaléka elfagyott. **Temesszentandrás**: Május 9-én éjjeli fagy, mely a szőlőt teljesen, a gyümölcsöt és kerti veteményeket részben tönkretette. **Sándorháza** (Torontálvármegye): Május 8. és 9-iki éjjeli fagy a kalászkban 20 százaléka kárt tett és a szőlőket teljesen tönkretette. **Bánlak** (Torontálvármegye): Május 9-ére virradóra 3 fokos fagy, mely a kikelt tengeri és csalamádé 50 százaléka tönkretette, a gyümölcsöt, kiültetett palántát és a szőlőt ugyszólván megsemmisítette. **Magyarcsérnya** (Torontálvármegye): Május 10-én reggelre erős fagy. A tengeri, takarmány és szőlőkben lényeges a kár. **Nagykikinda**: Május 7-én éjjel pászvás, délután 8-án általános 3 fok fagy tetemes kárt okozott. **Szilágyosmlyó**: A szilágyosmlyói járás területén május 8 és 9-én reggel nagy dér és fagy. Szőlőkben és gyümölcsben, valamint kerti veteményben nagy a kár. **Hadad** (Szilágyvármegye): Május 9-én éjjeli fagy, lóhere és luczernatermésben 60 százalék, szőlőkben 50 százalék és gyümölcsben 80 százalék a kár. **Pankota**: Május 8 és 9-én erős fagy. Szőlőkben és gyümölcsben 95%, tengeriben 80%, kender és kerti veteményekben 60%, tavaszi árpa és zabban 25% a kár. **Bokszegbél** (Aradvármegye): Május 8. és 9-én 3½ fokos hideg mellett fagy. A szőlők 75%-a tönkrement, a kikelt tengeri, bab és kender 50%-a elfagyott. **Muskamagyarád** (Aradmegye): Május 8. és 9-én éjjel fagy, a szőlő és gyümölcsben 50% a kár. **Kurtics** (Aradmegye): Május 9-én reggelre 5 fokos fagy. A szőlő, gyümölcs, burgonya, kikelt tengeri és repecze teljesen elfagyott. **Borossebes**: Az aradi járás összes szőlői május 8-án reggel tönkretetesen elfagytak. Gyümölcs, tengeri és kerti veteményben 80% a kár. **Magyarbánhelyes** (Csanádmegye): Május 8-án 3½ fokos fagy volt, mely mindent tönkretett. **Rakasszentmihály** (Krassószörényvármegye): Május 8. és 9-én esett dér és hideg a 8-án éjjel a tengeri, kertvetemények, gyümölcsök, szőlők egy részét tönkretette. **Karásbócs** (Krassószörényvármegye): Május 8-án éjjel a tengeri, kertvetemények, gyümölcsök és szőlők teljesen elfagytak. **Mikeszása** (Alsó-Fehérvármegye): Május 9-én hajnalban 1 és fél fok hideg a szőlőtermést megsemmisítette. **Csikszentdomokos**: Május 8-ára virradóra négy ujnyi hó esett, 9-ére virradóra nagy fagy volt. A gyümölcsöt tönkretette. **Alsóporumbák** (Fozanásvármegye): Május 7. és 8-án folytonos havazás. **Hátszeg** (Hunyadvármegye): Május 8-án éjjeli fagy. A szőlő és gyümölcs-termést tönkretette. A kár 70 százalék. Burgonya, bab, ugorka és tengeri teljesen tönkrement. **Brad** (Hunyadvármegye): Május 8-án éjjeli fagy tönkretett minden gyümölcsöt. **Szászváros**: Május 8-án éjjeli fagy volt, mely a szőlő, gyümölcs és kerti veteményekben nagy kárt okozott. **Kézdivásárhely**: Az éjjeli erős fagy volt, mely a gyümölcsöket tönkretette. **Déva**: Két nap óta tartó abnormális hideg a vármegye tavaszi termését tönkretette. A szőlők elfagytak és a gyümölcsfák tönkrementek. A burgonyában és tengeriben nagy a kár. **Beregszász**: A vasárnap éjjeli fagy a szőlőtermést 70—80 százaléka elpusztította. A fagy csupán olyan magasabb helyeken nem tett

kárt, ahol állandó a légáramlat. A hőmérséklet déli szél következtében enyhülni kezd.

Az egri vinczellériskola igazgatósága jelentése szerint f. hó 8-án hajnalban —4 fok mellett a szőlők elfagytak.

A bihariószegi vinczellériskola igazgatósága jelentése szerint f. hó 8-án éjjel Érmelléket 20—30 százaléknál, még pontosan meg nem állapítható fagykár érte.

A tapolcai vinczellériskola igazgatósága jelentése szerint f. hó 7-én éjjel fagy volt, hőmérő 1.8 C. a nulla fok alatt; különösen a lapszőlőkben nagy a kár és annak terjedelme csak pár nap múlva lesz megállapítható.

A ménési vinczellériskola igazgatósága a következőket jelenti: Arad hegyalja szőlői f. hó 7-én éjjel lefagytak, északi és nyugati hegytetőkön, lejtőkön teljes a fagykár, kevésbé ártott a déli lejtőkön, barackzai telepen; Maroson túl teljesen lefagyott. — innen alig van kár.

A kecskeméti vinczellériskola igazgatósága jelenti, hogy Miklóstelepen és környékén vasárnap virradóra a szőlők teljesen lefagytak; kár 90—100 százalék. Bereg, Ung és Szabolcs vármegyék szőlőkben 7-től—8-ra virradó éjjel részleges, következő éjjelen pedig általános fagy volt. Az 5—10 cm. hosszúságú és fűrtökkel dusan megrakott termőhajtások mind lefagytak, míg a ki nem fakadt termő rügyek épek maradtak. Ezek kedvező időjárás mellett az eddig remélt összes termésnek mintegy 80 százaléka adhatják.

A nyitrai borászati felügyelő jelentése szerint ma éjjel 2 fok fagy volt, szőlőkben legkevesebb 60 százalék kár. A gyümölcs is elfagyott.

Maros-Torda vármegye Kövesd községében 3-án mogoró nagyságú jég esett. Marosvásárhelyen 2 nap óta havazik, szőlőkben és gyümölcsben nagy a kár.

A fehértemplomi borászati felügyelő jelenti, hogy tegnap hajnalban a szőlők hajtásai terméssel együtt teljesen elfagytak.

A szekszárdi határban lapi szőlőkben 80 százalék fagykár van. Hegyi szőlőkben a kevésbé védett fekvésekben 50 százalék, az összes fagykár körülbelül 1000 holdra terjed ki.

Doroszló és vidéke, valamint Szabadka, Zenta és Bércsallás községek határában lévő szőlőkben a folyó hó 8. és 9-iki fagy 80 százalék kárt tett.

A kiskunfélegyházi telepítvényen 7-én éjjel 5 fokos fagy volt, összes szőlőkben kétharmad kárt tett. A korai burgonya és tengeri szintén elfagyott. Az arabcsallai állami szőlőtelepen 7-én éjjel az amerikai és európai szőlők teljesen elfagytak. A gyümölcs erősen károsodott, míg a gabonafélékben a fagykár nem látszik, csak a korán kelt tengeri és burgonya szenvedett. A radiációs minimum 4 fokot, míg a száraz hőmérő 2.4 fokot mutatott a fagy pont alatt.

A kecskeméti vinczellériskola igazgatósága utólag jelenti, hogy 9-én virradóra ismét erős fagy volt.

Japán herceg Budapesten.

Budapest, május 10.

Vasárnap délután fél két órákor érkezett meg Budapestre Nashimoto japán herceg nevével, Tokohits hercegnővel a keleti pályaudvaron. Kisérőben voltak: Sukurai udvarhölgy, Jamanashi marquis, Ando ezredes, Fackhara-Noni udvari titkár, dr. Murachi udvari orvos, továbbá a bécsi japán császári nagykövetség tagjai közül: báró Uchida nagykövet és neje, Tunkuda ezredes, Joszoka őrnagy, Jokutake kapitány és Oknyama titkár. A hercegi pár fogadására megjelentek: Frank vezérkari százados, Pavlik rendőrfelügyelő és Boczán állomásfőnök. Az érdekes vendégeknek, akik négy udvari kocsin hajtattak a Hungária-szállóba, igen sok nézőjük volt. A király vasárnap délután meglátogatta a Budapesten időző japán hercegi párt. A király 3½ órákor hagyta el a budai királyi várpalotát és csukott udvari fogaton a Hungária nagyszállóba hajtattott. Vele ment gróf Paar főhadsegéd, Spányik őrnagy szárnysegéd pedig másik udvari fogaton követte. Néhány perccel öt óra előtt a király a szálló elé érkezett, ahol a csarnokban a királyt a hercegi pár kíséretéhez tartozó urak várták. A király, akin tábornoki díszegyeruha volt, fogadta a japán urak üdvözlését s fölment az első emeletre, ahol a japán vendégek lakosztálya előtt Nashimoto herceg hódolatteljesen üdvözölte. Ezután a király a fogadó-szalomba ment, ahol Tokohito és Yamanoutshi hercegnők fogadták. Nashimoto hercegen japán alezredesi egyenruha, Tokohito hercegnőn fehérsejlem öltözék. Yamanoutshi hercegnőn pedig gazdagon him-

zett tengerzöld selyemruha volt. A király örömeinek adott kifejezést, hogy a vendégeket magyar székesfővárosában köszönheti. Karosszéken foglalt helyet a két hercegnő között és vagy tíz perczig igen élénken társalgott a herceggel és hercegnővel. A társalgás francia nyelven folyt. A király körülbelül negyedórai tartózkodás után eltávozott; a hercegi pár az előcsarnokig kísértte. A király gróf Paar főhadsegéddel az udvari fogatba ült és visszahajtatott a királyi várba. Nashimoto japán császári herceg és neje ma délelőtt ellátogattak a városligeti Múcsarnokba, ahol megnézték a tavaszi tárlatot. A hercegi pár délelőtt tíz óra előtt érkezett meg a kiállítási palotába fényes udvari kíséretével, meg báró Uchida bécsi japán nagykövettel és a követség vezető főúriival. A fenséges párt Frank vezérkari kapitány kalauzolta s őket a tisztviselői kar fogadta. Legelsőben is Benzur hatalmas millenáris képét nézték meg, amelyen nyomban fölismerték a királyt, akinek lovassági tábornoki egyenruhás dőlczeg alakja nagyon megtetszett nekik. De megismerték mindazokat az urakat, akikkel itt időzésük alatt találkozhattak s nem csodálják magasztalni a mester művészetét, hogy oly hűen portaitirozta le őket. Ezután tüzetesen megnézték az egész tárlatot, amely szintén igen megnyerte tetszésüket. Kérdéseikre elmondták, hogy a tárlaton csupa magyar művész munkája van kiállítva, s a fenségek el voltak ragdatatva, hogy művészeink mily sokoldalúak. Örömmel hallották, hogy a teli tárlaton a japánok is résztvettek és hogy művészetük tetszéssel találkozott, amennyiben kiállított képeik jó részét megvásárolták. Körülbelül egy óra hosszat időztek a tárlaton, s távozásukkor szívélyesen bucsuztak el az őket kalauzoló uraktól.

A Múcsarnokból Nashimoto herceg és kísérete a Park-Klubba hajtattak, ahol déli 12 órára fényes dejeuner készítettek számukra.

A Park-Klubban Jekelfalussy Zoltán cs. és kir. kamarás, a Park-Klub igazgatója fogadta a magas vendégeket, akiket végigkalauzolt a klub összes helyiségein. A fényes és kényelmes berendezés szemmel láthatólag meglepte a vendégeket, akik nem győzték magasztalni a klub fényűző pompáját. Ezután az étteremben dejeunerhez ültek, amelyen tízennégy személyre volt terítve. A dejeuneren csak a hercegi pár és kísérete, valamint Franz vezérkari százados vett részt.

Egy órákor a herceg szívélyesen elbucszott Jekelfalussy igazgatótól és kíséretével a Tattersaliba hajtattott, ahol végignézte az Urlovasok Szövetsége által rendezett díjlovaglást.

Báró Aehrenthal Alajos külügyminiszter ma délután fél négy órákor meglátogatta a herceget és nála hosszabb időt töltött.

A budai királyi várpalotában a japán vendégek tiszteletére ma este hét órákor udvari ebéd volt. Az udvari ebéd az új ebédlőben folyt le. A magas vendégek a sarokszalonban gyülekeztek, a többi vendégek pedig a kisszalomban. A tábornokai, szolgálati, illetve ezredtulajdonosi öltözékben, a többi katona-vendég szolgálati jelvény nélkül, az urak pedig frakijában jelentek meg. Az udvari ebéd résztvettek: ő felsége a király, Nashimoto herceg, Tokohito hercegnő, József főherceg, Augustus főhercegnéasszony, báró Aehrenthal közös külügyminiszter, Wekerle Sándor miniszterelnök, Yamanoutshi márkai és neje, született Fushimi hercegnő, Izumi-Ando lezredes, Vatanaba kamarás, Riyoko-Sakurai udvarhölgy, báró Uchida nagykövet és felesége, Fukuda ezredes katonai attasé, Hyakutata fregattkapitány, Yoshioka őrnagy katonai segédattasé, Okuyama nagykövetségi titkár, Franz Ervin százados, a japán vendégek mellé beosztott vezérkari tisz, Montenuovo herceg első főudvarmester, gróf Apponyi Lajos magyarországi udvarnag és neje, Scheer-Thoss Margit grófnő, Szmeccsányi István vezérőrnagy főudvarmester, Szmeccsányi Istvánné, Balthyány Mária grófnő főudvarmesternő, gróf Szapáry Frigyes követségi tanácsos, gróf Paar és báró Bolfras főhadsegédek, dr. Kerzl udvari orvos, Daruváry Géza kabinetirodai osztályfőnök, báró Bronn, Spányik és gróf Hoyos szárnysegédek, Margutti alezredes, Than százados, Kholter, testőrfőhadnagy és az őrség parancsnoka. Az

ebéd félkilencz óráig tartott; ekkor a vendégek elbucstak, a király pedig visszavonult lakosztályába.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár. Kedd, május 11. Róm. kat.: Bugath. — Prot.: Antonin. Gör.-ország: ápr. 28. 9. vértanu. — Zsidó: Ijar 20. — A nap két reggel 4 ó. 30 perczkor, nyugszik este 7 óra 23 perczkor. — A nap két éjjel 12 óra 39 perczkor, nyugszik délelőtt 8 óra 58 perczkor.

A közoktatásügyi államtitkár fogad 12—2-ig.
A kereskedelmi államtitkár fogad d. u. 4 órákor.
Tavaszi Tárlat a Műcsarnokban. Nyitva 8—6-ig. Belépődíj 1 korona. — Nemzetközi női kiállítás a Nemzeti Szalonban. Nyitva 9—5-ig. Belépődíj 1 kor. — Állandó kiállítás a Könyves Kálmán szalonjában. Nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Az Új Művészeti Szalon (Kecskeméti-u. 3.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincs.

Nyitvalevő múzeumok: A Nemzeti Múzeum régiség-tára 9—2-ig. — A Szépművészeti Múzeum 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig. — A Néprajzi Múzeum 3—6-ig. — Az Iparművészeti Múzeum 9—1-ig. — A Történelmi Képcsarnok 10-től fél 2-ig. — A Széchényi Múzeum 10—12-ig. — Az aquineumi múzeum egész nap. — A Ráth György Múzeum 10—4-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: A Nemzeti Múzeum könyvtára 9—4-ig. — Az Akadémia könyvtára 3—7-ig. — Az Egyetemi Könyvtár 9—12-g és 3—8-ig. — A Fővárosi Könyvtár 9—2-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára 9—2-ig és 6—8-ig.

— **Személyi hir.** *Szögyény-Marich* László osztrák-magyar nagykövet holnapután Bécsbe utazik három napra, hogy jelen legyen Vilmos császár látogatásán.

— **A király Budapesten.** A király vasárnap reggel nyolcz órákor a budai királyi várpalota Szent Zsigmond-kápolnájában csendes misét hallgatott. Délután fél négy órákor ő felsége a várpalota kertjében hosszabb sétát tett. A király vasárnap délután *József* főherceg és *Augusta* főhercegnő vendége volt a dejeuner-n. A dejeuner-n, amely a főhercegi párnak a királyi várpalota krisztinavárosi szárnyában levő lakosztálya éttermében két órákor volt, a következők vettek részt: a király, *József* főherceg, *Augusta* főhercegnő, *József Ferencz* és *László* főhercegek, báró *Aehrenthal* közös külügyminiszter, gróf *Paar* és báró *Bolfras* főhadsegédek, dr. *Kerzl* udvari orvos, *Spányik* őrnagy szárnysegéd, valamint a főhercegi pár udvartartásának tagjai: *Szmrecsányi* István főudvarmester, *Szmrecsányi* Istvánné főudvarmester-nő, *D'Orsay* grófnő udvarhölgy, *Roskoványi* kapitány, szolgálattevő kamarás és *Kratochvíl* százados nevelő. A király e hó 12-én szerdán délután két órákor utazik el udvari különvonaton a nyugati pályaudvarról Budapestre és este hat óra tizenöt perczkor érkezik meg Bécsbe a Staatsbahnhofon. *Montenuovo* herceg, a király első főudvarmestere, vasárnap reggel 7 óra 20 perczkor Budapestre érkezett. Szombaton este megjött *Nepaldeck* udvari szertartási igazgató.

— **A diplomácia köréből.** A király gróf *Thurn* és *Valsassina* Duglast, a szófiai diplomáciai ügynökség és főkonzulátus vezetésével megbízott rendkívüli követet és meghatalmazott minisztert a bolgár udvarhoz rendkívüli követté és meghatalmazott miniszterré kinevezte.

— **Kossuth Ferencz gyengélkedik.** Kossuth Ferencz, kereskedelemügyi miniszternél ismét fellépett az a gyomorhaj, melyben már a múlt évben is ismételtelen szenvedett. Tegnapi hirtelen rosszul lett s ma reggelre — állapota javulván — elment a kereskedelemügyi minisztériumba, ahol azonban rosszul léte váratlanul oly mértéket öltött, hogy lakására kellett visszatérnie, ahol orvosa dr. *Müller* Kálmán tanár azonnal ágyba fektette. Ugy látszik azonban, hogy a beteg miniszternél az erős krízisnek vége van, de néhány napon át a legnagyobb vigyázatra és nyugalmra lesz szüksége.

— **A bécsi német nagykövet királyunknál.** *Tschirschky* bécsi német nagykövet ma este rövid tartózkodásra Budapestre érkezett és a Hungáriaszállóban szállott meg. *Tschirschky* nagykövet a holnapi nap folyamán különkihallgatáson jelenik meg ő felségénél.

— **A főudvarmester Budapesten.** *Montenuovo* herceg, a király első főudvarmestere, vasárnap reggel 7 óra 20 perczkor Budapestre érkezett. Szombaton este megjött *Nepaldeck* udvari szertartási igazgató.

— **A német császár Bécsben.** Most már részletesen megállapították a német császári pár bécsi tartózkodásának programját. Eszerint *Vilmos* császár és *Augusta* Viktória császárné e hónap tizenharmadikán este utaznak el a porosz udvari különvonaton Pólából. A fogadásukra kirendelt személyiségek elbük mennek Badenig. Délelőtt tíz órákor megérkezés a bécsi déliavasuti pályaudvaron. Az állomástól a Burgig vezető utvonalon helyőrségi csapatok fognak sorfalat állni. A császári pár a király és a főhercegek meg a főhercegnők kíséretében a Hofburgba hajtat, ahol *Montenuovo* herceg első főudvarmester és gróf *Choloniewski* főszertartásmester fogadja a fejedelmi vendégeket. A fogadóteremben jelen lesznek az udvari főméltóságok, a testőrkapitányok, a miniszterelnök, a közös miniszterek, a magyar udvarnagy, báró *Bolfras* főhadsegéd és *Trautmansdorff* hercegnő palotahölgy. A császári pár a péntek délelöttöt látogatásoknak fogja szentelni. Déli egy órákor családi dejeuner és este hétkor nagy díner a szertartásteremben. A zenét az egyik katonazenekar szolgáltatja. A cerele az új teremben lesz. Kilencz órákor este soirée a nagy Redoute-teremben. Az udvar a tükköteremben gyülekezik. A karzaton *Ziehrer* zenekara hangversenyez. Szombaton délelőtt a császári pár kikocsikázik és megnéz egyet-mást. Félkettőkor dejeuner a márványteremben. Délután három órákor udvari különvonaton elutazás a nyugati pályaudvarról.

— **Ünnep Pöstyénben.** Pöstyén furdón tegnap ünnepelték meg az új katonai tisztgyógy-pavillon felavatását. *Frigyes* főherceg *Izabella* főhercegnővel és két leányával déli egy óra 30 perczkor érkezett ide. A pályaudvaron gróf *Wilczek* *Frigyes* főispán, *Turchányi* alispán, *Fodor* országos képviselő és *Makovic* főbíró fogadták a magas vendégeket. A pályaudvarról hosszú kocsisorban hajtottak a Machovics villa előtt felállított diadalkapuig, ahol a község nevében *Zellei* János jegyző üdvözölte őket. A főherceg szívélyesen válaszolt, majd néhány meleg szóval üdvözölte a képviselőtestületet és az új pavillon elé vonult. A pavillon előtt szépen díszített előcsarnokban *Vincor* tábornok üdvözölte *Izabella* főhercegnőt, aki válaszul, az ég áldását kérte az új gyógyintézetre. Ezután kikocsiztak a furdőszigetre, ahol *Winter* furdőbérő üdvözlésére a főherceg válaszolt. A magas vendégek az *Erdődi* grófi család kíséretében megtekintették az *Izabella* hímzőiskolát, a munkáslakot és az ottani rom. kat. nagy templomot. Délután négy órákor a Rónai-szállóban tea volt, melyen a hatóságok fejeit és a főhercegi család kíséretében levő *Erdődy* és *Vilczek* grófi családokat látták vendégül. Itt *Frigyes* főherceg cerelet tartott. Öt órákor a magas vendégek automobilon az *Erdődy* család meglátogatására *Galgocza* utaztak.

— **Széchényi pasáról.** Gróf *Széchényi* Ödön pasa, aki évtizedek óta parancsnoka a konstantinápolyi katonai tüzoltóságnak, még mindig rendkívül populáris a török fővárosban. Erre különben újabb is rászolgált. Egész Konstantinápoly esodálkozva beszél arról, hogy *Széchényi* pasa a *Taxim* kaszárnya bombázása után támadt tüzzel, amikor tartani lehetett a gázcsövek fölrobbanásától, előre haladt kora daczára — a gróf közelebb van a 70-hez, mint a 60-ik évhez — egyedül behatolt az égő kaszárnyába és bezárta a gázcsöveket. E hónap 6-án szintén veszedelmes tűz volt; az Európa-szálloda gyuladt ki s a pasa gróf maga vezényelte az oltást. Valamennyi újság áradozó szavakkal emlékezik meg *Széchényi* pasáról, konstatálván, hogy a török főváros lakossága sokának nem tartozik annyi hálával, mint neki.

— **Kitüntetett úrinő.** A király özvegy *Hosteli* Learl Józsefné, született *Berseczi* *Francovich* *Ilova* fumei lakosnak, a közjótékonyság terén szerzett érdemei elismerésül a II. osztályú Erzsébet-rendet adományozta.

— **Hamann tanácsos püre.** A berlini kamara az ügyész indítvány ellenére úgy döntött, hogy hamis eskü címén megindítja az eljárást *Hamann* titkos tanácsos ellen, aki a külügyminisztériumban követségi tanácsos. Ez a botrány pör nagy meglepetést ígér.

— **Királyunk és a német léghajó.** A „Börsen Courir“ mai száma jelenti: A német trónörökös legutolsó látogatása alkalmával *Ferencz* *József* király azt a kívánságát fejezte ki, hogy ezerezné a *Zeppelin*-féle léghajót látni, „ha már isten különös kegyelméből megadta neki, hogy élete alkonyán megérhesse minden emberi álmok álmának megvalósulását.“ De *Vilmos* császár is szeretné, ha szövetségstársa láthatná a birodalmi léghajót s ezért majdnem biztos, hogy *Julius* közepén, amikor *Ferencz* *József* király és a német trónörökös *Ischlen*ben lesz, módját fogják ejteni, hogy királyunk megnézzé a német birodalmi léghajót röptében.

— **A katonaság köréből** A király elrendelte *Jámorffy* *Kálmán* vezérőrnagynak saját kérelmére nyugdíjállományba való helyezését és neki ez alkalomból a harmadosztályú vaskorona-rendet díjmentesen adományozta. A király *Urbanics* *József* magyar királyi horvát-szlavon csendőrpáncsnok-ságheli századosnak a *Ferencz* *József*-rend lovagkeresztjét adományozta. Az uralkodó *Trephe* *János* marosvásárhelyi 22. honvédfelügyelőhelyi alkalmazású századosnak a nyugdíjállományba való helyezése alkalmából az őrnagy címet és jellegét adományozta és elrendelte, hogy neki a legfelsőbb megelégedés kifejezése tudtul adassék. A király *Krompecher* *Jenő*nek, a honvédfegyvertári műszaki tisztek állományába tartozó századosnak, kiváló szolgálatai elismerésül a legfelsőbb megelégedés kifejezését tudtul adatta.

— **Roosevelt New-York polgármestere.** New-Yorkban egy befolyásos bizottság alakult, amelynek célja, hogy *Roosevelt* volt elnököt New-York polgármesteri állásának elvállalására rábírja. A választás ez év végén lesz. *Roosevelt*et tartják az egyedül alkalmas embernek arra, hogy New-York közigazgatását a korrupcióból kiragadjá.

— **A városligeti Szent Sziv-zárda ünnepe.** A városligeti Szent Sziv-zárda (Sacré coeur) alapítójának, *Barat* *Magdolna* Zsófiának boldoggyávátása alkalmából *István*-uti templomban és zárdájában három napos ünnepséget rendez. A tegnapi első napon *Reimer* *Lajos* (aki helynök mondotta a misét s az egyházi szertartásnál *Schiffer* *Ferencz* és *Nemes* *Antal* pápai prelátusok, továbbá *Novák* *Lajos* tb. kamonok és *Haliczky* *Zoltán* püspöki titkár segítkeztek. Délután a zárda nagytermében élőképés díszelőadás volt, amelyen az intézeti növendékek működtek közre. A szereplők közt volt a kis *Zsófia* főhercegnő, *József* főherceg nyolczéves leánya, aki egy mult századbeli francia parasztleánya jelmezében jelent meg és két képből igen ügyesen mutatkozott be. A zárdatemplomban a mai második napon *Párvy* *Sándor* szépei püspök misézett, míg a holnapi záróistentiszteleten *Várossy* *Gyula* kalocsai érsek fog pontifikálni.

— **Endrey Gyula országos képviselő balesete.** *Endrey* *Gyula* képviselő a hódmezővásárhelyi kaszinóban agyvértululást kapott és összeesett. Esésében fejét megütötte az asztalban és így természetesen vérzés állott be. Mikor *Endrey* magához tért, mentőkocsin hazaszállították. A képviselőt már novemberben is hasonló baj érte. Remélhetőleg ezt is hamarosan kiheveri.

— **Az egyetemi beiratkozások elhalasztása.** A közoktatásügyi miniszter elrendelte, hogy a budapesti tudományegyetemen az összes karokon az 1909—10. tanévre szóló beiratkozások szeptember hó 6-án kezdődjenek. A rendes beiratkozás vég-határideje azonban nem szenved változást, úgy, hogy szeptember 12-én a beiratkozások határideje lejár és azontul csak külön engedéllyel lehet beiratkozni. Ugy szintén érintetlenül megmaradnak a többi tanulmányi határidők s azok pontosan tartandók.

— **Mit remél Gyorgye?** *Gyorgye*, a szerbek egykori trónörököse, akinek egyéni és fékezhetetlen becsvágya majdnem háboruba sodorta Szerbiát, még mindig remél. Erre mutat egy nyilatkozata, amelyet egy külföldi újságíró előtt tett.

— **Minden esetre elutazom.** — mondotta *Gyorgye* herceg. — Külföldre kell mennem, hogy katonai kiképzésemet befejezzem, de egyáltalán nem olyan sürgős a dolog, mint ahogy ezt bizonyos tendenciózus híresztelések elhitetni szeretnék, hanem akkor fogok elutazni, amikor jönnek látom. Senki sem követeli, hogy sürgősen utazzam el, sem atyám, sem fivérem, akinek a trónöröklést önként engedtem át, sem a szerb nép, amelynek ifjusága engem a döntő perczben nemzeti óhajának tolmácsává tett és amelynek a jövőjéért mint egyszerű herceg is épp úgy kész leszek szíjvem vérvél is sikraszállani, amint megtettem volna ezt habozás nélkül, ha a döntés tőlem függött volna. De hagyjuk ezt. Ami tegnap nem történt meg, holnap még valóra válhat. Remélem, el fog még következni Szerbia részére az az óra, amikor ezt kiálthatom: „Nem vártam hiába!“

— **Külföldi magyarok kitüntetése** A király közhasznú tevékenységéért a *Timar Dago*-bertnek, a berlini magyar egyesület elnökének a királyi tanácsosi címet díjmentesen, *Zuckerkanál* Viktornak, a gleiwitzi osztrák-magyar egyesület elnökének és *Mitterdorfer* László berlini nagykereskedőnek a III. osztályú vaskorona-rendet ugyancsak díjmentesen, végre *Schrecker* Lipót György berlini lakosnak a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta.

— **A szabadkai titokzatos gyilkosság.** A szabadkai rendőrség még egyre nyomoz ebben a titokzatos ügyben s állítása szerint rövidesen kézre kerül a gyilkos. Ennek az állításnak valószínűségét nagyban csökkenti az a körülmény, hogy azok a tanúk, akik Jánossy alibijét Budapesten igazolták, valamennyien fenntartották azt a vallomásukat, hogy a gyilkosság estjén Jánossy az Emke-kávéházban, azt megelőzőleg délután pedig a Margitszigeten volt. Szabadkán azonban több tanu van, akik határozottan azt állítják, hogy Jánossyt a gyilkosság estjén Szabadkán látták, beszéltek is vele. Sőt Muhr József, a Park-kávéház üzletvezetője, azt vallotta, hogy Jánossy volt az, aki Vojthával a Park-kávéházban többször beszélgetett és aki a gyilkosság után egy-két órával olyan izgatottan ment be a kávéházba. A másik terhelő tanu Kis Mátyás, a vasuti vendéglő pinczére. Ez a pinczér Jánossyt jól ismeri még abból az időből, amikor ő a budai Otthon-kávéházban volt alkalmazva. Ebben az időben Jánossy gyakrabban megfordult náluk Haverda Mariskával, aki Budán lakott. Kis Mátyás azt vallotta, hogy többször találkozott Jánossyval az itteni Park-kávéházban márczius huszadika körül. Ott ült a sarokasztalnál egy másik emberrel és csöndesen beszélgettek. Egy ízben a vasutnál Jánossy, akit Kis köszöntött, így szólította meg:

— Mondja, barátom, honnan ismerem én magát?

— A budai Otthon-kávéházból — felelte Kis.

— Ott sokszor szolgáltam ki uraságodat.

— Hogy került ide? — kérdezte Jánossy.

— Idevaló vagyok. A télen sorozásra jöttem ide, aztán itthon ragadtam.

— Az én menyasszonyom is szabadkai, — mondta Jánossy távozóban.

Ezt a beszélgetést végighallgatta egy borfú is, aki fel is ismerte Jánossyt a szembesítésnél.

Igy áll ez a titokzatos bűnügy most. Egymással szemben a legellentétebb vallomások és a nagy titoknak nem sikerül nyitjára találni.

Dr. Klein Mátyás ügyvéd, ki eddig Haverda Mariskát és Jánossyt védte, szombaton lemondott Jánossy védelméről, minthogy esetleg érdekellentét merülhet fel Haverda Mariska és Jánossy között. Jánossy dr. Petrovics János szabadkai ügyvédet bízta meg védelmével. Petrovics megjelent új vendécszélessel, aki különben apróságok vásárlására kérte meg az ügyvédet. A két védő az előzetes fogvatartás meghosszabbítása ellen felfolyamodást jelentett be.

— **Luegert kifütyülték.** Spalatoban Lueger megérkezésekor csunya botrányok és véres verekedések voltak, mert a bécsi keresztényszocialista vendégek az előzetes megállapodás ellenére a dalmáciai látogatást hódoló tüntetésre használták fel. Temérdek szocialista, demokrata és sok száz horvát nagy ellentüntetést rendezett. A tömeg csúnyán kifütyülte Luegert, Mihaljevics polgármestert és Buho képviselőt. Rendőrség, csendőrök és pénzügyőrök kardlappal verték szét a tüntetőket és közben sokan megsebesültek. Száznál több letartóztatás történt.

— **Dühöngő vádlott.** Berlinben ma meghalt a második áldozata annak a *Kieselbach* nevű kölmivesnek, akit szombaton a vegyesbírósg két vasuti hivatalnok tettleges bántalmazásáért elítélt. Kieselbach tudvalevőleg a tárgyalás után többször rálért a Moabit előtt az ellene vallott vasuti hivatalnokokra s egyiküket nyomban megölte.

— **Gyermekvédő Liga** Munkácsen. Munkácsról táviratozzák: A munkácsi gyermekvédő menhely bizottsága vasárnap tartotta alakuló közgyűlését gróf Vay Gáborné elnöklésével. A gyűlésen Ugocsa-, Ung- és Zemplénmegye is képviseltették magukat. A közgyűlésen megjelent gróf Edelsheim-Gyulai Lipót, a gyermekvédő országos bizottság elnöke, továbbá dr. Ruffy Pál és dr. Karsay Sándor. A közgyűlés végül elhatározta a gyermekvédő liga megalakítását.

— **Magyar tanító sorsa Horvátországban.**

Heinrich Ernő fiatal tanító, *Heinrich* János szegedi vasuti főellenőr fia, Szegedről azért tette át magát a horvátországi Sod faluba, hogy ott a magyar nyelv ügyét szolgálja. A lelkes ifju nem számolt a horvátok vad fanatizmusával. A sodi csöselék már az őszszel le akarta rombolni az ujonnan épült magyar népiskolát, majd vérboszút hirdettek a tanító ellen. *Heinrich* Ernő félév óta igazi halálmegevetéssel teljesítette kötelességét. Nemrégén ásóval, kapával törtek rá, mikor egy erdei kiránduláson a himnusz énekelte tanítványaival. A napokban ottjárt Margittay miniszteri osztálytanácsos, megdicsérte a tanítót lelkes buzgalmaért és azt már nem tudták elviselni a feldühödött horvátok. Csütörtökön este, mikor Ujvidékről jött, meglettek a falu szélén és egyetlen lövéssel megölték. Vasárnap délután temették el Szegeden megindító részvétel mellett a magyarság vértanuját. Koporsójára a közoktatásügyi kormány is koszorút helyezett.

— **Alkoholisták gyógyítóháza.** Az Általános Közjótékonyági Egyesület rákospalotai gyógyítóházát, amelyben morphinisták és alkoholisták nyerne elhelyezést, most bővítették ki, hogy az eddigi tizenkét beteg létszáma 30-ra lesz felemelhető. E helyeknek a betöltése a közeli napokban történik meg. A betegek ellátási díja, tekintettel különösen a szegényebbre, napi három koronánál kezdődik. Jelentkezni lehet úgy Rákospalotán a szanatóriumban (Árpád-u. 12. sz., mint dr. Stein Fülöp főorvosnál (IV., Semmelweis-u. 11.), vagy dr. Lányi Márton egyesületi főtitkárnál (I., Fehérvári-ut 27.). A szanatóriumot felkereső betegeknek egy magas műveltségi fok, mint nagy száma arra vall, hogy ezen modern betegség elleni küzdelem valóban nagy társadalmi feladat és hogy a társadalomban ezen intézmény megvalósítása és fejlesztése nagy házagot tölt be.

— **Atyjának gyilkosa.** Fogarassy Gyula kunmadarasi csendőrszervezőnek kezébe került a „Rendőri Közlöny” 1903-dik évi egyik száma, melyben Fazekas Sámuel 77 éves kunmadarasi gazdálkodót körözött leánya, Zug Sándorné, született Fazekas Sára. Fogarassy ez ügyben nyomozni kezdett és a nyomozás folytán tegnap Zug Sándornét, mint gyilkost, letartóztatta és a szolnoki ügyészség fogházába szállította. Az asszony ezután bevallotta, hogy férje és Bérczi Sámuel kunmadarasi gazdálkodó bérelték fel őt, hogy atyját meggyilkolja. Ő erre kiment atyjának tanyájára és mikor ez aludt, fejszével agyonverte. A holttestet a felbujtók elásták a tanya mellett egy gödörben. A csendőrség letartóztatta Zug Sándort és Bérczi Sámuel is, de mindkettő tagad. Bérczi már rablásért husz évi fegyházbüntetést szenvedett.

— **Auersperg hercegnő hagyatéka.** A prágai Bohémia érdekes örökségi ügyet szellőztet, amelynél a csehországi német és a németországi arisztokrácia számos tagja közelről van érdekelve. A múlt év augusztus 8-án ugyanis Prágában meghalt Auersperg Ernesztina hercegnő, a prágai Terézium női nemesi nevelőintézet dékánja. Auersperg Ernesztina hercegnő 1822-ben született Prágában, atyja Auersperg Károly herceg tábornagy volt, aki 1847-ben halt meg. 1851-ben a hercegnőt a prágai alapítványi intézetbe nevezték ki, amelynek haláláig tagja volt. Halála után mintegy négyszázezer korona értékű értékpapirokat találtak, amelyek különböző borítékokban voltak elhelyezve. Minden borítékban egy-egy név volt, például Croy Ludmilla hercegnő számára, és mindegyik borítékot az elhunyt hercegnő sajátkezűleg aláírta. Mint hogy a hercegnő szálszerű végrendeletet nem hagyott hátra, a törvényes örökösök maguknak követelik az értékpapirokat, ami ellen a borítékokon megnevezett címzettek kifogást tettek. Az értékpapirokat ezért egyelőre letétbe helyezték, és a borítékokon megnevezett hagyományosok megindították a keresetlet joguk elismerése érdekében. Viszont a törvényes örökösök azt mondják, hogy a hagyományosoknak az örökhagyó hagyatékában talált borítékokon történt megnevezése nem ad nekik semmi jogot a borítékokban levő értékpapirokra. Az örökségi ügyben számos arisztokrata családon kívül a prágai intézet is érdekelve van, minthogy az egyik borítékban a prágai intézet van megnevezve.

— **Robbanószergvár Szerbiában.** Egy angol konzorcium konzessziót kért Szerbiában állítandó robbanószergvárra és kötelezte magát, hogy minden egyes kilógramm robbanóanyag után, amelyet Szerbiában fog gyártani, az államkincstárnak egy frankot fizet.

— **Jubiláns igazgató.** A II. kerületi polgári leányiskola és a vele kapcsolatos női Kereskedelmi tanfolyam tanári kara a jelenlegi és volt növendékei fényes ünnepséget rendeztek igazgatójuk huszonöt éves igazgatói jubileuma alkalmából a budai Vigadóban. A tanügyi kormány nevében dr. *Mosdóssy* Imre kir. tanfelügyelő hosszabb beszédben üdvözölte s méltatta az ünnepeltnek a tanügyi terén szerzett érdemeit. A székesfőváros hatósága nevében dr. *Demjén* Géza tanácsjegyző méltatta *Kozma* Gyulának a fővárosi tanügyi terén szerzett érdemeit. Az unitárius egyház nevében dr. *Ürmössy* Gyula üdvözölte az ünnepeltet. Az üdvözölő beszédek után az igazgató hosszas beszédben köszöntö meg a hatóságoknak, az üdvözölőknek és a megjelent vendégeknek irányában megnyilvánult rokonszenvét és szeretetét. Este a budai Vigadóban lakoma volt, amelyen mintegy százötvenen vettek részt.

— **A francia postások mozgalma.** A francia posta- és táviróosztályviselők elhatározták, hogy sztrájkba lépnek, de a sztrájk kitörésének időpontját csak később fogják megállapítani. A postatisztviselők nem akarják, hogy a kormány kényszerítse őket sztrájkra, hanem majd akkor fogják abbahagyni a munkát, ha az időpontot erre alkalmassá ítélik. Kedden ismét összeül a kamara, de már ma is igen mozgalmasak az egyes pártkörök. A radikálisok arról tanácskoznak, hogy minő lépéseket tegyenek a Clemenceau-kormány ellen. A disszidensek száma növekedett. Clemenceau tiz nap óta beteg, de az orvosok remélik, hogy kedden jelen lehet a képviselőház ülésén. — A kormány holnap a képviselőházban a postahivatalnokok ügyének kérdésében fel fogja vetni a bizalmi kérdést és vizsgálóbizottság kiküldése ellen fog nyilatkozni.

— **A való házaspár tragédiája.** Zimonyban szenzációt keltő tragédia játszódott le a szombatiról vasárnapra virradó éjjel az egyik szállodában. A tragédia szereplői Sami bég, a belgrádi török követség titkárja és a felesége. A házaspár válófélben volt, de azért együtt utaztak Zimonyba. Az asszony *Melnitzky* név alatt a balkáni színpadok egy művésznője volt. A házaspár szombaton délután érkezett Belgrádból hajón és a szállodában vett lakást. Az éjjelutáni órákban a szálloda személyzete gyorsan egymásután következő több lövést hallott. A hang után indulva betörték a belülről elrekeszelt szobába, ahol a házaspárt vértócsában fekvő találták. Az asszony még élt, de Sami bég, akinek bal halántékán hatolt be a golyó, már meghalt. A súlyosan sebesült asszonyt azonnal kórházba szállították, ahol elmondotta, hogy válásuk ügye miatt perpatvar keletkezett közöttük és ő akart elkeseredésében öngyilkossá lenni, férje azonban kikapta kezéből a forgó pisztolyt és kétszer az asszonyra lőtt, majd maga ellen fordította a fegyvert és egy lövéssel véget vetett életének. Az asszony felépüléséhez az orvosok kevés reményt fűznek. A feltűnést keltő eset előzménye a következő: Sami bey néhány hónappal ezelőtt lépett házasságra a színésznővel mohamedán rítus szerint. A házasság állítólag csak látszólagos volt, de Sami bég főnöke, *Erzelian* belgrádi török követ mégis azt követelte, hogy Sami bég forma szerint váljon el feleségétől és az ügy elintézésével *Herande* beyt bízta meg, aki több napon át tárgyalta az asszonnyal. A színésznő hajlandó is volt arra, hogy kétezer frank kárpótlás fejében elhagyja férjét és a házassági szerződés felbontásához is hozzájáruljon. Ezt a szerződést akarták vasárnap Zimonyban felbontani és ezt az eseményt előzte meg a szombat éjszakai véres dráma. A súlyosan megsebesült asszonyt letartóztatták, de vasárnap délután a belgrádi török követség és az osztrák-magyar konzulátus közbenjárására azonban szabadlábra helyezték.

— **Házasság.** Gyurgyócai dr. *Zilahy* Jenő sebészorvos, gyurgyócai *Zilahy* Simon, a Budapesti Hírlap újságállalat igazgatójának fia holnap, kedden déli tizenkét órakor tartja esküvőjét a Jézus Szent Szíve templomban *Krása* Johannával, *Krása* Manó kelédi nagybirtokos leányával.

— **Ismét kifosztott pénzeslevél.** A zágrábi postalgazgatóság, mint Fiuméből jelentik, táviratban közölte a fiumei postahivatallal, hogy egy pénzeslevélből tizenkilenc darab czerkoronás bankjegy eltűnt. A fiumei rendőrséget és a bankot azonnal értesítették a lopásról.

— (Református választás.) A józsefvárosi református hívek vasárnap delelőtt a kálvintéri református templomban dr. Szabó Aladár lelkész és dr. Kovács Sándor főgondnok elnöklésével választó közgyűlést tartottak. A közgyűlésen több száz egyháztag jelent meg és dr. Nagy Dezső országgyűlési képviselő javaslatára egyhangú lelkesedéssel a következőket választották meg: józsefvárosi parochiális gondnoknak dr. Ilsvay Lajost, presbiternek Bálint Sándort, dr. Hegedűs Istvánt, Jókay Jánost, Lakatos Lajost, Rózsa Károlyt, Vécsey Tamást és Végh Józsefet; presbiteri póttagoknak Hegedűs Károlyt, dr. Ilgyes Ferenczet, B. Pap Istvánt.

— Nihilista boszu. A párisi Rue Bolivaron levő Hotel Moderne egy szobájában múlt szombaton véres jelenet történt, melyről különböző verzók terjedtek el. A egyik szerint egy Moska-Rips nevű nihilista, akit Szibériába száműztek, de onnan megszökött, azzal az ürüggyel, hogy az orosz titkosrendőrségnek fontos adatokkal akar szolgálni, Párisba csalta Kotten ezredest, moszkvai rendőrfőnököt, aki öt egykor üldözte. Kotten csakugyan eljött Párisba és amikor belépett a Witkov Mihály által lakó nihilista szobájába, az négyszer rálőtt revolveréből. Egyik lövés sem talált és ezalatt a rendőrfőnök a nihilistára rohant. Elkeseredett dulakodás kezdődött a két ember közt, miközben a nihilista a revolver agyával az ezredest könnyen megsebesítette. Ezalatt berohant a szobába a szálló személyzete és szétválasztotta a két embert. A nihilista nyugodtan engedte, hogy letartóztassák és kijelentette, hogy az ezredest meg akarta ölni. A másik tudósítás szerint nem az ezredes sebesült meg, hanem a merénylő, mert az ezredes kikapta a merénylő kezéből a revolvért és bevverte vele a támadójának fejét. Az ezredes a rendőrségen előadta, hogy egyik karja egy év óta béna és ezért a merénylő nem igen tudott védekezni. A merénylő, akit eszméletlen állapotban a morgube szállítottak, mert azt hitték róla, hogy már halott, ott magához tért, mire kihallgatták. A merénylő vallomása szerint azért akarta a rendőrfőnököt megölni, hogy tisztségét, amelyben fontos okmányok voltak, hatalmába kerítse és az iratok egy részének eltüntetése által több forradalmár társát megmentse.

Párisból jelentik újabban: Az a gyilkos merénylet, amelyet Kotten ezredes, volt moszkvai rendőrfőnök ellen az itteni Continental fogadóban egy orosz forradalmár megkísérelt, teljesen fel van derítve. Kotten ezredes tavaly lett a párisi orosz titkos rendőrség vezetője s ebben a minőségében az itteni orosz nagykövetséghez volt beosztva. Attól fogva valóságos rémuralmat teremtett. Mindenféle gyanus és züllött kémrel dolgozott s aki orosz csak megfordult a francia fővárosban, mindenkire kivettette hálóját. Mikor még a pétervári rendőrség tisztviselője volt Kotten, meg akart nyerni kémmek egy Witkov nevű egyetemi hallgatót, aki a forradalmi bizottsággal összeköttetésben állott, a diák azonban nem volt hajlandó kémszolgálatra s ezért Kotten még jobban bemártotta s Szibériába deportálták. Néhány hónap múlva sikerült megszöknie és eljutott Párisba. Ott értesült róla, hogy Kotten az orosz titkos rendőrség vezetője lett. Witkov felajánlotta szolgálatait neki és tényleg több ízben felfedezett előtte fontos titkokat. Így ő volt az, aki Fallières elnök nizzai látogatása idején egy készülő merényletet besugózt. Mikor aztán teljesen megnyerte Kotten bizalmát, elhatározta, hogy boszút áll. Szombaton értesítette az ezredest, hogy fontos közlendő vannak. A Continental-fogadóban találkozott vele és rövid szövege után hatszor lőtt Kottenre, de a golyók nem találtak. Ekkor aztán dulakodás támadt kettőjük között és közben Kotten bevverte revolverének agyával Witkovot, azonban ő maga is megsebesült. A párisi orosz forradalmárok között a merénylet nagy izgatottságot okozott s azt állítják, hogy az egész csak boszu műve volt, amelyben a forradalmárok nem vettek részt.

— Öngyilkosság gyorsvonaton. A tegnap, vasárnap hajnalban Budapestre érkező gyorsvonat egyik Pullmann kocsiában a kocsi átvizsgálásánál, a középosztályhoz tartozó fiatalembernek holttestét találták. Megállapították, hogy a fiatalember több órával a vonatnak Fiuméba érkezése előtt revolverrel mellbe lőtte magát és nemsokára meghalt. Zsébében nyolcz korona hetvennégy fillért, néhány Dobai Antal névre kiállított névjegy és egy czim nélküli való levelet találtak. A holttestet a halottas házba szállították.

— Öngyilkos kísérlet a temetőben. Fekete János 60 éves napszámos, szegényházi ápoló az új-temetőben, a felesége sírján marólgot ivott. A Rókus-kórházban ápolják.

— Tűz a Déli Vasuton. Tegnap délután a Déli vasút Mészáros-utcai részében a nyolczas számú rakár teteje eddig ismeretlen okból kigyulladt. A tüzet két nagy készültséggel vették ki, de dolguk nem akadt, mert a vasút munkásai, mielőtt veszedelm támadhatott volna, eloltották a tüzet. A kár jelentéktelen.

— Agyonütött tábornok. Az oroszországi Isewben az ottani császári fegyvergyárak főnökeinek segédjét, Wassiljew tábornokot egy hidon egy ismeretlen ember agyonütötte. A gyilkos a hidról a vízbe ugrott, de elfogták és letartóztatták.

— A közjegyzők díja a választói névjegyzék megörzéseért. Egyik legutóbb előfordult esetről kifolyólag, amikor a királyi közjegyző a nála megörzés végett letett választói névjegyzék őrzésébe vételeért akként számította fel díjait, hogy a választói kerülethez tartozó minden egyes község névjegyzéke után külön-külön számított fel díjakat, a belügyminiszter az igazságügyminiszterrel egyetértéssel egy elvi jelentőségű határozatot hozott, amely kimondja, hogy a királyi közjegyző csak a kerületi választói névjegyzék, mint egy okirat után számíthatja fel a szabályszerű díjat, illetve ha több kerület választói névjegyzékét helyezték el nála, mindegyik után mint önálló külön okirat után élhet díjfelszámítási jogával, amennyiben pedig a közjegyző díjfelszámítását a központi választmány szabálytalannak és sérelmesnek találja, a törvénynek megfelelőleg a közjegyző személyes bírósága előtt emelendő panasz. Az alispán tehát nem rendelkezhetik a közjegyző követelésének megállapítása vagy elutasítása iránt, mert a közjegyző díját törvény állapítja meg és azok a letevő részéről megállapítás tárgyát nem képezhetik.

— Meg akarta mérgezni férjét. A titeli csendőrség letartóztatta Perkovác Ferenc tekintélyes földbirtokos és vendéglős feleségét, ki felbérelte cselédjét, hogy férjét az alatt, míg ő Kis-Körösré utazik, mérgezze meg. A cseléd a megbízást el is fogadta, azonban asszonya távozása után a megbízást elárulta Perkovácnak, átadva egyúttal a mérget is. A vizsgálóbíró súlyos gyanúkok alapján elrendelte Perkovácné előzetes vizsgálati fogságba helyezését. Ez ügyben még több letartóztatás és exhumálás várható. Perkovácné jelenleg negyedik férjét bírja.

— Megszökött család. Megirtuk annak idején, hogy Cseh Elek marosvásárhelyi városi irnokot, ki a városat hamis nyugtákkal és utalványokkal megkárosította, letartóztatták. Ma Cseh, mikor kihallgatásra vitték, az öröktől megszökött, azonban a temetőben utolérték, s bilincsekbe verve, visszahozták. Kihallgatásakor bevallotta bűntársát Révész Gyula városi íktató személyében. Az ügyesség megkezdésére Varga főkapitány Révész letartóztatta. Kiderült, hogy együtt hamisították a nyugták alá a polgármester nevét és pecsétjét. Az ily módon felvett összeg több ezer koronára rug. Érdekes, hogy mind a két család most lett vélegény.

— Ékszer lopó hölgyek. Egy müncheni előkelő fogadóban tegnap két prágai hölgyet tartóztattak le, akik egy müncheni nagynevű ékszerésznél ritkabecsű briliáns ékszereket loptak. Podgyászuk megmozgásakor a briliáns ékszereken kívül sok aranyékszert is találtak és a hölgyek egyike bevallotta, hogy azokat Reichenhallban, Meránban és Bqzenben tulajdonította el társnőjének segítségével.

— Az idej trachomatánfolyamok. A trachoma kórtanából és gyógyításából a községi, kör- és hatóságok számára, a belügyminiszter megbízásából ez idén is tartanak tanfolyamokat. A tanfolyamok tíz napra terjednek; június hó 10-én kezdődnek és 19-én fejeződnek be. A tanfolyamokat ebben az időben megtartják a következő helyeken: Budapest: a Tudományegyetem szemklinikáján és az állami szemkórházban; Kolozsvárott: A Ferenc József tudományegyetem szemklinikáján; Brassóban az állami szemkórházban és Szegeden az állami szemkórházban. A jelentések a belügyminiszterhez a választott hely megjelölésével, május 15-ig okvetlen beadandók, s a belügyminiszter dönt a felvétel felett. A résztvevő orvosok utiköltségeik megtérítésén kívül 8 korona napidíjat kapnak.

— Az öngyilkosok klubja. A Newyorkból Liverpoolba induló „Lucania” gőzösön Miss Clare amerikai leány revolverrel agyonlőtte magát. Négy nappal később ugyanazon a gőzösön Miss Miller amerikai leány lett öngyilkos. A két fiatal és gyönyörű amerikai leány minden valószínűség szerint valamelyik amerikai öngyilkos klubhoz tartozott, mert egyforma revolverük volt s ezekbe egyforma furesa jelvény volt belevésve. Amerikában egész sereg öngyilkos klub van, leghíresebb és leghírhedtebb a „Fekete fátöl”-rend klubja, melynek elnöke időnként kihirdeti egy-egy tagnak nevét, aki halálát nélkül köteles magát megölni. A sorstól kiszemelt tag fekete fátölt, fekete keztyűt s fekete cipőt kap azzal a felszólítással, hogy legkésőbb egy hét alatt ölje meg magát. E klubnak csakis nők a tagjai.

— Öngyilkosság vagy baleset? A Ferenczkört 44. sz. ház udvarfelőli oldalának harmadik emeletéről ma délután lezuhant egy festősegéd, a kinek személyazonosságát még nem tudták megállapítani. Rögtön meghalt. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték s megindították a vizsgálatot a haláletet körülményeire vonatkozólag.

— Elfogott rabló. Az éjszaka Pányik János 56 éves lakás- és foglalkozás nélküli építőmunkás a Dohány-utca és Sip-utca sarkán megtámadott egy hazafelől igyekvő ittas embert, a földre taperte és elvette 50 koronát tartalmazó pénztárcáját. A támadást észrevette Schipper János bottiszosa, aki nyomban a megtámadott segítségére sietett, Schipper lefogta a támadót, elvette tőle a pénztárcát, visszaadta a megrabolt embernek, aki nyomban elszökött. Schipper a merénylőt átadta a rendőrnök, aki bevitte a főkapitányságra. Pányikot letartóztatták.

— A rendőr támadója. Az éjszaka Fried Lajos vendéglős Kacsá-utca 28. szám alatti korosmájában mulatott Schorn András czipészsegéd több társával. Amikor a záróra elérkezett, a vendéglős távozásra szólította fel a részeg társaságot. Schorn nem akart menni, nagy botrányt csapott, követelte a vendéglőstől, hogy szolgálja ki. A nagy lármára rendőr sietett elő, aki eltávolította a garázda legényeket. Az utcán azonban Schorn András a rendőrré támadt és többször fejbevette. A rendőr védekezés közben kardot rántott és a dühöngő embert a bal kezén megsebezte. Schorn a mentők a Rókus-kórházba vitték, a rendőrség pedig megindította ellene az eljárást.

— Halálozás. Nagysári Böckh János nyugalmazott miniszteri tanácsos, a m. kir. földtani intézet volt igazgatója 69 éves korában Budapesten elhunyt. 1882-ben lett a földtani intézet igazgatója s itt bő alkalma volt széleskörű szakismereteinek és ritka adminisztratív tehetségének érvényesítésére. Vezetése alatt indult a földtani intézet helyes irányú fejlődésnek és tekintélyes tudományos és gyakorlati intézette lett. 1908. év tavaszán nyugalomba vonult és ez alkalommal a király tudományos és gyakorlati munkásságának elismerésül magyar nemességgel és a „nagysári” előnévvel tüntette ki. Az elhunyt Európa legképzettebb geológusai közé tartozott. Számos nagy munkát írt hazánk érzékenységeiről, kőszent rejtő medencéiről. A magyar kormány megbízásából nagy sikerrel képviselte hazánkat több külföldi geológiai kongresszuson s a többiek között 1898-ban a szentpétervári X. nemzetközi geológiai kongresszus alkalmából az orosz czár a II. osztályú s csillaggal díszített Szent Szaniszló-renddel ki is tüntette. Temetése e hó 12-én, szerdán d. u. 3 órakor lesz a földtani intézet Stefánia-út 14. sz. alatti palotájában.

Tisov Lajos német tanár, történelmi festő, ma éjjel 85 éves korában Münchenben meghalt.

— Rendőri hírek. Baleset. Jurák Kornél kocsi 5 éves Károly nevű fia játék közben a pénzébe zuhant a Fásberényi-út 1. szám alatt. A gyermek súlyosan megszezuza magát. A Stefánia-gyermekórházba vitték. — Veszedelmes udvarlók. Tóth Mária 25 éves cseléd vasárnap este a Váci-út 49. számú mozgósítóképében volt. Az előadás végén több subancz a leányhoz csatlakozott s a közeli erdőbe akartak eserni. A leány azonban ellenkezett, mire az udvarlók nekítámadták és úgy megverték, hogy eszméletlenül összeesett. A mentők a Rókus-kórházba vitték. A támadók elmenekültek. — Szurkáló katona. Az éjszaka Szél Sándor szekerész-katona a Soroksári-úton megtámadta Valter Arnold napszámost és bajonettjével összeszokkálta. Valtert a Rókus-kórházba vitték. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

— A Parisiana-Orfeum sikerei. Mióta a Parisiana-Orfeum kapuj ismét megnyitottak, nem győz a közönség eléggé csodálkozni azon a sok elsőrangú attrakción, amit Friedmann igazgató nagy áldozatok árán Budapestre hozott. Itt lép fel az Amerikai Park-beli Nagy Varieté egész művészete, köztük Bor de Vary, a csodálvány, ki rövid vendégszereplésével magára vona a közfigyelmet. Az Amerikai Park további intézkedésig zárva marad és a Taborin Moulin Rouge összes táncművészei a Parisiana teli kertjében lépnek fel. Lorna nővérek a meztelenség művészei, szintén a Parisiana Orfeumban fogják művészetükkel a közönséget gyönyörködtetni. Az előadások este 8 órakor kezdődnek.

x Fodor-féle vivóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivóterme. Különös gond fordítanak a gyermektorna- és vivásra.

x Polgár Sándor orvosi műszer, közezer és sörvkötőgyár, mely 15 év óta fennáll, a legjobb hírnévet örvendő cég, ahol minden e szakmába vágó cikket nemcsak a legújanyosabb áron, hanem legelőkeltebben elkészítve kaphatni. Prospektusait, vagy felvilágosítással szívesen szolgál Polgár Sándor orvosi műszergyáros, Budapest, VII., Erzsébet-kört 50. szám.

x Bob-hashajtó a legkellencebb 10 fillér.

x Szívhajók és véredényelmesedés ellen Finsen-féle ivlámpafürdőket alkalmaz dr. Hönig Izó villanygyógyító intézetében (Budapest, IV., Károly-kört 24.) Ezt az eljárást a kopenhágai Finsen-intézetben több, mint ezer szívbetegnél sikerrel alkalmazták, hazánkban először dr. Hönig próbálta ki és a javult és gyógyult betegek egész sorát igazolja ezen kegyelmes és fájdalomtalan gyógyeljárás sikerét szívbillentyűbajok, szervizombetegedések, véredényelmesedés, idegcs szívbaj és szívserozingás rohamok (asthma, angina pectoris) esetében.

x Fái Géza uriszabó-céget, aki üzletének áthelyezése folytán ármit lényegesen redukálta, olvasóink figyelmébe ajánljuk. Budapest, IV., Váci-utca 37. sz.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) A jövő háboruja. Az Uránia színházat ma estére — s hihető, hogy ezután még nagyon sokra — kisajátították a katonák. A színlapon *De Sgardelli* Caesár hadnagy neve szerepelt. A nézőtér színes és eleven lett a sok uniformistól, melyek között világos-kék tábornoki kabátok is sűrűn szerepeltek. A hadsereget képviselték egy-egy páholyban ilve báró *Jekelfalussy* Géza honvédelmi miniszter s *Bolgár* Ferencz államtitkár is, azonkívül a külállamoknak egynehány nálunk állomásozó katonai attasché-ja. S-e fehér ponyva, melyen a jövő háborúról szóló eleven fantáziával megírt szöveg illusztrációjára a képeket vetítették, szintén a hadseregé volt. Egymás után vonultak föl szemünk előtt a modern hadsereg alkotó elemei, a technika vívmányai, amelyek a hadsereget szolgálják, kormányozható léghajók, repülő-gépek, ágyúk, hadihajók, gépfegyverek. A szerző — katona embernél meglepő — írói készséggel, színes, eleven magyarázattal kommentálta az egészet s az első rész után, melyben a jövő háboru eszközeit ismertette, a következő részben drámai és eleven akcióban mutatta be azt, hogy ez a sok emberirtó gép és halált okádó monstrum hogyan érvényesül a gyakorlatban. Mind, akik ott voltunk, egy estébe összesűrítve hű és eleven képét kaptuk egy modern háborunak — vér és emberirtás nélkül. Az impressziók elevenségéhez s élő erejéhez nagyban hozzájárultak a gyönyörű mozgóképek, amelyek a Patrie fölszállását, Wright repülését, torpedóval való hajórobantást, katonai skigyakorlatokat, ágyúöntést, hegyütegek vontatását és tüzelését, a magyar hadsereg gyakorlatait mutatják be pompás, tiszta képekben. A szerzőnek — aki nagy anyagában ügyesen és igen helyes érzékkel válogatott — meleg sikere volt, tapsban annyi része volt, hogy egy páholyban állva, alig győzte megköszönni. Előrelátható, hogy „A jövő háboruja” az Uránia színháznak hosszú időn át kasszadarabja lesz.

(*) Az Operaházban holnap, kedden „A zsidónő” kerül előadásra, Szerdán Hajduné K. Ilona asszony lép fel újra a „Fra Diavolo” Zerlinájában, melyben multkori első színpadi felépése alkalmával oly feltűnő sikerrel mutatkozott be a budapesti közönségnek.

(*) A dalárok közgyűlése. Az Országos Magyar Daléregyesület, mint a Magyar Dalosegyesületek Országos Szövetsége vasárnap, a Nemzeti Zenede dísztermében tartotta meg rendes évi közgyűlést a szövetség kötelekében álló dalosegyesületek képviselőinek igen nagy részvételével. Dr. Bárczy István, Budapest székesfőváros polgármestere elnöki megnyitó beszédében mindenekelőtt ékes szavakban megköszönte, hogy a mult évi közgyűlés őt az Országos Dalosegyesület elnökéül egyhangulag megválasztotta. Aztán igen szép beszédben fejtegette a magyar dalügynek nemzeti, nagy hivatását és ezzel kapcsolatosan rámutatott azokra a feladatokra is, melyeket a Szövetségnek a jövőben meg kell valósítania. Ebben az évben a kecskeméti országos dalünnep rendezése veszi igénybe a szövetség és a magyar dalosegyesületek működésének minden idejét s az előjelekből ítélve, az augusztus 15—18. napjain tartandó kecskeméti országos dalünnep már is a legszebb sikerrel bíztat. A nagy tetszéssel fogadott elnöki beszéd után Göndöcs István titkár olvasta fel az országos egyesület évi működését és a magyar dalügy minden mozzanatát feltüntető évi jelentésért, amelyet a közgyűlés tudomásul vett, a titkárnak jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. A pénztárnok és a számvizsgáló bizottság jelentése szintén tudomásul vétetett s a költségvetési előirányzat változatlanul elfogadlatott. A közgyűlés lelkesen ünnepelte az elnököt és a mult év óta működő új tisztikart.

(*) Haydn József emlékezete. A Magyar Zenepedagógiai Társaság vasárnap ülést tartott Hubay Jenő elnöke alatt, a Zeneakadémia termében. Az ülésen Hackl N. Lajos titkár előterjesztésére a társaság elhatározta, hogy Haydn emlékére május 23-án, vasárnap a Zeneakadémia nagytermében Haydn műveiből hangversenyt rendez.

(*) Az Országos Képzőművészeti Tanács művásárló bizottsága már kijelölte a Nemzeti Szalonban levő Képzőművészeti Nemzetközi kiállításán azokat a műveket, melyeket a vallás- és közoktatásügyi miniszternek megvételre felterjeszt. Gróf Apponyi Albert kultuszminiszter legközelebb dönt a vásárlás ügyében.

(*) Szoyer Ilonka vendégszereplése. M. Szoyer Ilonka, Operánk kitűnő tagja, aki most kezdte meg szerződéses szabadságát, ezt a szabadságidőt arra használja fel, hogy az ország nagyvárosaiban vendégszerepeljen. Meghívásra legelőször is Kaposvárt jözik kedden és szerdán, a Faust és Hoffmann meséi című operákban. Onnan Szegedre megy két estére és Fiuméba három estére. Arad és Nagyvárad következnek aztán sorra.

(*) Munkások hódolata Benczur képe előtt. Vasárnap délelőtt a Műcsarnokban az állami vasúti gépgyári munkások irodalmi és önképzőkörének négyszáznál több tagja vonult ki, elnökének, Szieberth Imre műszaki tisztviselőnek vezetésével, hogy hódolatát fejezze ki Benczur Gyulának és hatalmas alkotása elé letegye elismerésének pálmáját. A munkások, akik nemzetiszínű jelvényt viseltek, a palota első nagytermében gyűltek egybe s a képet nézve, virták Benczur mestert, akit érkezésekor percekig éljeneztek. Szónokuk: Tattár István géplakatos talpraesett beszédben üdvözölte. Kérte, foglalja a munkások pálmáját olyan szívesen, amilyen szeretettel azt neki följajánlják. A pálmacsokor szalagján ez a felírás: „Benczur Gyulának, a magyar művészi munka nagyrabecsült mesterének. — A máv. gépgyári munkások irodalmi és önképzőköré.” Benczur roppant megalotlan köszönte meg a munkások elismerését s kijelentette, hogy ez az elismerés lesz életének egyik legkedvesebbike, mert a legilletékesebb helyről: magyar munkástársaitól jött, akiket mindenkor nagyrabecsült.

(*) Szobor Than Károlynak. A Than Károly-szoborbizottság dr. Lengyel Béla elnöklésével tartott ülésen megalakult. Dr. Illosvay Lajos főtitkár méltatván a nagy kemikus érdemét, felolvasta azt a felhívást, amelyet a szobor felállítására érdekében intéztek az elhunyt rengeteg számú tanítványaihoz és előterjesztette a megalakuló szoborbizottság tagjainak névsorát, amit is az ülés néhány bővítéssel elfogadott. A szoborra való gyűjtés nem sokára megkezdődik.

(*) Lelkész-hegedűművész. Király Béla hódóni lelkész nyári körutat rendez a vidéken kizárólag közművelődési célra, templom, iskola, harang stb. javára. Eddig műsorát egy újabb művével bővítette, amelynek címe „Álmok és emlékek.” Vidéki körutja ezúttal nemcsak Erdélyre szorítkozik, hanem ki fog terjedni az Alföld nagyobb városaira is.

(*) Az Akadémia ülése. Az Akadémia II. osztálya ma délután Berzeviczy Albert elnöklésével felolvasó ülést tartott. Elsőnek Medveczky Frigyes udvari tanácsos előadást tartott „Tanulmányok Pascalról” címen. Utána dr. Kiss Géza vendég „Az interpretáció és szokásjog a római jogban” címen értekezett. Az osztály mindkét előadást tetszéssel fogadta és utána zárt ülést tartott.

(*) A Budapesti Francia Irodalmi Társaság (Société Littéraire Française) tegnap tartotta saját helyiségében évi közgyűlést Apponyi Albert grófnő és nemeskéri Kiss Pál elnöklésével. Az egyesület vagyoni helyzetéről és működéséről szóló jelentést sipkei Balázs pénztáros terejstette elő. A jelentés, mely a társaság haladásáról tesz tanúságot, egyhangulag tudomásul vétetett, és a közgyűlés a felmentvényt a választmányának egyhangulag megadta.

(*) A szegedi műtárlat sikere. A Szegedi Képzőművészeti Egyesületnek az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat támogatásával rendezett jubileumi műtárlata, amely éhnap 4-én zárult be, minden várakozáson felül sikerült. A tárlatot a rövid idő alatt tízezeren látogatták s a kiállított műtárgyak közül negyvenkilencet vásároltak meg, negyvenhat festményt és három szobrot. A megvásárolt műtárgyak árból tízenkétszázötvenháromezer korona folyt be.

(*) Feminista naptár. Ezzel a címmel díszes kiállítású kalendárium hagyta el a sajtót. Az új naptár ezenkilencszázötven évre szól s a tartalmi részben — gondosan összeválogatva, magas irodalmi nyívn — csupa olyan közleményt ad, mely a nőkérdéssel s a feminizmust érintő tanokkal foglalkozik. A feminista naptár *Károlyi* György kiadásában jelent meg s bizonyára kelendő terméke lesz a magyar könyvpiacnak.

FŐVÁROS.

A gázgyár sorsa.

— A gáz-bizottság ülése. —

Budapest, május 10.

A gázbizottság ma kezdte a gázkérdés tárgyalását a városháza tanácstermében és a vita rövidesen véget is ért annak a kimondásával, hogy a főváros a gázgyárakat házi kezelésbe veszi. Amikor dr. Bárczy István polgármester az ülést 10 órakor megnyitotta, a bizottság tagjai majdnem teljes számban voltak már jelen.

Dr. Bárczy István polgármester rövid megnyitások után bejelentette, hogy a tanács II. ügyosztálya bemutatta előterjesztését, amely vonatkozik egy az osztrák légszestársaság, mint a Georges Rouleau és társai által benyújtott ajánlat értékelésére és a gázkérdés megoldására. Javasolja, hogy előbb általánosságban, azután részleteiben tárgyalják a kérdést.

Dr. Buzáth János tanácsjegyző előadó felolvasta az ügyosztály javaslatát.

Elsőnek Márkus József szól a kérdéshez. Az ügy előzményeinek ismertetése után rátér az ügyosztály számításainak kritizálására, amelyek ellen — ugymond — a közelmúltban kifogásokat emeltek. Az idő rövidsége miatt a bizottságnak nem állott módjában ezeket a számításokat kellőképpen ellenőrizni. Annyit azonban már ő is konstatálhat, hogy a számításokba lényeges hibák csúsztak be. Azután rátér az egyes ajánlatok ismertetésére, amelyek közül a jelen formában egyiket sem tartja elfogadhatónak. Ami a francia ajánlatot illeti, a vállalkozóknak a szükséges hetven millióval szemben csak 7 millió tőkéjük van; a többi, mintegy 60—65 milliót, kötvények útján akarják fedezni a város garanciája mellett. Ez semmiféle vállalkozóval szemben meg nem engedhető. De nem fogadja el a légszestársaság ajánlatát sem, bár a multhoz képest határozottan nagy előnyöket biztosít a fővárosnak. Hosszúnak tartja a bérleti időt és hibáztatja, hogy a vállalat a budai gázgyár üres telkét megtartsa. Nem tartja eleendőnek a szerződés tartama alatt tervbevetett beruházásokat: ezeket meg kell nagyobbítani. Feltétlenül szükséges utcai világítást kíván. Keveseli a 800,000 korona részvételét és kifogásolja, hogy a légszesz arca az egész időre fixirozzák. Nincs azonban abban a helyzetben sem, hogy az ügyosztály előterjesztését elfogadja, noha nem ellensége a házi kezelésnek. A közgyűlésnek javaslatot kell tenni aziránt, hogy a nemzetközi pályázatot, tekintet nélkül a kérdés megoldására, már most írja ki. Javasolja, hogy a polgármester a számításokat felülvizsgáltsassa, a bizottság pedig mondja ki, hogy a házi kezelés mellett a vállalkozókkal is tárgyalásba bocsátkozik.

Dr. Hecht Ernő rövid megokolás kíséretében határozati javaslatot nyújtott be, amelyben annak a kimondását kéri, hogy a gázgyárakat feltétlenül megváltják.

Dr. Ripka Ferenc teljes mértékben csatlakozik egy a maga, mint bizottsági tagtársai nevében Hecht Ernő javaslatához és állásfoglalását számításokkal is támogatja. Védelmébe veszi az ügyosztály előterjesztését és a hibák dacára is elismerését fejezi ki az ügyosztálynak. Elmondta, hogy ők is készítették számításokat, amelyek szerint az első 11 évben a házi kezelés összes jövedelme 15,9 millió korona, az osztrák ajánlat ugyanennyi idő alatt 8,5 millió koronát juttat a városnak, 7 milliót a közönségnek. A francia ajánlat pedig 7,3 milliót juttat a városnak és 2,4 milliót a közönségnek. Ha pedig úgy számítjuk a dolgot, hogy mi marad meg a városnak házi kezelésben, ha ugyanazokat az összegeket adja ki a fővárosnak és a közönségnek, mint az ajánlattevő, arra az eredményre jutunk, hogyha a házi kezelés kiadja mindazt, amit a francia ajánlat ígér, akkor még mindig marad 13 millió koronája, ha pedig azt adja ki a főváros házi kezelése, amit a légszesztársaság ajánlata ígér, akkor a házi kezelésnek semmi jövedelme sem marad. A légszesztársaság ajánlatának előnye a precizitás, amelynek alapján pontosan megállapítható, hogy mit ad és mit kér. Hátránya, hogy a telkeket megtartja és hogy csak kisebb lakásokban szállítja le a gáz árát, míg a nagy fogyasztók nem kapnak kedvezményt. A francziák előnye, hogy nagyobb fix jutalékot helyeznek kilátásba, átengedik a telkeket és szerződésük felmondható. Azonban ajánlatuk igen homályos, vázlatos és sok ravaszág van benne. Ha ilyen nagy vállalathoz, mint aminő a gázüzem, a francziák 7 milliójára, illetve 5 milliójára volna szükségünk, — mert hiszen két milliót alapítási költség címén vágunk zsebre, — akkor az egész világ előtt blamálok magunkat. Csatlakozik Hecht Ernő indítványához.

GYÓGYITHATÓ A SÉRV?

E kérdéssel foglalkozó tanulmány most hagyta el a sajtót. Barkinék általánosan zárt borítékban megküldi.

POLLITZER SÉRVAMBULATORIUM
speciális orvosi rendelő-intézet
Budapest, Kossuth Lajos-utca 8., félelem.
Egész nap orvosi ingyenes rendelés.

Székács Antal hasonló értelemben szól. Tiltakozik az ellen, hogy 48 évig lekössék a főváros kezét és ilyen nagy időre előre megállapítsák a gáz árát. A házi kezelés föltétlen hívének vallja magát.

Boross Soma Márkus József álláspontján van és annak a nézetnek ad kifejezést, hogy nem szabad elzárkózni semmiféle előkészítő munkától; ki kell írni a pályázatot és párhuzamosan ezzel mindkét ajánlattevővel kell tárgyalni.

Dr. Vázsonyi Vilmos azt vitatja, hogy a közgyűlés határozata, amelyet annakidején meghoztak, köti a bizottságot. Azért nem mehet a bizottság bele a gázajánlatok további tárgyalásába. Hozzájárul Hecht indítványához és indokolja, miért nem tartja helytállóknak a házi kezelés ellen fölhozott érveket. A francia ajánlatról szólva azt mondja, hogy ha valaki azzal közeledik hozzánk, hogy 7 milliót fektet be egy vállalatba, amely összegből 2 milliót alapítási költség címén visz el és azt kívánja, hogy mi az egész hétmillió után biztosítsunk neki 6 százalék kamatot s ezenfelül 35 százalékot juttassunk neki a tiszta jövedelemnek nevezett jattéből, az lehet rendkívül zseniális fogás, de nagy naivitást tételez föl rólkunk. Hogy milyen formában létesítsék a házi kezelést, az most nem kérdés, van rá igen sok mód. Hozzájárul Hecht indítványához.

Mátyus Arisztid kijelenti, hogy erkölcsi kötelessége a bizottságnak foglalkozni az ajánlatokkal. Egyetért azokkal, akik nem akarják hosszú időre lekötni a fővárost; ő még azt is kikötné, hogy a megváltás lehetőségét a rövidléljáratu szerződés tartama alatt is biztosítsák. Márkus javaslatát fogadja el, már csak azért is, mert ez a javaslat semmiben sem szól ellene azoknak, akik a házi kezelés föltétlen hívének vallják magukat.

Szólásra senki sem jelentkezvén, az elnök a kérdést szavazásra bocsátotta. A bizottság 16 szavazattal 11 ellenében elfogadta Hecht Ernő indítványát, amely a házi kezelés mellett szól.

(—) Bácsy István polgármester arcképének leleplezése. Szép ünnepség színhelye volt vasárnap délután a székesfővárosi újvárosház közgyűlési terme. A dr. Bácsy István védnöksége alatt álló székesfővárosi altisztek temetkezési és öngyógyító egyesülete diszkyűlés keretében leplezte le Bácsy polgármester életnagyságu arcképét, melyet Turmáyer Sándor festőművész, fővárosi rajz-tanár festett. Az ünnepi beszédet a leleplezésnél dr. Kovács Dénes lapszerkesztő mondta. A beszéd után Jászai Mari, a Nemzeti Színház művésznője Petőfi költeményeiből szavalt a közönség zajos tapsa és éljenzése közben. Majd Bácsy István polgármester mondott beszédet, melyben kijelentette, hogy a fővárosi alkalmazottak erkölcsi és anyagi érdekeinek előmozdítására, mint a múltban, úgy a jövőben is gondja lesz. A polgármestert az ünnepi gyűlekezet meleg ovációban részesítette. A diszkyűlésen a megnyitó beszédet Taszler József diszelnök, a zárószót dr. Niedermann Ferenc jogtanácsos mondotta, közben pedig a „Testvériség” dalkör Hackl N. Lajos karnagy vezetésével hazafias dalokat adott elő.

(—) A közigazgatási bizottság ülése. Ma délelőtt tartotta a főváros közigazgatási bizottsága ülést Fülepp Kálmán főpolgármester elnöklésével. Az előterjesztések során az adófelügyelőség jelentette, hogy egyenes adóban befolyt április hónapban 2,675,815 korona 30 fillér, míg az 1908. évi április hónapban 2,523,532 korona 6 fillér; eszerint az idén az eredmény 152,283 korona 24 fillérrel kedvezőbb. A főváros adópenztáráról befizettek 785,884 korona 77 fillért, míg tavaly áprilisban 875,030 korona 80 fillért, így tehát az idén 89,146 korona 08 fillérral kevesebb folyt be. Bélyeg- és jogilleték címén befolyt 2,314,414 korona 53 fillér, míg tavaly áprilisban 2,037,489 korona 21 fillér; eszerint az idén az eredmény több 193,925 korona 32 fillérral. Ezután dr. Szabó Sándor tiszti főorvos jelentése következett, melyből kitűnik, hogy a székesfővárosi közegészségi állapota az április hónapéhoz viszonyítva lényeges változást nem mutat.

(—) Községi választások. A budapesti függetlenségi és 48-as párt a szervezés kérdéseinek megoldása végett a kerületek függetlenségi pártjának kiküldöttéből és a székesfővárosi függetlenségi képviselőiből külön bizottságot küldött ki. Ez a bizottság dr. Szebeny Antal orsz. képviselő jelölése

mellett vasárnap fejezte be tanácskozását és a következő javaslatokban állapodott meg. A pártügyek könnyebb kezelése végett választassék egy intézőbizottság, melybe kerületenként három tag és a kerületi függetlenségi párti orsz. képviselők küldösenek ki. Választassék ügyvezető-elnök, titkár, pénztáros és ellenőr. Ügyvezető-elnökül dr. Plattky György fővárosi bizottsági tag, titkárnak B. Várgh Gézát szerkesztő, pénztárnokul dr. Gothardt Károly és ellenőrré dr. Virostek Győző választatták meg. A párt az összes kerületekben előkészíti a községi választást és plakátokat bocsát ki, melyben a főváros választó polgárait sorakozásra hívja fel. Biztosítani kívánja az országos párt támogatását és folyó hó 19-én kerületközi pártvacserát rendez a VI. kerületi függetlenségi körben. E javaslatokat dr. Szebeny Antal sürgősen benyújtja Holló Lajos pártelnökhöz, hogy a plénumot, mielőbb hívja össze.

(—) A munkaadók szövetsége. A munkaadók országos szövetségének az alapszabályait azzal a kikötéssel hagyta jóvá a belügyminiszter, hogy a szövetség sztrájk, bojkott vagy munkakizárás esetén tagjainak segítségét nem adhat. A szövetség arra kérte a minisztert, hogy a sztrájk és bojkott-kifejezéseket törölje, mert a munkaadó nem tehet arról, ha munkásai kimondják a bojkottot vagy sztrájkolnak. Gróf Andrássy Gyula ma értesítette a fővárost, hogy a kívánt törésre nincsen szükség, mert a segítséget csak akkor nem adhatják, ha a mesterek mondják ki a sztrájkot vagy bojkottot, de ha a munkások akarnak a munka megszüntetésével nagyobb bért vagy jobb munkafeltételeket kiskarni, a segítséget akadálytalanul megadhatják.

(—) Jelölés. A kerületközi bizottság tegnap megtartott ülésén az arvaszéki ülőki állásra dr. Bereghy Kornélt, a kerületi orvosi állásra dr. Thomka Istvánt jelölte. A választás szerdán lesz.

EGYESÜLETEK.

(—) A Szabad Lyceum közgyűlése. A Magyar Tudományos Akadémia heti üléséremét vasárnap délelőtt zsufolóság töltötte meg nagy és előkelő közönség abból az alkalomból, hogy a Szabad Lyceum, tudomány és ismeretterjesztő társaság, tartotta meg XV. évi rendes közgyűlését. A megjelent közönség sorában ott láttuk: az elnököl tiszteletbeli elnököt, dr. Wekerle Sándor miniszterelnököt, gróf Széchenyi Béla koronáért, Berzeviczy Albertet, a Tud. Akadémia elnökét, Wartha Vinczét, Hegedüs Istvánt, Beóthy Zsolt, Gál Jenő és Alexander Bernát egyetemi tanárokat, Heinrich Gusztávot, az Akadémia főtitkárát, Erdy Béla udv. tanácsost, Hegedüs Lórántot, Pályi Sándort, Czettel Gyulát, dr. Fellner Frigyes titkár, Zsilinszky Mihály v. b. t. t. t., Wartha Vinczét, dr. Hugonay Vilma grófnőt, Vörösváry Siegfriedet, Schnetzer Ferenc ezredes, Herich Károlyt, stb. A közgyűlést Wekerle Sándor nyitotta meg. Első sorban megemlékezett azon nagy veszteségről, mely az egyesületet Joanovics György elhunytja által érte; köszönetet mond az ügyvivő alelnöknek és az előadónak s a közgyűlést megnyitja. A megjelentek mély meghatótsággal fogadták Wekerle szavait s beszéde végével lelkesen megjelenezték. Az elnök beszéde után dr. Fellner Frigyes titkár terjesztette elő jelentését, majd Alexander Bernát tartott magas nívóju felolvasást az egyéniségekről. Ezután tisztújításra került a sor s Hegedüs István ügyvivő alelnök az elnöki székre Berzeviczy Albert v. b. t. tanácsost ajánlotta megválasztásra. A közgyűlés lelkes tapsokkal járult az ügyvivő alelnök indítványához.

(—) Az Országos Nőképző Egyesület vasárnap tartotta üzevy gróf Teleki Sándorné elnöklésével negyvenedik rendes közgyűlését. A gyűlés Emich Gusztávnának Veres Pálnérol mondott nagyszabásu, hatásos emlékbeszédével kezdődött. A meg-megújuló tetszéssel fogadott beszéd végén Miller Anna jegyző előterjesztette a választmány évi jelentését. Eszerint az elmúlt tanévben 740 növendéke volt az egyesületnek. Mikszáth Kálmán írói jubileuma alkalmából az egyesület az ő nevére egy bennlakó növendék számára 20,000 koronás alapítványt tett. A Gönczy Béla titkár és pénztáros előterjesztette évi jelentés szerint az egyesületnek 722,883 korona 45 fillér tiszta vagyona van. Ebből 249,540 korona az alapítványokra esik. A közgyűlés végén Rudnay Józsefné indítványára Bernáth Gézáné közfelkiáltással az egyesület alelnökévé választották.

(—) A Budapesti Philologiai Társaság e hó 12-én d. u. 6 órakor a M. Tud. Akadémia heti ülés-teremben felolvasó ülést tart, melynek tárgyai Radó Antal, Elek Oszkár és Osztern Salamon felolvasásai lesznek. A felolvasó ülést zárt választmányi ülés követi.

(—) A Budapesti Iparosképző Protestáns Egyesület június 29-én ünnepli meg fennállásának ötvenedik évfordulóját. Kovács Zsigmond, az egyesület buzó elnöke ebből az alkalomból egy kétezer koronás alapítványt tett, melynek kamataiból oly szorgalmas egyleti ifjusági tag segélyvezetessék, aki szakmájában való előhaladása céljából esetleg külföldre akar kimenni. Az egyesület eddig már több, mint háromezer iparos ifjunak nyújtott bő alkalmat a társaskörben való önképzésre, akik közül már sokan mint önálló iparosok nemesak a fővárosban, hanem a vidéken, sőt a külföldön is tekintélyes állást foglalnak el a társadalomban. Az egyesület felkéri volt tagjait, hogy a jubilaris közgyűlésen részt vegyenek és e célból lakóhelyüket, valamint foglalkozásukat legkésőbb május végéig Falvai Antal ügyvezető titkárral (Budapest, VIII., Alföldi-u. 13. „Egyetli Otthon”) közölni sziveskedjenek.

(—) A Szamaritánus Egyesület közgyűlése. Az Augustus főhercegnő védnöksége alatt álló Szamaritánus Egyesület ma tartotta közgyűlését a Wenckheim palota disztermében, tagjainak élénk részvétele mellett. A közgyűlést Wenckheim Frigyesné grófnő, elnököl nyitotta meg és utána dr. Böke Gyula egyetemi tanár elnök tette meg évi jelentését az Egyesület múlt évi működéséről. Az évi jelentés, amelyet dr. Váli Ernő kórházi főorvos, titkár terjesztett elő, kiemeli, hogy az Egyesület az idén is sokat tett a kórházban ápoltt és a kórházakból távozó szegény betegek sorsának javítására. Az egyesület ezt a jótékonyt, részint kegyes adományból, részint a kórházak vasárnapja és a kórházak karácsonya címén tartott templomi gyűjtéséből fedezte. Az Egyesület 1—100 koronáig terjedő segítséget nyújtott valláskülönbőség nélkül 4522 betegnek, közte 450 gyermeknek. A betegek nem csupán pénzbeli segélyt, hanem gyógyászati segédeszközöket is kaptak, ugy mint: mankót, pápaszemot, falábat, fejtartót stb. Ezután dr. Proszmóv József egyetemi tanár, pénztáros terjesztette elő jelentését, amelyből kitűnik, hogy az Egyesület 18 évi fennállása óta 136,000 koronát fizetett szegény betegek segítésére és jelenlegi vagyona 135,000 koronára rug. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette s egy az elnökségnek, mint a tisztikarnak köszönetet szavazott. Végül megválasztották: alelnökül dr. Angyán Béla; számvizsgálókul: Lovag Falk Zsigmond és dr. Fausser Árpád; választmányi tagokul pedig: Eszterházy Miklósné hercegnő, Czajlik Alajosné és Timon Ákosné.

(—) A Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetsége vasárnap Máday Izidor miniszteri tanácsos elnöklésével a Köztelek disztermében közgyűlést tartott. A titkár évi jelentése kiemeli, hogy a szövetség a madárvédelem terjesztésére huszonkét vidéki egyesületet alapított. A szövetség kiadványait sok ezer példányban terjesztette az iskolákban. A szekerek túlterhelése ellen a hatóságokhoz fordult az egyesület. A jelentés tudomásul vétele után dr. Kovács Lajos, Pozsony város tiszti orvosa „A gyermek és a természet” címen tetszéssel fogadott előadást tartott.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A zágrábi pör. A nagyszerb felsőgarulók bűnpörének mai tárgyalása ismét viharos léfolyásu volt. Siptar Josip nyugalmazott főhadnagy, a vád glinai tanujaként szerepelt és rendkívül terhelő vallomást tett. Szerinte Glinában a propagandista jelenségek attól az időponttól datálódnak, amióta Pribicevics Szvetozár lett a kerület képviselője. A tanu sok példával bizonyította a nagyszerb eszme terjesztését. A nép között több ezer Péter király képet osztogattak. Péter király már trónkövetelő korában is gyakran érintkezett a horvátországi szerbekkel, a glinaiakkal is.

Pribicevics Szvetozár a tanácskozáson Nagyszerbiáról beszélt és azt hangoztatta, hogy Horvátországnak el kell szakadnia a monarchiától. A tanunak az az impressziója, hogy ez a mozgalom határozottan antindasztiikus és hazaféltó jellegű volt. A tanu kihallgatása közben Budiszlavjevics védőt egy közbekiáltásért a bíróság ötven korona pénzbírságra ítélte. Mikor az elnök ezt az ítéletet kihirdette, a karzaton egy fiatal leány így kiáltott fel: „Helyes!”

A vádlottak padjain emiatt nagy lármá kerekedett. Az elnök szünetet rendelt el és az ítélet-tanács határozathozatalra vonult vissza. A szünetben sem csillapult le a zivaj. Végére bejött a bíróság és az elnök kihirdeti, hogy az ítélettanács, miután a vádlottak a sok intelem ellenére sem vi-

Reggelizés előtt fél pohár

SCHMIDTHAUER-féle

használatu valódi áldás gyomorbaajosoknak és székzsorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza. Kis üveg 40 fillér, nagy üveg 60 fillér.

SPORT.

Budapesti tavaszi versenyek.

— Harmadik nap. —

sokkednek esőndesen, a glinaiak kivételével valamennyiüket kirekeszti a tárgyalásból.

Az elnök nyomban felszólította az öröket, hogy vezessék ki a vádlottakat a teremből. Ugyanaz a leány, aki az imént a karzatról közbeszólt, most ezt kiáltozta: „Nem járja, hogy virágokat szórnak a vádlottak felé.” A vádlottak visszakihaltak, amit a leány így viszonzott:

— „Pjuf oláh banda!”

Az elnök intézkedett, hogy a szolgálk őrítsek ki a bal karzatot. A zajosan abeugoló vádlottakat csak nagynehezen tudták kivezetni a teremből. Majd a bal karzatot őrítették ki. Helyreállt a nyugalom és a tárgyalást a következő terhelő tanu, Bizsar Pekár glinai kereskedő kihallgatásával folytatták.

Szünet után Despot Janko tanut hallgatták ki, aki azt vallja, hogy Osigrovicsnál titkos összejövetelek voltak. A tárgyalás folytatását holnapra halasztották.

§ **Osztokodás a más pénzén.** A Herz és társa budapesti fakereskedő cég pénztárosa 1907. július 29-én 500 koronát adott át Reisz Jakab irodai gyakornoknak azzal az utasítással, hogy adja fel postán Galambos Imre moraviczi kereskedő címére. Reisz azonban a pénzt nem adta fel, hanem barátjával, Rosenthal Béla magánhivatalnokkal abban állapodott meg, hogy csak 50 koronát fognak feladni, 450 koronán pedig megosztottnak és aztán megszöknek. Reisz úgy leplezte a csalást, hogy a revényen lévő 50 koronát 500 koronára javította ki s azután beszolgáltatta a pénztárosnak. A két czinkos ma került a budapesti törvényszék elé. A bíróság a tárgyalás lefolytatása után Reisz Jakabot közokirathamisítás és sikkasztás miatt három hónapi, Rosenthal Bélát pedig orgazdaság miatt egy hónapi fogságra ítélte s a vizsgálati fogsággal mindkettőnek büntetését kitöltöttnek mondta ki.

§ **Czikkiró kocsis.** A Magyarországi Földmunkások Szövetsége a múlt év elején négyülést akart egybehívni a zemplénmegyei Taktaharkány községben. A gyűlést be is jelentették Gortvay Aladár szerencsi járási főszolgabírónak, aki azonban a bejelentést nem vette tudomásul. Emiatt a „Népszava” erős támadást intézett a főszolgabíró ellen. A főszolgabíró rágalmazás és becülétsértés miatt sajtópert indította a lap ellen, amely a cikkek szerzőjéül Kiss János kocsist nevezte meg. Mára volt kitűzve a sajtóper tárgyalása Zsitvay Leó elnöklésével. A vádlott beismerte, hogy ő írta a cikket s kijelentette, hogy a támadást sajnálja és bocsánatot kér a panaszostól. A főszolgabíró a vádlott kijelentését elégtételül elfogadta, mire a bíróság a további eljárást megszüntette.

§ **Lelkész vád alatt.** Badugan Illés banesdi román lelkészt az ügyészség 61 rendbeli uzsoravétség miatt vád alá helyezte. A vádirat szerint nevezett lelkész az egész környékbeli lakosságot kiuzsorázta. Az aradi törvényszék kiment a helyszínre és ott fogja a körülbelül előreláthatólag tíz napra terjedő tárgyalást megtartani. A tárgyalást ma kezdték meg. Sok száz tanut hallgatnak ki.

§ **Öt korona miatt.** Gáspár Julianna mosónő Horváth Imre postaszolgánál lakott albérletben. Ez év február havában váratlanul összeszedte holmiját Horváth Imre távollétében, elköltözött lakásából. Mikor Horváth ezt megtudta, felkereste új lakásában volt lakóját s felszólította, hogy fizesse meg öt korona hátralevő házbérlését. Miután Gáspár Julianna fizetni nem tudott, a postaszolgának elvitt a szegény mosónő összes holmiját tartalmazó ládáját. Szarolás büntetésével vádolva került ma Horváth Imre postaszolga a vádlottak padjára. Itéltre ma még nem került a sor, mert a bíróság újabb tanuk beidézése céljából a mai főtárgyalást elnapolta.

Nyilttér.

rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN
jogi szemináriuma

Budapest, IV., Magyar-utca 3.

Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára.

— Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel. —

Gyönyörű tavaszi idő kedvezett a tegnapi versenyeknek és a közönség zsufolóság megtöltötte a tribünöket, hogy gyönyörködhesen a nap kimagasló számában, a Kancza-díjban. Jelen volt az értékes díj lefutásánál József főherceg nejével, *Augusta* főhercegnővel, ott láttuk báró *Aehrenthal* külügyminisztert, *Wekerle* miniszterelnököt, *Andrássy*, *Darányi*, *Apponyi* minisztereket, *Návay* Lajos, a Ház alelnökét, *Nákó* Sándor fiúmei kormányzót is.

A nap főszámára, a 30,000 koronával dotált *Kancza-díjra* nyolcz telivért nyergeltek fel. A próbagaloppnál *Dicső*, *Lappalie*, *Aveline* tetsettek legjobban. A favorit már napok óta *Dicső* volt és ez az utolsó nap sem változott meg, de azért elég híve akadt *Lappalienak* is. A verseny lefolyása a következő volt: Nagyon soká húzódo start után, mely *Selma* nyugtalankodása miatt sehogysem sikerült, *Györgyike* ugrik el a vezetéssel, nyomában *Aveline* és *Fabelhaft*, míg *Lappalie* a negyedik helyen galoppozott, *Dicső* utolsóelőtti. Az egyenesbe már *Aveline* fordul be elsőnek, de nem sokáig tartja meg ezt a pozícióját, mert kívülről először *Lappalie*, majd *Dicső* fogják be. A távoszlopnál a *Blaskovich-ló* ostor alatt erős támadást intéz *Lappalie* ellen, de a könnyen galoppozó *Dreher-lovat* nem tudja beérni és utóbbi könnyen két és fél hosszal győz, *Aveline* fejhosszal marad le harmadiknak, *Fabelhaft* ugyancsak fejhosszal negyedik. Az eredmény a publikumot nem lepte meg tulságosan, de a *Pardon-kancza* imponáló stílusú győzelmé szöbeszéd tárgya volt és többen már előre megjósolták, hogy a vasárnap dülőre kerülő *Király-díj* szintén a *Dreher-istálló* zsákmánya lesz.

A napot megnyitó *Háromévesek versenyében* négy telivért startolt. A nagy favorit *Hadnagy* lett, de hívei alaposan csalódtak benne, mert csak második helyen tudott végezni *Kahlenberg* mögött, mely egy hosszal igen könnyen nyerte meg a versenyt. *Papushős* szintén egy hosszal nagyon jó harmadik lett. Véleményünk szerint *Hadnagy* még nem kész ló és legközelebbi szereplése alkalmával sokkal szebb formát várunk tőle.

A *Nyeretlen kétévesek versenyében* nagy mezőny indult. A verseny favoritja *Megállj* lett, azonban mi szerepe sem volt a versenyben. A díjat a másodsorban fogadott *Coupefile* nyerte meg igen könnyen négy hosszal.

A *Kétévesek versenyében* nagyobb összegekkel fogadták a még sötét *Xenost*, mely meg is felelt a bizalomnak, de ezt csak *Janeknek* köszönhetik a fogadók, mert a *Harkányi-ló* nyergében valóban szédítően vakmerő és gyönyörű lovaglást produkált, mikor a már egyszer feladott versenyben izgató finish után fejhosszal győzedelmeskedett *Bernina* ellen, mely nagyon jó telivérnek ígérkezik.

Még egy lovaglásért érdemel dícséretet *Janek*. Ugyanis a negyedik futamban a már biztos nyerőnek látszó *Royal Maryt* a kitűnő professzionátus által mesterien lovagolt *Formosa* nyakhosszal előzte meg a célnál.

Részletes eredmény a következő:

I. **Háromévesek államdíja.** Díj 4000 korona. Táv 1600 méter. 1. *Capt. George* 3é. pm. *Kahlenberg* 54½ k. (*Aylin*). 2. *Gr. Festetich* T. 3é. pm. *Hadnagy* 57 k. (*Hewitt*). 3. *Geist* G. 3é. pm. *Papushős* 54 k. (*Ulrichshoffer*). Futott még: *Kamp* (*Krouzil*). Biztosan egy hosszal nyerve, egy hosszal harmadik. Tot.: 10:32, 20:21, 20. Könyvfogadások: 1¼ *reá Hadnagy*, 1¼ *Kahlenberg*, 8 *Kamp*, 10 *Papushős*.

II. **Eladók handicapja.** Díj 2000 korona. Táv 1800 méter. 1. *Gr. Pejacsevich* A. 3é. pm. *Royalty* 59½ k. (*Pretzner*). 2. *Rohonczy* G. 3é. stpm. *Reveteg* 53 k. (*Martinkovich*). 3. *Dávid* E. 4é. sk. Ne félj 60 k. (*Janek*). Futottak még: *Pipacs* (*Miles*), *Lóbor* (*Baumgartner*). Háromnegyed hosszal nyerve, négy hosszal harmadik. Tot.: 10:37, 20:34, 29. Könyvfogadások: 1½ *Reveteg*, 3 Ne félj és *Royalty*, 3½ *Pipacs*, 6 *Lóbor*.

III. **Kancza-díj.** Díj 30,000 korona. Táv 2000 méter. 1. *Dreher* A. 3é. pk. *Lappalie* 56 k. (*Aylin*). 2. *Blaskovich* E. 3é. sk. *Dicső* 56 k. (*Carlslake*). 3. *Br. Springer* G. 3é. sk. *Aveline* 56 k. (*Hewitt*). Futottak még: *Fabelhaft* (*Fries*), *Motolla* (*Baum-*

gartner), *Györgyike* (*Janek*), *Selma* (*Krouzil*), *Autumn Berry* (*Blades*). Könnyen két és fél hosszal nyerve, rövid fejhosszal harmadik. Tot.: 10:28, 20:25, 24, 32. Könyvfogadások: pari *Dicső*, 2 *Lappalie*, 7 *Aveline*, 10 a többi.

IV. **Kétévesek eladóversenye.** Díj 2000 korona. Táv 900 méter. 1. *Br. Harkányi* A. pk. *Formosa* 54½ k. (*Janek*). 2. *Mauthner* V. sk. *Royal Mary* 51½ k. (*Horan*). 3. *Gr. Pejacsevich* A. pk. *Gertrud* 51½ k. (*Pretzner*). Futottak még: *Boróka* (*Baumgartner*), *False* (*Paul*), *Faux Pas* (*Fetting*), *Polster Tanz* (*Izményi*), *Suffragette* II. (*Cockeram*), *Viránka* (*Carlslake*), *Novellet* (*Krouzil*). Erős küzdelem után nyakhosszal nyerve, egy hosszal harmadik. Tot.: 10:64, 20:42, 36, 50. Könyvfogadások: 3 *Viránka*, 4 *Novelle*, 5 *Formosa*, 6 *False Gertrud*, *Faux Pas* és *Suffragette* II., 12 a többi.

V. **Nyeretlen kétévesek versenye.** Díj 3000 korona. Táv 1000 méter. 1. *Szemere* M. sk. *Coupefile* 50 k. (*Juhász*). 2. *Egyedi* L. sk. *Berettyó* 50 k. (*Shersin*). 3. *Novotny* L. pk. *Glaucopis* 53½ k. (*Cockeram*). Futottak még: *Megállj* (*Aylin*), *Lári-Fári* (*Tausz*), *Gambrinus* (*Ulrichshoffer*), *Mikado* (*Horan*), *Edison* (*Miles*), *Gourgardine* (*Wiwazil*), *Polymnia* (*Carlslake*), *Legantini* (*Krouzil*), *Pákoz* (*Izményi*), *Piroska* (*Fetting*). Négy hosszal nyerve, két hosszal harmadik. Tot.: 10:42, 20:40, 119, 130. Könyvfogadások: 1½ *Megállj*, 2 *Coupefile*, 3 *Polymnia*, 8 *Mikado*, *Edison* és *Glaucopis*, 12 a többi.

VI. **Kétévesek versenye.** Díj 3000 korona. Táv 1000 méter. 1. *Br. Harkányi* A. sm. *Xenos* 55 k. (*Janek*). 2. *Egyedi* L. sk. *Bernina* 50 k. (*Shersin*). 3. *Br. Springer* G. pk. *Peronelle* 57 k. (*Carlslake*). Futottak még: *Ammergan* (*Aylin*), *Rebus* (*Ulrichshoffer*), *Rush away* (*Krouzil*), *Julia* (*Izményi*). Heves küzdelem után másfél hosszal nyerve, másfél hosszal harmadik. Tot.: 10:27, 20:25, 31, 26. Könyvfogadások: 1¼ *Xenos*, 2½ *Peronelle*, 3 *Rush away*, 5 *Bernina*, 14 a többi.

VII. **Eladóverseny.** Díj 2000 korona. Táv 1000 méter. 1. *Rohonczy* G. 4é. pk. *Belle Reine* 55 k. (*Földi*). 2. *Dávid* E. 6é. pfer. *Palikám* 61 k. (*Pretzner*). 3. *Hg. Lubomirsky* L. 5é. pm. *Ovidius* 62½ k. (*Krouzil*). Futottak még: *Gyöngyössi* (*Janek*), *Old Coin* (*Paul*), *Toby* (*Baumgartner*). Három hosszal nyerve, öt hosszal harmadik. Tot.: 10:109, 20:71, 39. Könyvfogadások: 2½ *Palikám* és *Toby*, 3 *Gyöngyössi*, 4 *Old Cain*, 7 *Ovidius*, 8 *Belle Reine*.

— Negyedik nap. —

Elég mozgalmas sportra van holnap kilátásunk, ha nem is fog oly nagy keretekben mozogni, mint az előző napi.

Főszámként a 10,000 koronával dotált *Májusi handicap* szerepel, melyben még 21 telivér bír indulási joggal és ezek közül a java rész startolni is fog. A skála ólén *Reutier* áll 62½ kilóval, de nem hiszszük, hogy már rendben lenne, utána *Tábornok* következik 61 kilóval, de véleményünk szerint nagyon ki van sulyozva és így nyerési chance-a nem igen van. A verseny sorsát illetőleg azonban az a benyomásunk, hogy a finishben az idősebb lovak fognak dominálni. Ezek között első sorban a *Milne-istálló* lovai vehetők figyelembe, de meg kell még említenünk *Vincenz Albertet*, *Kondort*, *Mayennet* és ha már kellőleg elő van készítve, *Beau mérite-t*, míg a három évesek közül *Francesco*, *Königsee*, *Jurgis* tetszenek nekünk legjobban. Az elmondottakat összegezve, mi a versenyben a *Milne-istálló* kiküldöttjének pártjára állunk azzal a megjegyzéssel, hogy *Vincenz Albert* és *Beau mérite* előtt meglepetést *Francesco* csinálhat.

A napot a 2000 méteres *Lánchíd-díj* nyitja meg, mely kortéher jelleggel bír. A versenyben nagyon jó háromévesek, ugymint *Lord Darey*, *Berengar*, *Mortimer*, *Duhaj* mérhetik össze erejüket szintén nem rossz képességű idősebb telivéreinkkel, melyek között ott látjuk *Rouquin*, *Boeccaccio*, *Ténasszony*, *Lanzendorf* neveit. Mi a verseny sorsát illetőleg *Rouquin* pártjára állunk *Boeccaccio* és *Berengar* előtt.

Az *Ujonz-verseny* mértődes távján oly háromévesek mérközhetnek, melyek mint kétévesek nem szerepelték a nyilvánosság előtt. A papíron *Fizternnek* van első esélye, de nagyon jó hírek hallatszanak a még sötét *Szerényről*. A mi véleményünk oda konkludál, hogy a versenyt *Nightlight* nyeri meg, de nagyon jól kell futnia, ha akár *Fiasternt*, akár *Goldregent* a célnál meg akarja előzni.

Az *Asszonyágok díja*, melyben tudvalevőleg urlovasok szállnak nyeregbe, nagyon kis mezőny

fog startjához gyűjteni, de ezek mind a klasszishoz tartoznak. A papírforma oda mutat, hogy Palotás-ban kell a verseny nyerőjét keresnünk Lángoló előtt. Jelöltjeink:

- I. Rouquin — Boccaccio.
- II. Nightlight — Fixstern — Goldregen.
- III. Palotás — Lángoló.
- IV. Milne Fr.-ist. — Vincenz Albert.
- V. István — Moonlight — Dancia.
- VI. Royal Mary — Bogár.
- VII. Janek lov. — Rengeteg — Arno.

A vasárnapi futball-mérkőzések.

Budapest, május 10.

Ezüstlabda. MAK.—BAK. 3:1. Rendkívül érdekes volt a mérkőzés, nem annyira a csapatok szép játéka, hanem főleg, mert eredménye valóban meglepetésszerű volt. Multikori találkozásukkor eldöntetlenül mérkőztek, tegnap került a végleges döntőre a sor. Az első goalt a BAK. érte el, de csak a második félidő 32-ik percében, természetes, hogy erre a MAC. magához tárt és éppen az utolsó másodpercekben egyenlített ki az eredményt. A szabályok értelmében erre a bíró 30 perccel meghosszabbította a mérkőzést, mely idő alatt a MAC. a legsebb játék után még két goalt lött. Győzelmével a MAC. bekerült az elődöntőbe, melyen ellenfele az MTK. lesz. E mérkőzés győztese azután a döntőbe az FTC.-vel kerül össze.

Főv. TC.—Nemzeti S. C. 4:5.

I. oszt. bajnokság. B. T. C. — Typographia 2:0.

Barátságos mérkőzések. Postás — Ujpest 2:1. Törökvs.—MAFC. 6:2. Aradi AC.—MAC. II. 1:0. Törökvs II.—FTC. II. 2:2.

Vidéki eredmények. Győri Egyetértés — Soproni TC. 4:3. A győriek ezzel a győzelmükkel megnyerték Nyugatmagyarország kerületi bajnokságát. Kerekek. Akadémia—Vasutasok E. 2:2. (Kolozsvár.)

Külföldi eredmények. Slavia — Smichov 4:0. (Prága). Válogatott német csapat—svájci Young Boys 6:4. Deutscher FC.—Young Boys 3:3 (Prága). Wiener SC.—Viktoria 3:1. I. Vienna—Floridsdorf 3:3. Germania—Rapid 2:0.

Nemzetközi mérkőzéseink. M. T. K. — Krikketter 2:0 (Budapest). A Magyar Testgyakorlók Köre valóban jól kiérdemelt és szép győzelmet aratott tegnap délután a Cricketterek felett, kik három év előtt jártak utóljára nálunk. Az MTK. csapatának csaknem minden tagja dícséretet érdemelt, mert valóban jól és nagy ambícióval dolgoztak.

A mérkőzést Schubert Ferencz (MUE.) vezette. — WAC.—FTC. 3:2 (Bécs). Amily csekély érdeklődést keltett a múlt heti szövetségi mérkőzés, épp oly nagyon érdeklődtek a két főváros legjobb csapatainak találkozása iránt az osztrák fővárosban. Az első félidőben az FTC. 2:1 eredménnyel vezetett, melyet a második félidő tizedik percében a bécsiek kiegyenlítettek és csakhamar egy újabb goalt a győzelmét is biztosították. A mérkőzést vezető bíró nem tudta megakadályozni a WAC. játékosainak erőszakoskodását és így csapatunk néhány tagja harcképtelen lett hosszabb időre.

() A Nemzeti Vivó Club országos vivóversenye. A Nemzeti Vivó Club országos vivóversenye véget ért. Három napi folytonos késő délutáni tartó vívás kétségtelen igénybe vette a versenyzőket, a jury és a rendezőség erejét. De annál nagyobb a klub érdeme, hogy ily óriási versenyt, melyen több mint száz résztvevő volt, a legkisebb fennakadás nélkül bonyolított le. A verseny előkészítését dr. Stéger Hugó György klubtitkár vezette, míg a verseny lebonyolítása körül dr. Gál Andor versenytitkár és Werkner Lajos igazgató buzgólkodtak. Míndhármat feltétlen elismerés és dícséret illeti és a verseny sikerének nagy része az ő érdemük. Segítőitársaik voltak: Kalledey Jenő és Remenitzky Lajos versenyjégzők.

A tör-főverseny szombaton éjjel ért véget. A versenyt megnyerte Rády József, a M. A. C. tagja, 5 győzelemmel; 2. holtversenyben Bauer Ervin, a F. V. C. tagja; 3. Fay István (MAC.); 4. dr. Földes Dezső (F. V. C.); 5. Lichteneckert András (MAC.); 6. Halász Zsiga (BEAC.); 7. Herczegh Géza (Pozsonyi V. E.).

Vasárnap reggel 8 órakor kezdődött a kard-főverseny II. körének döntőkiüzdelme. A II. kör győztese Sebesztha Imre, a Pécsi Tiszti V. E. tagja, 5 1/2 győz.; 2. holtversenyben Lill Erik (Ó. T. E.); 3. Szrubán Dezső (B. B. T. E.) 4 győz.; ezek után következnek: Gál I. József (Postás), Streck Ede (B. B. T. E.), Kiss János (N. V. C.) és Róna József (Lovas).

A kard-főverseny I. körének körvívásánál I. csop.: 1. Garai, 2. Stéger; II. csop.: 1. Lehner, 2. Apáthy; III. csop.: 1. Kugler, 2. Stiller; IV. csop.: 1. Dunay, 2. Nagy V.; V. csop.: 1. Rády, 2. Herczegh.

A tör-középversenyt megnyerte Fodor Gábor, a N. V. E. növendéktagja, Fodor mester tanítványa 2 győz.; 2. holtversenyben Lovas Pál, Lovas mester tanítványa, kit csak holtversenyben és csak egy tuss különbséggel tudott ellenfele a második helyre szorítani; 3. Brachfeld József, a N. V. C. növendéktagja, Fodor mester tanítványa.

A verseny délután 6 órakor folytatódott a székesfővárosi Vigadó nagytermében, ahol a sport és a sport iránt érdeklődő társadalmi előkelőségeink nagyrésze megjelent. A délután a kard középv. és a kard-főverseny döntőkiüzdelme volt. A kard-középversenyt megnyerte Fodor Gábor, a N. V. C. növendéktagja, Fodor mester tanítványa, három győzelemmel; 2. holtverseny után Damaskin István, Santelli tanítványa, 1 győz.; 3. Fürst István, N. V. E. növ., Fodor, 1 győz.; 4. Fodor István, N. V. C. növ., Fodor, 1 győz.

Ezután megkezdődött a kard-főverseny döntőkiüzdelme. A versenyt megnyerte holtverseny után Garay János, a N. V. E. tagja, 6 győzelemmel; 2. dr. Apáthy Jenő (B. B. T. E.); 3. dr. Stéger Hugó György (N. V. E.); 4. Kugler Sándor (Ó. T. E.); 5. Léhner Arthur (Főv. V. C.); 6. dr. Nagy Valér (M. A. C.); 7. Dunay Bertalan (B. B. T. E.); 8. Rády József (M. A. C.); 9. Herczegh Ernő (Pozsonyi V. E.); 10. Stiller Mihály (N. V. E.).

A tiszteletdíjak közül Garay nyerte dr. Domony Mórcaz díját, Rády a honvédelmi miniszter, Apáti a Lipótvárosi Casinó, Stéger a székesfőváros, Bauer a Heinrich Aladár, Kugler a vallás- és közoktatásügyi miniszter, Léhner az Erzsébetvárosi Casinó, Nagy Valér a Vén Fiúk, Fay a Heller Ágost, Dunay a hadügyminiszter, Sebesztha a Józsefvárosi Kör, Herczegh a Lovas mester, Földes a dr. báró Kornfeld, Stiller a Hédevári Lehel, Gonda a Fészek, Palotai Kovács a dr. Hajdu Marcell. Tóth a dr. Ullmann Gyula, Fodor Gábor a Werkner Lajos, Lovas Pál a Fodor mester, Brachfeld a Kramer Félix díját.

A döntő kiüzdelmenél a jury fásztó munkáját dr. Hajdu Marcell, dr. Nagy Béla, Sötér Gyula, Zulawsky Béla, Halász Gyula, dr. Földváry György, Werkner Lajos végezték.

() Lovagló-verseny. Az Urlovasok Szövetsége ma délután előkelő közönség jelenlétében tartotta meg az idei díjlovaglást, díjugratást és jeu de barre-t. A versenyeket végigvezte József királyi herceg, Augustus királyi hercegné, továbbá Nashimoto japán herceget és Tokohito japán hercegné. A lovaglóverseny részletes eredményét itt adjuk: **Díjlovaglás.** A) I. díj. Tiszteletdíj. Adja 6 Felső és 2500 korona a földművelésügyi miniszter díja. Nyerte: Hulinka János száz. (7. uhl. ezr.) 56 sk. Sederanda, lovagolta Brabec Viktor főh. (12. drag. ezr.) II. díj. Tiszteletdíj. Adja a honvédelmi miniszter és 1000 korona. Nyerte: Reök István főhadagy (5 honv. husz. ezr.) 66 pfer. Alnok, lov. tulajdonos. III. díj. Tiszteletdíj. Adja a Magyar Lovaregylet és 800 korona Nyerte: Muzyka Domonkos őrnagy. (1. vonatezr.) 66 stpk. Guerrier, lov. tul. IV. díj. Tiszteletdíj. Adja a honvédelmi miniszter és 600 korona Nyerte: Losonczy Béla (hadnagy (19 tüz. ezr.) 66 pfer. Ultimo, lovagolta gróf d'Orsay Ede hadnagy (2. honv. husz. ezr.) V. díj. Tiszteletdíj. Adja a hadügyminiszter és 400 korona. Nyerte: Jankovich Miklós őrnagy (4 honv. husz. ezr.) 56 pfer. Laci, lovagolta: Thomka Zoltán fdgy. (3. honv. husz. ezr.) VI. díj. Tiszteletdíj. Adja az Urlovasok Szövetsége és 200 korona. Nyerte: Elefánthy-Tarnay Gyula fdgy. (8. husz. ezr.) Gemma, lov. tulajdonos. VII. díj. Tiszteletdíj. Adja az Urlovasok Szövetsége és 200 korona Nyerte: Zalay Arthur száz. (3. husz. ezr.) 66 pfer. Hunczút, lovagolta báró Wimpfen Fülöp fdgy. (3. husz. ezr.) **Díjugratás.** I. díj. Tiszteletdíj. Adják József főherceg és Augustus főhercegné és 1500 korona. Nyerte: gróf Esterházy Alajos hdgy. (7. husz. ezr.) 66 sher. Daniló, lovagolta tulajdonos. II. díj. Tiszteletdíj. Adja a honvédelmi miniszter és 800 korona. Nyerte: Keresztes Ákos hdgy. (11. husz. ezr.) 66 stpher. Remény lov. tulajd. III. díj. Tiszteletdíj. Adja Lovaregylet és 600 korona. Nyerte: Folis Jenő fdgy. (10. husz. ezr.) id. sk. Bucsí, lov. tulajdonos. IV. díj. Tiszteletdíj. Adja a Magyar Lovaregylet és 400 kor. Nyerte: őrgrof Pallavicini Arthur fdgy. (1. husz. ezr.) 96 sher. Miska, lov. tulajdonos. V. díj. Tiszteletdíj. Adja az osztrák honvédelmi miniszter és 300 kor. Nyerte: Pongrácz Arthur őrn. (1. husz. ezr.) 76 sher. Bunkó, lov. tulajdonos. VI. díj. Tiszteletdíj. Adja az Urlovasok Szövetsége és 200 korona. Nyerte: gróf Orsich Pál száz. (10. honv. husz. ezr.) 66 sk. Timbal, lov. tulajdonos. VII. díj. Tiszteletdíj. Adja az Urlovasok Szövetsége és 200 korona. Nyerte: Steiger Gyula fdgy. (9. husz. ezr.) id. sher. Red Roy, lov. tulajdonos. **Díjlovaglás B)** I. díj. Tiszteletdíj. Adja Frigyes főherceg és 1000 korona. Nyerte: báró Skrbensky János száz. (1. drag. ezr.) 66 pfer. Vermes, lov. báró Spiegelfeld Károly fdgy. (1. drag. ezr.) II. díj. Tiszteletdíj. Adja br. Cibulka, Hubert gyalogsági tábornok és

500 kor. Nyerte: Rieder Rudolf fdgy. (1. tarackezr.) 56 sher. Hotspur, lovagolta tul. **Jeu de barre.** A) I. díj. Tiszteletdíj és 500 korona, Budapest székesfőváros adománya. Nyerte: hg. Windischgraetz Lajos fdgy. (3. husz. ezr.) 96 sk. Donau, lovagolta a tulajdonos. II. díj. Tiszteletdíj. Adja az Országos Magyar Cazdasági Egyesület és 300 korona. Nyerte: Juhász Jenő fdgy. (13. husz. ezr.) 96 pfer. Jászkun, lov. tul. III. díj. Tiszteletdíj. Adja az Urlovasok Szövetsége és 200 korona Nyerte: Prónay Sándor száz. (8. honv. husz. ezr.) 8 sk. Adomány, lov. tulajdonos. **Jeu de barre.** B) I. díj. Tiszteletdíj. Adja a Budapesti Poloclub. Nyerte: gróf Andrassy Géza id. pk. Blou-Star., lovagolta gróf Sigray Antal. II. díj. Tiszteletdíj. Adja a Budapesti Tattersall Részvénytársaság. Nyerte: hg. Windischgraetz Lajos 66 stpk. Holló, lov. Prónay Sándor százados.

() Krencsey—Mészáros assautját elhalasztották. A M. A. Sz. vivószakosztálya helyt adván Mészáros óvásának, ma estére tüzte ki **Krencsey—Mészáros** döntő mérkőzését. E mérkőzés azonban nem tarthaták meg, mert Krencsey valószínűleg megfelebbezi a szakosztály határozatát a szövetségi tanácshoz.

() Galamblovó-verseny a Margitszigeten. A Magyar Galamblovó Egylet Margitszigeti pályáján ma folytatták a galamblovó versenyeket igen előkelő és nagyszámu közönség jelenlétében. A nap főversenyét, a Gellérthegyi-díjat kísérte a legnagyobb érdeklődés, amelynek első és második helyén Libits Adolf és gróf Hoyos Miksa osztozkodtak, harmadik pedig Czárán János volt. A matchet gróf Hoyos Miksa nyerte meg. Az első térversenyt győztesen volt Gáspárdy Béla; a másodiké Libits Adolf és Gáspárdy Béla; a harmadiké gróf Hoyos Miksa és Czárán János; a negyediké Gáspárdy Béla és gróf Hoyos Miksa; az ötödikben pedig Gáspárdy Béla és Nagy Gyula voltak a győztesek. A párosversenyt Gáspárdy Béla nyerte meg, a párosverseny mérkőzésben Czárán János vitte el a pálmát. A legközelebbi verseny szerdán, május 12-én lesz és ekkor lövik az Ármék-díjat. A Magyar Galamblovó Egylet rendes évi közgyűlését május hó 17-én délután 12 órakor tartja meg a Margitszigeten.

() A bécsi ügetőversenyek harmadik napjának részletes eredménye a következő:

I. Endymion-verseny. Díj 2100 korona. 1. Hauser L. Fata Morgana (Tappan). 2. Galambom, 3. Balaton. Futott még öt ló. Tot.: 10:23, 20:33, 28, 24.

II. Tilly-verseny. Díj 3400 korona. 1. Rom G. Gondos (Rom). 2. Erna, 3. Baronesse. Futott még tizenegy ló. Tot.: 10:15, 20:32, 32, 38.

III. Steyri díj. Díj 2100 korona. 1. Kohner W. Pandur (Switzer). 2. Gyömbér, 3. Szamócza. Futott még tizenegy ló. Tot.: 10:35, 20:35, 90, 80.

IV. Osztrák ügető-derby. Díj 60.000 korona. 1. Pusztaberényi ménes 4é. Lengyelóti (Diftenbacher). 2. Pusztaberényi ménes 4é. Indiana. (Capovilla). 3. Rossi G. 4é. Dallos S. (Rossi). Futottak még: Eleoli, Feri, Heckenrose, Easter Child. Tot.: 10:12, 20:32, 25, 53.

V. Párisi díj. Díj 3400 korona. 1. Winans L. Willy (Pennock). 2. Rabló P., 3. Botha. Futott hét ló. Tot.: 10:18, 20:24, 35, 32.

VI. Pancoast-verseny. Díj 2500 korona. 1. Helmer W. Maxworthy (Wöss). 2. Grille, 3. Walselbua. Futott kilencz ló. Tot.: 10:51, 20:34, 69, 38.

VII. Belvedere-díj. Díj 2500 korona. 1. Mr. Dollar Trick (Wachtler). 2. Cypresse, 3. Ernstl. Futott tizenegy ló. Tot.: 10:74, 20:52, 133, 77.

() Henckel-verseny. A Henckel-emlékversenyt, mint egy táviratunk jelenti, Fervor nyerte meg rövid fejhosszal, Stossvogel ellen. A verseny részletes eredménye ez:

Henckel-verseny. Díj 10.000 márká. Táv 1600 méter. 1. Weinberg A. stpm. Fervor 56 k. (Notter). 2. Graditz ménes sm. Stossvogel 56 k. (Bullock). 3. Schmieder A. pm. Illó 56 k. (Reiff). Futottak még: Steinhammer, Donner és Spion. Rövid fejhosszal nyerve, két és fél hosszal harmadik. Tot.: 10:13. Helyre: 10:11, 12.

() A hoppegarteni verseny. A Chamant-versenyt, mint egy berlini táviratunk jelenti, Weinberg A. 4 é. **Droll**-ja nyerte meg. Nottterrel nyergében, Picollo és Waldkater ellen. Tot.: 10:16, helyre 10:11 és 20.

A kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, csuklóbetegségnél és harutos bántalmaknál kitűnő hatás.

Főraktár Budapestben. BDESKUTY L.-nél.

30 frt-ért készít csakis mérték szerint prima öltönyt elsőrangú kivitelben

Angol készpénzrendszerü uri-szabó termék.

ZÉLINGER SAMU IV., Belváros, Magyar-utca 3. Kossuth Lajos-utca mellett.

Minták kívánatra b'mentve

Telefon 116-59.

KÖZGAZDASÁG.

Az ipartestületek szövetségének közgyűlése.

Az *Ipartestületek Országos Szövetsége* vasárnap d. e. tartotta az Iparegysület dísztermében III. évi rendes közgyűlést a távollévő *Thék* Endre helyett *Gelléri Mór* társelnök vezetése alatt. *Gelléri Mór* megnyitó-beszéde kapcsán felolvasta *Thék* Endrének Orosházán kelt levelét, amelyben sajnálkozását fejezi ki, hogy a gyűlésen nem vehet részt, aztán közli a gyűléssel *Szterényi József* államtitkár felszólítását, hogy a gyűlés hozza tudomására kívánságait s ő mindent el fog követni azok teljesítésére. A formalitások elintézése után *Gelléri Mór* indítványára a közgyűlés elhatározta, hogy a legutóbbi közgyűlésen megszövegezett memorandumot a képviselőház összejutásakor eléje terjeszti. Az iparosok parlamenti érdekképviseletének kérdését *Kujniss Gyula* (Losonc) ismertette. Szerinte az volna kívánatos, hogy a szövetség az általános, községenként való választói jog mellett foglaljon állást, de követelje meg, hogy a választói jogosultságot a magyar irás és olvasáshoz kössék. *Melkó Bertalan* azt óhajtja, hogy a legközelebbi napokban tartandó váci képviselőválasztásra a szövetség is állítson jelöltet. Legszívesebben venné, ha *Gelléri Mór* vállalná el a jelöltséget. *Gelléri Mór* nyomban kijelentette, hogy nem reflektál a jelöltségre. *Sümegei Vilmos* orsz. képviselő a gyergyóditrói ipartestület nevében az általános, titkos, s magyarul írni-olvasni tudáshoz kötött választói jog híve. *Dr. Soltész Adolf* a pécsi kongresszus erre vonatkozó határozatának fölújítását ajánlotta, mert ez a titkos választást is követeli. *Cserna Lajos* és *Gelléri Mór* szintén a pécsi kongresszusi határozat fölújítását kívánták, amelyhez aztán *Kujniss Gyula* előadó is hozzájárult. A közgyűlés így határozott. Az iparosok nyugdíjügyének tárgyalására tértek át azután. A kérdést *Szabó Gyula*, a Szegedi Kereskedelmi és Iparkamara titkára ismertette. Azt ajánlotta a többi közt, hogy a szövetség járjon közbe a kereskedelmi kormányznál, a bírságpénzeknek az iparosok nyugdíjalapjára való fordítása érdekében. Indítványozza, hogy kezdjék meg az előmunkálatokat. *Dóczy Ferencz* (Esztergom) a kötelező nyugdíjbiztosítás mellett foglalt állást. Ezt követelték *Kókay Lajos* (Lugos), *Ovári Ferencz* (Nagyvárad), *Kemény János* (Enying) és *Sepros Valtér* (Nagybeaskerek) is. Határozatra nem került sor, mert a kérdés nem volt kellően előkészítve. A gyűlés megbizta az összes felszólalókat, hogy dolgozzák ki a kötelező nyugdíjbiztosítás tervét. *Ullmann Jákó* indítványára utasították a választmányt, hogy *Gelléri Mór* negyvenéves jubileuma alkalmából rendezendő országos ünnepségekre tegyen előterjesztést. A közgyűlés végül elhatározta, hogy *Thék* Endrének üdvözlőtáviratot küld s ezzel befejezte a tanácskozást.

A mezőgazdasági tudósítások és az O. M. G. E. Az ország gazdasági helyzetéről kiváló fontossággal bír az, hogy az ország mezőgazdasági helyzetéről, nevezetesen a vetések állásáról, az állategészségügyi és munkásviszonyokról, birtokforgalomról, stb.-ről időnkint tájékoztató áttekintést nyerjen, ezért az Országos Magyar Gazdasági Egyesület elhatározta, hogy ezen szükséges tájékoztatót a gazdasági közérdekre részre lehetővé teszi. Minthogy azonban ezen cél megvalósításának elősegítésére megnyert és az ország különböző részén lakó gazdák tájékoztató jelentései nem elégségesek ahhoz, hogy az ország mezőgazdasági helyzetéről lehetőleg teljes képet lehessen nyújtani, átiratban fordult az O. M. G. E. egyes vármegyék alispáni hivatalaihoz, hogy a vármegyei közgazdasági helyzetéről szóló és a fent említettekre kiterjedő időszakos alispáni jelentések egy példányát az egyesületnek küldje be, hogy az ily módon a célját elérhesse.

A jegybank főtanácsának ülése. Az Osztrák-Magyar Bank főtanácsa holnap Budapesten ülést tart, amelyen Pranger vezértitkár a pénzpiac helyzetéről fog jelentést tenni. A bankrúta leszállításának kérdése ez idő szerint nem aktuális, sőt egyelőre nincs is kilátás arra, hogy a kamatlábat mérsékeljék. Azonban a pénzhiány állandósulása esetére nincs kizárva, hogy a jegybank egy fél százalékkal 3½ százalékra fogja leszállítani a ráttat. Itt említjük meg, hogy *dr. Popovics Sándor*, az

Osztrák-Magyar Bank kormányzója tegnap Budapestre érkezett, hogy a bank főtanácsának kedden Budapesten tartandó ülésén elnököljön.

A takarmányfélék kedvezményes tarifái. A múlt évben, amikor mindenfelé nagy takarmányhiány volt, a kereskedelemügyi minisztérium megengedte, hogy azoknak a vármegyéknek területén, ahol leginkább érezhető volt a takarmányhiány, az állattenyésztés céljaira szolgáló takarmányt kedvezményes díjtétel mellett szállíthatják. Tizen-négy vármegye területére terjedt ki ez a kedvezmény, amelynek érvényessége április hó 30-án lejárt. Ámde az ország több vidékéről is nagy panaszok érkeznek, hogy kevés a takarmány és drága a szállítás. Az OMGE. erre való tekintettel és még idejekorán felterjesztéssel fordult a kereskedelemügyi miniszterhez az április hó végével lejárt takarmány szállítási díjkedvezményeknek legalább május hó végéig való meghosszabbítása iránt. A felterjesztésre válasz nem érkezett, ellenben április hó végén beszüntették a takarmányfélék kedvezményes tarifa szerint való szállítását. Erre az OMGE. a minden oldalról felpanaszolt takarmányhiány miatt újabb felterjesztéssel fordult a kereskedelemügyi miniszterhez a szállítási díjkedvezmények ideiglenes felújítása iránt.

A fiúmei pályaudvar kiépítése. Ismeretes, hogy a nagy vasuti beruházási programban Fiume vasuti forgalmi eszközeinek kibővítése 2 millió koronával szerepel. E munkálatokkal a reprezentanza tegnap esti ülésében foglalkozott. A városi képviselőtestület a tanácsnak hosszú és terjedelmes jelentést tudomásul vette és kijelentette, hogy hozzájárul a pályaudvar kibővítésének tervéhez, de ezzel kapcsolatban, máthogy a városnak egyik főutjából, a Deák Ferencz-utból akarnak mintegy 180 méternyi hosszúságot és 20 méter szélességet elvenni, többrendbeli helyreállítási munka végrehajtását kéri a vasuttól. Így azt kívánja tőle, hogy az ut elvételével az új utvonalat, annak mindenmü felszerelését, csatornázását, a villamos vasuti sínpar lefektetését a vasut vállalja magára. Azonkívül a fűtőház kikerekítésére megkívánt terület rész átengedése ellen a város kifogást emel, mert ez zavarná a szabályozási programtervet. Azonkívül, minthogy az ehhez vezetendő újabb sínpar a város utjait szelne át és így gátolná a közlekedést, a vasut számára áthidalást követel. A pályaudvar kibővítésének kérdésével együtt tárgyalták a fiúmei—buccarii állomás között megépítendő második sínpar ügyét is. Ezt örömmel veszi a város tudomásul, de azt a kikötést kívánja a vasutól, hogy a Deák-utca átszelésénél a vasut áthidalással segítsen a forgalom zavartalan fenntartása érdekében, minek ellenében a város hajlandó az utvonalon ezt a részét két méterrel lesüllyeszteni.

A Hajózási Egyesület közgyűlése. A Magyar Hajózási Egyesület a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara dísztermében vasárnap d. e. tartotta meg az évi rendes közgyűlést *Kovács S. Aladár* műegyetemi tanár elnöke alatt. A közgyűlést érdekes és tanulságossá tette *Macher Ernő* főmérnök előadása, ki „Oroszország belvízi utjai” címmel ismertette a nagy birodalom hatalmas vízi utjait, melyeket személyesen tanulmányozott. A szép előadást a megjelent szakférniak tetszéssel fogadták. A közgyűlésen egyebként a kereskedelmi minisztériumot *Hospoczky Alajos* miniszteri tanácsos, a földmivelésügyi minisztériumot pedig *Kvassay Jenő* és *Tóth Elemér* miniszteri tanácsosok képviselték. Az elnök megnyitó beszédében a hajózási szállítások költségeinek csökkentését sürgette. A dr. *Török Emil* titkár előterjesztette évi jelentéshez *Éhler Antal* (Győr), *Kvassay Jenő* miniszteri tanácsos és *Lippich Gusztáv* nyugalmazott főispán (Szolnok) szövegét hozzá. A közgyűlés végén megajított választások eredményeképpen elnök *dr. Malkeovits Sándor* v. b. t. lett. Alelnökké *Rapaich Richárd* udvari tanácsost, a Magyar Folyam és Tengerhajózási Részvénytársaság nyugalmazott igazgatóját, *Rupcsics György* udvari tanácsos, mérnököt és *Ribáry Lajos* hajótulajdonost választották. Az igazgató-választmány tagjai ezek lettek: *dr. gróf Almásy Imre*, Jásznagykunszolnok-megye főispánja, a szolnoki szervezet elnöke, *Auer Róbert* tőzsdetanácsos, *dr. Barna Károly*, a D. G. T. főfelügyelője, *Bulyovszky János* miniszteri tanácsos, *Egan Ede* máv. felügyelő, *Fekete Zsigmond* miniszteri tanácsos, *Fornét Béla* hajóskapitány, *Fritze Péter*, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara titkára *Hospoczky Alajos* miniszteri tanácsos, *Rósa László* miniszteri osztálytanácsos, *Kosztics Kamill* Baranya vármegye alispánja, *Kohányi Zoltán* tengerhajózási főfelügyelő, *Krisztiánovich Ede* miniszteri tanácsos, *Paulovits György* Pannónia város főmérnöke, *dr. Perjessy László*, a Szegedi Kereskedelmi és Iparkamara titkára, *Rácskay*

Gyula vasuti és hajózási főfelügyelő, *Sárközy Aurél* es. és kir. kamarás, a komáromi szervezet elnöke, *Sónyi Péter*, az M. F. T. R. helyettes igazgatója, *Szegyári Ernő*, a Magyar Építő Részvénytársaság igazgatója, *Tamos Ferencz*, a D. G. T. felügyelője, *Tóth Elemér* miniszteri osztálytanácsos, *Zsák Hugó* miniszteri tanácsos, számvizsgálókká *Bozó Aladár* hajóskapitányt és *Mozdl Rezsőt*, a M. F. T. R. felügyelőjét választották.

A záloglevél-piacról. A nemzetközi piacokon észlelhető pénzhiány hatása reánk első sorban abban nyilvánult meg, hogy az idén a külföld nagy mennyiségben vásárolja zálogleveleinket, ami pedig már évek óta nem történt. Kétszeres értéke van a külföld vásárlási kedvének. Egyrészt a magyar közgazdasági élet fejlődésébe vetett bizalom teszi értékessé, másrészt pedig azért értékes, mert ez a legfényesebben bizonyítja, hogy azok a törekvések, amelyek a gazdasági függetlenségünk kivívására irányulnak s jelesül az önálló bank megvalósítása céljából ébresztett nagyarányú s hazafias küzdelem a külföldön nem támaszt olyan nyugtalanságot, mint azt a közös bank hívei orbi et urbi hirdetik. A záloglevelek eladását lényegesen megkönnyíti az a körülmény, hogy az összes intézetek 4½ százalékos címleteket bocsátanak forgalomba, miután a nemzetközi értékpiacon az ilyen típusú papírosok bírnak a különböző nyugati államok alacsonyabb kamatozású értékeivel szemben feltétlen versenyképességgel. Cél tudatos üzleti politikával sikerült az emissziós intézeteknek a visszaözlött és éveken át a tárcájukban őrzött 4 százalékos zálogleveleket újból elhelyezni, úgy, hogy ma a legtöbb jelzálogintézetnek tárcájában egyáltalában nincsenek 4 százalékos címletek. Az egyes emissziós intézetek helyzetét szemügyre véve, a Jelzáloghitelbank üzletmenete igen kielégítő alakulást mutat. Így nemcsak hogy a 4 százalékos címleteit mind fix elhelyezte, hanem a folyó üzleteken alapuló 4½ százalékos záloglevelei is nagy kelendőségnek örvendenek. A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank 4½ százalékos címletkészletét majdnem teljesen elhelyezte, ugyancsak a Központi Jelzálogbank, mely intézet már évek óta kizárólag 4.5 százalékos jelzálog- és községi kötvényeket hoz forgalomba. A Belvárosi Takarékpénztár üzletmenete szintén kielégítő és különösen a külföldön sikerült nagyobb mennyiségű 4½-es címletet elhelyeznünk, míg a Leszámitolóbank könnyen és a keresletnek megfelelően adja el kibocsátmányait. A Pesti Hazai, az Országos Központi, az Egyesült Fővárosi Takarékpénztár, valamint a Magyar Általános Takarékpénztár ugyancsak kihasználják a kedvező konjunkturát és zálogleveleik kielégítő elhelyezési folytán nagyobb hitelmuveleteket bonyolíthatnak le.

Az északkelet—dél nyugati transverzális fővasut. Az ország északi és északnyugati része már évek óta sürgeti az ország északi részének a délvídekkel, vagy a magyar tengerparttal való összeköttetését. Emlékeztet, hogy Debreczen városa már két ízben tett lépést arra nézve, hogy a kereskedelmi kormány Kassa—Debreczen és Erdély, vagy az ország déli részéhez létesítsen közvetlen összeköttetést. Most némi eltéréssel, újabb mozgalom indult meg. *Dr. Csánky Dezső*, szeghalmi plébános terjedelmes memorandumot intézett az érdekeltektől és a városok törvényhatóságaihoz, hogy együttesen kérelmezzék a Lemberg—Debreczen—Békes—Csaba—Szabadka—fiúmei fővonal létesítését. Azt hisszük, hogy e törekvés egyike a közgazdasági szempontból is legfontosabbaknak.

Részvénytársaság villamos és közlekedési vállalatok számára. A tízmillió korona névértékű 4 és fél százalékos, harmincz év alatt visszafizetendő kölcsönkötvényét szándékozik legközelebb a budapesti és bécsi tőzsdén jegyeztetni, egyelőre azonban csak ennek az összegnek felét, vagyis ötmillió korona névértékű kötvényt fog kibocsátani, amelyeknek eladása tekintetében a Magyar Általános Hitelbankkal megállapodást létesített. Az utóbbi intézet ezenkívül a Részvénytársaság Villamos és Közlekedési Vállalatok Számára cég birtokában levő miskolci villamosági részvényekből 800.000 korona összeget fix áron megvett.

A török hadsereg jutalmazása magyar ipar-cikkkel. A török hadvezetőség elhatározta, hogy a szabadságharc emlékére az abban résztvett katonáknak egy Euver és Niaz bejék arcképével ellátott dohánytárcsát ad emlékké. A dohánytárcsákat a győri bődíszműrúgyárban rendelték meg, ahol már hétfőn hozzálátnak azok készítéséhez. A török szabadságharc emléktárgya tehát egyúttal a magyar ipar dícsőségét is hirdeti.

A SZERENCSE

életünkben nagy szerepet játszik.

Egy pillanatnyi kegy

Igen gyakran veti meg szerencsénk alapját. Hiába vagyunk szorgalmasak, hiába vagyunk ügyesek ha nincsen szerencsénk, nem boldogulhatunk.

A Magyar Királyi Szabadalmazott Osztályosjáték

a létező legesélydusabb sorsjáték

már ezeket juttatott vagyonhoz és jóléthez, dacára annak, hogy aránylag igen csekély összeget áldoz és azt is a nagy főhúzásig

hat havi részletekben fizetheti.

Jobb egy milliót

a véletlenség következtében nyerni, mint elvi okoknál fogva mindennemű szerencsekísérletnek utját állani. Ha igaz az, hogy saját erőnkbe vetett bizalom a legbiztosabb út a létfenntartáshoz, úgy az is helyes, hogy jövedelmünk egy nélkülözhető részét félretéve, azt a véletlenre bizzuk, arra a véletlenre, mely az emberi életben nagy szerepet játszik.

Az I. osztály huzása már május 19. és 21-én kezdődik.

1/8	1/4	1/2	1	sorsjegy ára
150	3.—	6.—	12.—	korona.

Rendeljen levelezőlapon vagy utalványon s önnek biztosan sikere lesz, mert nálunk nyerték eddig a legtöbb főnyereményt és a most lefolyt huzásnál

ötödször nyerték a

400,000

koronás főnyereményt.

GAEDICKE bankház

Rudapest, Kossuth l. ams-u. 11.

TÓZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, május 10.

A készáru-piaczon ma kifejezetten lanyha volt az irányzat. Csekély kínálattal szemben a malmok tartózkodók voltak és rossz árakat ígértek, amit azonban az eladók csak nehezen fogadtak el. Ezért nem is fejlődött ki élénkebb forgalom, mindössze mintegy 12.000 q buza kelt el, a szombatiaknál 10—20 fillérrel olcsóbb áron. A legdrágább eladási ár 30.20 korona volt 80 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 28.50 korona 77.5 kilós bánáti üszkös buzáért. Egyéb gabonaneműek közül rozs elhanyagolt, árpa és zab változatlan, tengeri tartott. Forgalomba került: 300 q rozs 19.55 koronás áron és 300 q zab 17.60—18.00 koronás áron. — A határidőpiaczon a mai üzletről tulajdonképpen nagyon kevés jelenteni valónk van, mert szokatlanul nyugodt lefolyású volt. Mindjárt megnyitáskor csendes volt az irányzat, az árfolyamok körülbelül a szombati zárlat jegyzéseivel indultak, a forgalom folyamán pedig teljes részvétlenség mellett kissé lanyhult az irányzat és az árfolyamok is csökkentek kevésbé. Egyedül a tengeri volt kifejezetten szilárd és mérsékelten emelkedő, noha a májusi ügyletekre ma 18.000 q tengerit jelentettek be folyó hónap 15-iki szállításra. Egyebekben felmondtak ma még 2500 q rozsot és 8000 q zabot. A tegnapi zárathoz viszonyítva, végeredményképpen ma a májusi buza 30 fillérrel, az októberi buza 4 fillérrel, az októberi zab 2 fillérrel gyengült, ellenben az októberi rozs 4 fillérrel, a májusi tengeri 12 fillérrel, a júliusi tengeri 8 fillérrel javult.

A készáru-piaczon elkel:

Buza: Tiszavidéki: 200 q 80 k 30.20 K, 100 q 79 k 30.20 K, 600 q 78.5 k 29.80 K felső, 150 q 78 k 29.85 K, 380 q 78 k 28.60 K üszögvégi, 100 q 77 k 29 K, 300 q 77 k 29 K üszögvégi.

Bácskai: 100 q 79 k 30.10 K, 100 q 78 k 29.90 K, 1000 q 77 k 29.50 K, 300 q 77 k 29.40 K.

Bánási: 1040 q 77.5 k 28.50 K üszkös, Beeskereki: 909 q 79 k 30 K.

Dunai: 3700 q 75.8 k 28.50 K. Fejérmegyei: 300 q 76 k 29.20 K.

Felsőmagyarországi: 670 q 28.90 K.

Rozs: 100 q 19.55 K, 200 q 19.55 K kpf. par.

Zab: 100 q 17.60 K kpf. par., 100 q 17.65 K kpf., 100 q 18 K kpf.

Az árak 100 kilogrammonként koronaértékben értendők.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	28.20—28.90	79	29.35—29.65
"	76	28.20—28.90	80	29.40—29.85
"	77	29.80—29.70	81	29.65—29.25
"	78	29.10—30.50	82	—
Fejérmegyei	75	28.25—28.80	79	28.80—29.50
"	76	28.25—28.80	80	28.85—29.55
"	77	28.65—28.75	81	—
"	78	27.80—29.25	82	—
Pestvidéki	74	—	78	28.85—29.25
"	75	—	79	28.85—29.50
"	76	28.50—28.80	80	29.20—29.55
"	77	28.90—29.25	81	—
Bácskai	74	—	78	29.50—30.50
"	75	—	79	29.05—29.46
"	76	28.65—29.10	80	29.50—29.85
"	77	28.65—29.20	81	—
Rozs I. rendű új	—	—	—	20.05—20.20
középmínőségű új	—	—	—	20.05—20.15
Árpa takarmány I. rendű	—	—	—	18.—18.80
II. rendű	—	—	—	17.40—17.30
Köles	—	—	—	—
Zab I. rendű	—	—	—	17.75—18.50
II. rendű	—	—	—	17.35—17.75
Tengeri belföldi új	—	—	—	15.30—15.55
Korpa:	—	—	—	12.40—12.70

A határidőpiaczon köttetett:

Délelőtt:

Előforduló kötések (100 kg.-kint) 1909-re:

Buza májusra	28.04—28.06—27.80—27.92—27.80
Buza októberre	23.76—23.78—23.62—23.72—23.66
Rozs októberre	18.76—18.68—18.80—
Tengeri májusra	15.26—15.28—15.24—15.30—
Tengeri júliusra	15.60—15.72—

1 óra 30 perccor zárulnak:

1909. májusi buza	27.80—27.82
1909. októberi buza	23.68—23.70
1909. októberi rozs	18.80—18.82
1909. májusi tengeri	15.28—15.30
1909. júliusi tengeri	15.70—15.72
1909. októberi zab	14.96—14.98

Budapesti gabonaforgalom.

1909. május 7-től 1909. május 9-ig.

	Erkezett		Elszállított	
	métermázs			
Buza	44598	5940		
Rozs	5368	202		
Árpa	3077	1577		
Zab	7579	2600		
Tengeri	45409	3918		
Liszt	411	24880		
Korpa	—	4647		

Értéktőzsde

Az értéktőzsde a legutolsó külföldi szilárd árfolyamjegyzések hatása alatt szilárd irányzattal nyílt meg. E szilárdabb irányzat kialakulásában azonban a kedvező pénzpiacnak továbbá a jobb időjárásnak is része volt s a nemzetközi piacon az értékek egy-két koronával emelkedtek. A járadék-piacon is vásárlások voltak ma s a koronajáradék árfolyama ismét javult. A helyi értékek piacán továbbra is az építőipari értékek állottak az érdeklődés központjában s főleg a Drasche-féle téglagyári és az Ujlaki-részvények voltak keresettek. Kötés volt a nevezettek kivül a Hazai bank, az Erzsébet-malom, a Salgótarjáni és a Városi vasút részvényekben. Forgalomba került egyébként a mai nap folyamán: Osztrák hitel 640—641—640.75 kor., Magyar hitel 749—752.50—751.25 kor. Államvasut 710—711 kor., Leszámitolóbank 485.50—485.25 K, Jelzálog 440—440.50—439.50—440.50 K, Rimamurányi 569.50—572—571.25 K, Közúti 562—564—563 kor., Magyar koronajáradék 93.27 és fél kor., Hazai bank 280.50—279.50 kor., Kereskedelmi r.-t. 589—589.50 kor., Ujlaki 330—334—332 kor., Drasche 500—510 kor., Szentlőrinczi téglagyár 400 koronán.

Az előtőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 640—641, Magyar hitel 749—752.50, Osztrák-magyar államvasut 710—711, Leszámitolóbank 485.50, Jelzálogbank 440—440.50—440, Rimamurányi 569.50—572—571.50, Közúti vaspálya 564—563, Magyar koronajáradék 93.27½ K.

A déli tőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 640.75—641—640.75, Magyar hitel 751.50—751—751.25, Osztrák-magyar államvasut 711, Leszámitolóbank 485.25, Jelzálogbank 439.50—440.50, Rimamurányi 571.25, Közúti vaspálya 564—563, Magyar koronajáradék 93.27½ K.

Díjbiztosítások osztrák hitelrészvényre: holnapra 4—5 korona, nyolcnapra 6—8 korona, május hónap végére 20—22 korona.

Utőtőzsde délután 4 órakor:

Osztrák hitel 640.50, Magyar hitel 751.50, Államvasut 710.25, Leszámitoló 485.50, Jelzálog 440.50, Rimamurányi 571.50, Városi villamos 270, Közúti 564.50.

BÉCSI GABONATŐZSDE:

Bécs, május 10. (Saját tudósítónktól.) A külföldi mértékadó tőzsdék a múlt hét végéről lanyha irányzatot jelentettek, aminek oka egyrészt az volt, hogy az exportáló államok nagyobb mennyiségű gabonaneműeket indítottak utnak Európa felé, másrészt a kedvező időjárás is. Az itteni piacon az irányzat némileg gyengült, mivel a konzum szigorúan tartózkodott a vásárlástól és az eladók ehhez képest szintén rezerváltan viselkedtek s búzában csak 5 fillérnyi árengedésre voltak hajlandók, míg ellenben zab megmaradt a tegnapielőtti árfolyamon és tengeri 5 fillérrel drágult.

Jegyzetett buza: tiszavidéki 15.45—15.75, bánáti 15.15—15.55, mosoni 14.60—14.95, tótfelvidéki 14.70—15.05, délviasuti 14.70—15.05, marchfeldi 14.45—14.80.

Rozs: tótfelvidéki 10.05—10.25, csepeli 10—10.20, pestmegyei 10.15—10.35, délviasuti 10.05—10.25, külföle magyar 9.95—10.20, osztrák 10—10.20.

Árpa: morvaországi 8.40—8.80, Magyar tengeri 8.05—8.25, Cinquantin 9.85—10.15, Magyar zab 9.05—9.55, válogatott 9.55—9.95.

ÜZLETI TUDOSÍTÁSOK

Budapesti juhvásár.

Május 10. Felhajtott 203 drb juh. Árjegyzések: Elsőrendű ürü 62-63 fillérig, kivételesen 64 fillér...

Kőbányai sertéspiac.

Május 10. Hízott sertésárak. I. Magyar elsőrendű: fiatal nehéz (páronként 320 klgon felül) 144-146 fillér...

Sertéskonzumvásári jelentés.

(A székesszéki állatvásár és közbiztonsági igazgatóság.) Május 10-én. Előző napi eladatlan maradvány 1209 drb sertés...

Bécsi vágómarhavásár.

Május 10. A st.-marxi központi vásárcsarnokban megrendezett marhavásáron felhajtott 3068 drb magyar, 338 drb galicziai, 1040 drb németországi...

EGYETÉRTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatal igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

SÖTÉT NAPLÓ.

Orosz forradalmi kép.

Irtá: Ropsin V. Ford.: Szabó Endre.

S az emberek dicsőírné fognak, hangosan ujjonganak a győzelemnek. Bánom is én az ő haragjokat vagy szánalmas örvendezéseket!

A városra megint tejszínű köd feküdt. Unalmasan mezejeznek a kémények, zug a gyár. Esik.

Szeptember 23.

A Krisztus azt mondta: „ne ölj” s a tanítványa, Péter mégis ölére huzta ki a kardját. A Krisztus azt mondta: „szeressétek egymást” és Judás elárulta őt.

Ezelőtt két ezer esztendővel Ő véres verejtékelés közt imádkozott és a verejtéke omlott, az alatt a tanítványai aludtak. Kétezer év előtt a nép dühbe jött és azt kiabálta: „Feszítsd meg őt!”

Anna itél Kajafással, Simon Juda pedig árulkodik. Most is megfeszítik a Krisztust.

Tehát ő nem a szólótké és mi nem vagyunk a venyigék. Tehát az Ő igéje cserépedény. Tehát Ványának nincs igaza. Szegény szerető Ványa! Ő az élet igazolását kereste. Minek az igazolás?

A hunnok végig száguldtak a mezőkön, elgázolták a zöld vetéseket. Az emberek halottak az igét s ime: az ige maggyaláztatik.

Ványa hitt, mikor az irtá: „nem fegyver menti meg a világot, hanem szeretet.” És

VIZÁLLÁS.

Table with columns for location, date (máj. 8. máj. 10.), and measurements (méter). Lists various locations like Sopron, Győr, Székesfehérvár, etc.

vatalnál betöltendő pénztárnoki, esetleg ellenőri állásra 2 hét alatt; a rimaszombati pénzügyigazgatóságához több pénzügyi vizgázói állásra sorrend szerint; a miskolci pénzügyigazgatóságához a mezőkövesdi adóhivatalnál megüresedett adóhivatali segédi állásra két hét alatt; a zombori pénzügyigazgatóságához a bajai adóhivatalnál betöltendő adóhivatali gyakornoki állásra két hét alatt; a fehértemplomi törvényszék elnökehez a temeskubini járásbírósnál betöltendő végrehajtói állásra két hét alatt nyújtandók be a szabályszerűen felszerelt kérvények.

IDŐJÁRÁS.

A Magyar Kir. Országos Meteorológiai és Földmágnességi intézet jelentése.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban tegnap az északi és északkeleti részekben fordult elő helyenkint kevés csapadék. Az idő különben változóan felhős volt és a hőmérséklet országsszerte kissé emelkedett, gyenge éjjeli fagyot az erdélyi állomásokról jelentettek, egybűt azonban alig fordult elő; a maximum Malackán, meg Csáktornyán 18 C. fok és minimum Kolozsvárott, meg Botfalun -3 C. fok volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Hőemelkedés és nyugaton helyenkint eső várható.

Kivonat a hivatalos lapból.

Május 9.

Kinevezések. A földmívelésügyi miniszter az országos gazdasági munkás- és eszélszolgálat tisztizeti személyzetének létszámában Czagyány Nándor ideiglenes minőségű pénztári segédtsízetet a X. fizetési osztályba pénztári tiszté; a belügyminiszter Krassó-Szőrenyvármegye karánsebesi anyakönyvi kerületébe Inády György karánsebesi lakost anyakönyvvezető-helyettesé nevezte ki és őt a házassági anyakönyv vezetésével s a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbízta; az igazságügyminiszter Hamerlik Ferencz lipótvárosi kir. orsz. feigintézetí díjnokot a szegedi kir. ker. börtönhöz, Szabó Bélát a váci kir. orsz. feigintézetéhez egyelőre ideiglenes minőségben tisztí irnokkka; a budapesti ítéltábla elnöke dr. Csizsinszky Lajos budapesti lakos, ügyvédjelöltet a budapesti ítéltábla területére díjas joggyakornokká; a kassai javítóintézet igazgatója a vezetése alatt álló intézetébe Führinger Ferencz kárpitos iparost, törökbalinti lakost ideiglenes minőségű családí felügyelővé; a lugosi törvényszék elnöke Mikuleszku Száva lugosi törvényszékí fogházort a németbogsányi járásbírósnághoz III. oszt. hivatalszolgárá nevezte ki.

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter Kovácsy Gábor szobránczi járásbírósnághoz a homonnai járásbírósnághoz helyezte át.

Pályázatok. Bosznia és Hercegovina országos kormányához több járásorvosi állásra; a lugosi pénzügyigazgatósághoz a karánsebesi, vagy más adóhi-

Table with columns: Állomás, Légrévonság máj. 7-0 +, A hőmérséklet Celsius szerint, Szélirány és erője, Felhőzet, Csapadék mm., Hőmérséklet max. min. Lists various stations like Sopron, Győr, Székesfehérvár, etc.

tem meg, hanem a szerelmemet is. Így szomorkodik, a bánatos ósz: hullnak a holt levelek. Az én elveszett napjaimnak holt levelei.

Szeptember 25.

Ma véletlenül egy hírlap akadt a kezembe. Apró btükkel a következőket olvastam benne: „Tegnap este a Grand Hotelben megjelent a rendőrség azzal az utasítással, hogy az ott lakó nemes kisasszonyt, Petrovát, letartóztassa. A rendőrség felszólítására, hogy nyissa ki az ajtót, egy lövés volt a felelet. A rendőrök betörték az ajtót s a szoba földjén elterülve találták a keresett nő öngyilkossággal megölt testét, amely még nem is volt egészen kihűlve. A nyomozás folyik.” A Petrova név alatt Erna rejtozött.

Szeptember 26.

Tudom: hogy történt a dolog. Hajnal felé bekopogtattak Ernához. Halkan kopogtattak. A szobában csend és sötétség volt. Ő éberem aludt és azonnal felébredt. Megint kopogtattak s ezuttal már hangosabban, követelőbben. Ő gyorsan rendbe hozta a haját és fölkel. A nélkül, hogy világot gyújtott volna, meztláb az asztalhoz ment, amely a zozorájától jobbra állt. Tapogatódzva, zajtalanul kivette az asztalfiókból a revolverét. Ismerem azt a revolvert. En ajándékozta nekí. Aztán öltözni kezdett, még mindig sötétben, tapogatódzva, Harmadszor és utóljára kopogtattak. Erna félig felöltözötten az ablak melletti szögletbe ment. Félre huzta az ablak függönyét. Lenézett a szűk, nyirkos, szürke udvarra. Csillagok helyett lent egy homályosan pislogó lámpa. Már kezdtek az ajtót betörni. Valaki mérelesen döngötte egy fejszévével az ajtót. Ő az ajtó felé fordult s bátor, határozott mozdulattal a mellének tartotta a revolver csövét. A meztelen testének. A szívének, valamivel a mellbimbója alatt.

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK.

Kedd, 1909. május 11-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Mary-Ann.
Vigjáték 4 felv. írta. Zangvil.
Fordította: Mihály József.

Személyek:
Lancelot Derső
Péter Rozsáhegyi
Herr Brahms Bartos
Samuel Smegde Gabányi A.
Jim Blaydes Gabányi I.
Lord Tottenham Nádai B.
Howard Magyarai
Mrs. Leadhatter Jászai M.
Rosie, leánya Nagy Ibolya
Kitty Váradi E.
Lady Chelmer Helvey L.
Foxwall grófné Szacsvayné
Mary-Ann D. Ligeti J.

Kezdeté 1/3 8 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Hanka.
Vigjáték három felvonásban. Írta:
Zepolska Gabriella. Fordította:
Mikes Lajos.

Személyek:
Dulski Réthely
Dulskiné Forrai R.
Zsigó Törzs
Hesza Forgács R.
Méla Tóth I.
Juljaseviczné Báthory G.
Egy lakó Zsila K.
Hanka Mészáros G.
Tadakovné Bera P.

Kezdeté 8 órakor.

KIRÁLY SZÍNHÁZ.

Jánoska.
Fantasztikus és dalos vigjáték 3
felvonásban. Írta: Martos Ferencz
Zenéjét szerette: Jakobi Viktor.

Személyek:
A nagymama Örléy Fl.
Margit lányai Harmath I.
Böske Kossáry E.
László, Margit férje Szirmay
Jánoska Fényes A.
Kazmér Boross
Rozsika Lakos V.
Magda Ötvös G.
Rozsás háro Papir S.
A tanár Fenyevesy
Kovács Dóma Ceiszér

Kezdeté 8 órakor.

VARSZINHAZ.

Nincs előadás.

URANIA SZÍNHÁZ.

A jövő háboruja.
Kezdeté 1/3 8 órakor.

M. KIR. OPERAHÁZ.

A zsidónó.
Dalmű 4 felv. Zenéjét szerette:
Halévy. Szövegét írta: Scribe.
Fordította: Jakab I.

Személyek:
Brogai Erdős
Lipót Pichler
Ruggiero Várady
Alberti Mihályi
Eleázár Déri I.
Endoxia Sebő S.
Recha Vasquezné
Herold Ney B.

Kezdeté 7 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.

A király.
Vigjáték 3 felvonásban. Írták:
Caillavet és Arén

Személyek:
A király Hegedűs
Chamarande Fenyvesi
Bondier Csóth
Marthe Varsányi
Blond Sárányi
Sernin Chamardó Bardi
Thérèse Góthné
Lelorrain Tihanyi
Corneau Vendrei
Cruchet Balassa
Gabner Győző
Rivolet Sarkadi
A püspök Kazalczky
A szenátus elnöke Harsányi
Ripporter Révész
Szuzette Komlóssy I.
Francine Varga A.
Georgette Balázs
Inas Kassay

Kezdeté 1/3 8 órakor.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.

A valóni nász.
Színmű négy felvonásban. Írta:
Ganghofer Lajos és Brociner M.
Fordította: Kürthy Emil.

Kezdeté 1/3 8 órakor.

APOLLO-PROJEKTÓGRAF.

Népszínház-utca 1-3. szám.
Telefon 23-32.

A szép nizzai nő.
Spiritiszta betérés. — Soványító
kúra. — Medvevadászát Orosz-
országban.

Katona sziv.
Virgins. (Főérnet a rómaiak
idéjéből.) — Cleopatra szerelme.
— Mézkalács-gyár. — Az údv
hadserge.

Apa és fiu.
(Török életkép.)
Az előadások délután 6 órakor,
vasár- és ünneppár d. u. 4 óra-
kor kezdődnek.

Fővárosi Orfeum

VI. Magyeczó-utca 17. WALDMANN IMRE, igazgató.

Női szépségek versenye.
LIANE DE LILLY
pályadíjjal koszorúzott szépség.
FÉDA DE FÉRARD
pályadíjjal koszorúzott szépség.
LILLY WALTER SCHREIBER
(Liliput kisasszony.) — 'A berlini Metropole-színházból.
La PAQUITA
(tükörcsücske).
CONCHAS. II. Mr. Stollson.
stb. stb. stb.
Az előadás kezdete 8 órakor.
Jegyelővétel 10-1 és 3-8. Telefon 93-36.

PARISIANA-ORFEUM

Szerecsen-utca, a m. kir. operával szemben.
Igazgató: FRIEDMANN A. Telefon 161-45.

Az előadás 8 órakor kezdődik.

A világ COL. BOR de VERY
csodája
zongorán lövésekkel egy operettet játszik.

MABEL BERA Newyorki Metropolitan
Opera-House tagja.
Gray et Mc Carty amerikai excentrikusok. Paul Carra ventriloquist
Telsedo Sister
„Obersteiner“ kaliforniai táncművészek
nagy tíróli tánc és ének- Ch. Montreill
csoport. jongleur-excentrique

LONNA NÓVÉREK a mesztelenség művészei
Vénus kosztümében.
Még 20 elsőrendű szám.
Jegyek előre válthatók a PARISIANA ORFEUM
pénztáránál egész napon át.
A téllkertben lépnek fel a
Tabarin Moulin Rouge
összes táncművészei.

A nm. v. és köz. miniszter elismerő leiratával kitüntetve
Dr. Batizfalvy I. Z. fővárosi legelső
FOGORVOSI INTEZETE
áthelyezve: Károly-körút 3. sz. alá.
Fájós fogak meggyógyítása Szájpadlás nélküli műfogak
Tartós fogtömések aranyhidak, koronák,
Foghuzások (altatásban is.) Jól használható fogszorok el-
készítése és behelyezése.
Jótállás mellett mérsékelt szabott áron.
Videkiek félnap alatt megkapják műfogalkat.

Alkalmi vétel folytán kiárúsítunk

Nagy selyem damaszt abroszt	darabját	1 frt 50 krért.
Nagy selyem damaszt szalvétát	„	„ 30 „
Vászon női inget	„	„ 1 „ 05 „
Csipke függönyöket	párját	3 „ 80 „
Futó szőnyegeket	méterjét	„ 35 „
Tavaszi dívat kelméket 120 cm széles	„	„ 68 „
Dívat selymeket	„	„ 85 „
Mosó delaineket	„	„ 25 „
2 ágy és 1 asztal terítőt	„	„ 6 „ 50 „
200/200 Jaquard szőnyeg udonságot	„	„ 5 „ 80 „

Rosenberg és Quitt
VI., Király-utca 32. sz., sarok üzlet.
Alapították 1895. évben. 26698

Kalapkirály
Elsőrangú uril dívat és kalapüzlet.
Panama kalapok Zhononáért — felülmúlhatlan
sikerrel üztítik.
Különös gondot fordítunk műhelyünkben Hársfa-n 33. Szives partfogásért esedezünk
női szalmakalapok átala- kítására. O O O O
Osztermann és Stern
kalapos-mester
Eskü-ut 6. (Klotild-palota.)
Szabott árak!

MARGIT GYÓGY- FORRÁS

(Bereg megye)
a gyomor, belek, húgyhólyag, s különösen a
légzőszervek hurutos bántalmainál igen jó ha-
tásu még akkor is ha **vérzések** esete forog fenn
Megrendelhető: **Édeskúty L.**-nél Budapesten és a
forrás közeliségénél Munkácsen.

ROYAL ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRÚT 31. TELEFON 110-22

Ma és minden este 8 és fél órakor
a lécsi
„HÖLLE“ szanácziós sikere folytán meg-
hosszabbított vendégjátéka.
Még 6 este Uj műsor! Még 6 este
A „HÖLLE“ fenomenális német műsorának főbb számai:
Amor im Panoptikum Pan und Daphnis
Laszky A. Béla zenés játéka Mela Mars-sal a női fő-
szerepekben. Die süßen Grisetten Operett. Falrengető
bohózatok: Das Absteigquartir. — Das starke
Stück. — Casanova.

MELA MARS új dalaival.
Azonkívül új magánszámokat adnak elő:
Rudolf Österreicher, Gisella Marlon, Viktor Norbert stb.
A HÖLLE műsorát megelőzőleg magyar részi: Agyról-ágyra
és Julcsa ugy van bohózatok. Solti Hermin és Boross
Géza új kupléi Varjas Antal mint nemzetközi cigányprimás.

Legmegbízhatóbb **Román Oszkár**
Angol FOGMŰTERME
RENDSZERŰ
Budapest, VII., Rákóczi-ut 14. sz. I. em.
Munkálatal Jóságát részleltetési kedvezményrel is biztosítja.

Ezen szabadalmazott ágy tö-
mörreszekkel, rézdiszszel, erős
acélsodronnybetéttel 32 kor.
Réz függönyrudak,
teljes készlet 4.50 K.
Rézagy sodronnybo-
tétellel 80 K. Rézagy-
csiszolás és javítás
17 K. Vaskeretes
ágybetét, erős mi-
nőségű 11.50 K. Kár-
pírozott matraczok
minden kivételben.
Vas- és rézbutorokat
legelőszöbbsen szállit:

PROHASZKA JANOS gyáros
VI., Grófi Zichy Jenő-u. 46.
(Volt Uj-utca.)

CIMBALKOMK,

legjobb szabadalmazott acél
belső szerkezettel, melynek
hangja, hangtartása rendkívül
jónak bizonyult, részleltetésre
is legmesszebbmenő jótállással
kaphatók. Fonográfok, gramofonok,
heged-k. fuvolák, olt-rák, okarinák
stb. olcsón legjobbak. Kitüntetve
elismert jó munkáért.
Árjegyzékét ingyen küld
Mogyoróssy Gyula
m. kir. szabadalm. hangszergyára
Bpest, VIII., Rákóczi-ut 71.
Telefon 58-20.

CZIMBALMOT
ne vegyen, mig
REMÉNYI MIHÁLY
legújabb czimbalom árjegyzékét át nem olvasta,
melyet Reményi czimbalom osztálya küld
ingyen és bérmentve,
Budapestről
KIRÁLY-UTCZA 58.
Telefon 87-84.
Hang mint a zongoráé. Kivitel
a legújabb stílusokban.
10 évi kezesség!
OLCSÓ ÁRAK.

Heti műsor:

1909. május hó	M. kir. Operaház	Nemzeti Színház	Vigszínház	Király-Színház	Magyar Színház	Urania	Fővárosi nyári Színház (Buda: Színház)
12 Szerda	Fra Diavolo	A vadkacsa	Lupin Arzén	Jánoska	Hivatalnok urak	A jövő háboruja	Szulamith
13 Csütörtök	A bolygó hollandi	Passe-Partout	Lupin Arzén	Jánoska	A nagy cél Régi jó idők	A jövő háboruja	Az álarczos bál
14 Péntek	Romeo és Julia	A bunda	Vigváz a nőre!	Jánoska	A szerenese fia	A jövő háboruja	A csókkirály
15 Szombat	Carmen	A bunda	A cornevillei harangok Tatarjárás	Jánoska	Hivatalnok urak	Az Országos szin- művészeti Akadémia nem tart előadást.	A szultán
16 Vasárnap	A tövöldi nő	Passe-partout A bunda	A tapitónó Lupin Arzén	Tánczos huszárok Jánoska	A császár katonái A nagy cél Régi jó idők	—	Bob hercege altán

MINDEN

OLVASÓKNAK
EGY=
FÖNYEREMÉNY

NŐI NEVEK:

- Anna 6643
- Aranka 50050
- Adél 11900
- Bella 59058
- Cecilia 51471
- Dóra 55471
- Ella 36082
- Emma 37277
- Erzsi 4227
- Lenke 64884
- Flóra 38509
- Frida 50031
- Gitta 79016
- Helén 53926
- Hermin 55679
- Ida 74543
- Ilonka 63476
- Jolán 63499
- Juliska 67050
- Klotild 39288
- Klára 41511
- Laura 63856
- Lujza 41571
- Magda 53914
- Margit 50864
- Neili 2019
- Olga 69407
- Paula 16657
- Riza 63318
- Rózsai 53912
- Sári 63115
- Teréz 36095
- Valéria 23879
- Vilma 78836
- Zsófi 78218
- Zsuzsi 44520

SORSJEGYÁRAK

1/4, 1/2, 3/4, 1/8.
12. 6. 3. 150
KORONA.

HUZÁS
MÁJUS 19. és 21.

FÉRFI NEVEK:

- András 41503
- Antal 68265
- Béla 33264
- Bernát 45083
- Dávid 33267
- Dezso 34407
- Ede 5009
- Ernő 240
- Ferenc 9296
- Frigyes 243
- Gábor 22770
- György 342
- Herman 128
- Ignác 325
- István 354
- Jakab 6841
- János 36636
- Kálmán 39033
- Károly 51784
- László 68394
- Lajos 27062
- Miksa 19919
- Mór 68263
- Ödön 17392
- Pál 63499
- Péter 75066
- Rezső 13737
- Samu 63481
- Sándor 34447
- Tivadár 93574
- Tamás 5503
- Tibor 11854
- Vilmos 50083
- Zoltán 6227
- Zsiga 11871

BUDAPEST,
KOSSUTH LAJOS
u. 4.

DÖRGE
BANK R.T.

8 nap

elegendő ahhoz, hogy kezei hófehérek, tiszták, simák, puhák s bársonyszerűek legyenek. A ki a DIANA szappant és DIANA krém hatását ismeri, az tudja jól, hogy ezek a legjobb

kézfinomítók.

Előkelőbb urak és hölgyek nem is tudnak mosakodni csak DIANA szappannal.

Eredeti levelek:

Tisztelt Gyógyszerész ur!
Sokat hallottam már az Ön Diana-szappanáról és eddig mindenütt csak dícséretet hallottam, megpróbálkoztam én is vele tehát, Tisztelettel küldök egy darab Diana-szappant, de olyat, hosszú ideje szep-
lőm és pattanásom elmúljon tőle. Ha jónak bizonyul a Diana-szappan, úgy sokkal többet hozatok és ajánlani is fogom mindenkinek, úgy mint ahogy nekem is ajánlották. Kérem azonnal küldje a Diana-szappant. Köszönöm tisztelettel,
Nagy Istvánné.

Igen tisztelt Uram,
Eddig még mindig alaposan becsapódtam a sokat hirdetett homokkal, de az Ön Diana-szappanával végtelenül meg vagyok elégedve. Alig egy hete, hogy használok a minden csunya pattanásom eltűnt, sőt az arcom sem vörös azóta. Már számtalan szert kipróbáltam, de eredménytelenül. Mőltán nevezhetik a Diana-szappant a szappanok királyának, mert tényleg csoda hatása van. Nem mulasztthatom el, hogy ezeket önnel ne tudassam. Neuschattel Clarissa.

Kedves Gyógyszerész ur!
Mióta egyszerre eláttam magam Diana-crém-mel, Diana-szappannal és Diana-puderral huzamosabb időre, ezáltal nem kérek ugyan semmit, de szívesen írok Önnek néhány sort azon végtelen kellemes változásról mit az Ön bőrápoló szerének köszönhetek. Tudja kedves Erényi ur, engem igazán egész boldoggá tett, mert valósággal szűgyeltem pár héttel előlött társaságba menni, olyan vörös volt az arcom és kezem s tele volt a bőröm pattanással, ma pedig minden elbizakodottság nélkül merem mondani, hogy kifogástalan szép a bőröm. Hazaírást üdvözléttel küldi
Mrs. Mary Smith.

Tisztelt Gyógyszerész ur!
Nagyon szívesen venném, ha néhány sorral megnyugtatóna, hogy szállít-e ön ide Abbaizába Diana-speciálisokat, mert félek nagyon az utánzatoktól s azt hiszem. Önnek is előnye, ha a vevők megmaradnak azon jó véleménynél, mit az Önnel becserezt Diana-szerek elhasználása után bátran terjeszthetnek. Mindaddig remeknek bizonyult nálam és egész családomnál a Diana-crém és szappan, mióta ezeket a kellemes illatu szereket használjuk, nincs seplős arc közöttünk. Várom sorait s vagyok tisztelője
Dr. S. J.-né.

Diana-puder

pedig arról nevezetes, hogy az arcon egyenesen tapad, szabad szemmel teljesen láthatatlan; amennyiben pedig teljesen ártalmatlan szerekből van összeállítva, ki van zárva a láthatósága a kékeszínű arcbőrnek, amely szín olyan nők arcán látható, kik ártalmas összetételű pudert használnak.

- Egy üvegtégely Diana-crém (nappali és éjjeli használatra) **1 kor. 50 fill.**
- Egy üvegtégely Diana-crém (csak éjjeli használatra) **1 kor. 50 fill.**
- Egy nagy darab Diana-szappan **1 kor. 50 fill.**
- Egy nagy doboz Diana-puder szarvasbőrrel együtt (fehér, rózsá vagy sárga színben) **1 kor. 50 fill.**

Kapható egész Európában a gyógytárakban, drogériákban és parfümeriákban. Aki nem tudja saját helységében beszerezni, az rendelje meg a központból:

ERÉNYI BÉLA gyógyszerész
Budapest, Károly-körút 5.

(A legkisebb megrendelés is, postával utánvétellel eszközölhető.)

Huzás
jövő héten
május hó 19. és 21-én.

Megrendeléseket
postafordultóval
kérünk.

TÖRÖK

- 1/1 sorsjegy 12.— kor.
- 1/2 sorsjegy 6.— kor.
- 1/4 sorsjegy 3.— kor.
- 1/8 sorsjegy 1.50 kor.

Központ:
IV., Szervita-tér 3/c.
Fiókák:
Váci-körút 4. sz.
Teréz-körút 46. sz.

Török A. és Tsa bankház r.-t. Budapest. — Legnagyobb sorsjáték-üzlet.

Grammofonok
Cimbalmok
Citerák
Fuvolák és
egyéb hangszerek
részletfizetésre
kaphatók

Aufrecht és Goldschmied
hangszerárúházában
Budapest, VII., Rákóczi-ut 26. szám.
Árjegyzék ingyen!

Hirdetések felvételnek a kiadóban,
VI., Eötvös-utca 32. sz.

Meghívó

az **Osztrák-magyar Papírgyárosok egyesületének**
1909. június 4-ikén, pénteken a Semmeringen,
„Erzherzog Johann“ szállodában tartandó

XXXVI-ik rendes közgyűlésére.

Napirend:

1. Az évi üzletjelentés és zárszámadás előterjesztése a választmány részéről.
2. A közgyűlési jegyzőkönyv vezetésére két jegyzőkönyv hitelesítő, két számvizsgáló és egy póttag választása.
3. A technológiai iparmúzeum igazgatóságának jelentése a 19-ik papiripari különleges tanfolyamról.
4. 1910-re az évi tagdíj megállapítása.
5. Dr. Stephan Licht birodalomgy. képviselő előadása: „Az aktuális gazdasági kérdésekről.“
6. A legközelebbi közgyűlés helyének megválasztása.

Magyar ember csak magyar ásványvizet igyek!

Magyar ásványviz

forgalmi és kiviteli részvénytársaság Budapest, V., Báthory-utca 5. szám.

Kizárólag természetes

magyar ásványgyógyvizet hozunk forgalomba. Egy liter víz ára palackcsore mellett:

<p>Borszéki Boldizsár idült gyomorhaj ellen 34 fill.</p> <p>Borszéki Fokut, az ásványvizek királya kőszvény ellen 28</p> <p>Borszéki Kossuth vérszegénység ellen 28</p> <p>Bodoki Matild, alkális savanyúvíz 28</p>	<p>Baross, vesebaj ellen 28 fill.</p> <p>Borhegyi, húgyhajtó 28</p> <p>Boholti, üdítő víz 28</p> <p>Előpataki, sárgaság ellen 34</p> <p>Felsőrakosi Maria, légeőhurut ellen 28</p> <p>Hargitaligeti, üdítő ital 28</p>
---	--

természetes ásványviz

Kérdezze meg az orvosát és megtudja, hogy a Magyar ásványvizeinkkel a külföld majdnem összes gyógyvizet pótolhatók.

Tíz palackot már hazhoz szalítunk!

Heveny vagy idült bujakór - bántalmak

egy görvélykór, borbajok, rheuma, (Izzag, fekélyek stb) s a romlott vértől származó egyéb bajoknak, mint mirigydagánat, rheumatizmus, a száj, gége, genyedésel, agyagatok, onosztosis, tehetetlenség és mindenféle szerzett vagy örökített bujakóros bántalmak esetében, a legmegöröztettebb minden gyógykezeléssel dazoló betegségből biztos és győztes gyógyulást nyújtanak.

Dr. Oliver vértisztító piskótái

melyek a francia kormány és a párisi orvosi akadémia által engedélyezve és a párisi kórházakban egyedül vannak engedélyezve.

Igen kellemes gyógyszer, melyet 60 év óta a legkiválóbb orvosok használnak, mint egyetlen és legjobb vértisztító szert és már számos kitüntetésben részesült.

Ára egy kis doboznak 25 darab tartalommal 5.50 kor., egy nagy doboznak 52 darab tartalommal 11.— kor. Minta és prospektus rendelkezésre áll.

Raktár: Török József gyógyszerháza Budapest, Király-utca 12. és Andrássy-ut 22. szám.

A már 34 év óta a kerékpár-világot uraló eredeti angol **Helical Premier és The Champion**

kerékpárokat dupla harang-csapágyval és szabadonfutóval, 3 évi jótállással, minden árfelemelés nélkül szigorúan az eredeti gyári áron havi 12 és 15 koronás részletre adjuk és

kerékpár-alkatrészeket

egész világon létező összes kerékpárhoz külső és belső gummit, csengőket, lámpákat, pedálokat, lánczokat, konuszkat és csészéket óriási forgalmunk következtében melyen leszállított nagyban 30% áreszállítással szállítunk vidék-eredeti gyári árban

LÁNG JAKAB és FIA

kerékpár és alkatrész nagykereskedők

Budapest, VIII., József-körut 41. szám.

Fiókiüzletek: Baross-tér 4. és Budán, II., Margit-körut 6. sz.

Nagy árjegyzékünk 1000 képpel kerékpár és alkatrészéről ingyen és bérmentve.

Óriási feltűnést

kelt njonnan átalakított üzlethelyiségével

DÓCZI M.

Magyarország legnagyobb cipőraktára

Budapest, VII., Rákóczi-ut 10. sz.

Ajánlja legújabb divatu és kiténő minőségű, saját készítésű magyar, francia és amerikai formájú férfi-, női- és gyermek-czipőit.

Ezen specialista legjobban ajánlható szertelett gazdag tapasztalatai alapján, melyeket a kórház húgyszervi és bujakóros osztályán való működése alatt számos éven át szerzett.

DR. FABINYI

specialista neml bajokban emeritált kórházi orvos

gyökeresen és rövid idő alatt gyógyít a rendszeres foglalkozás megzavarása nélkül mindennemű

nemi betegségét

(hugycsőfolyást, sebeket, syphilist és önfertőzésből támadt idegbajokat.)

Meglepő az eredmény férful gyengeségnél (impotentia) még öregebb egyéneknél is.

Biztos-eiker folytán a honorárium utólag is fizethető. Levélre díjazlanul válasz. Kívánatra gyógyszerek.

Rendelés délután 9-3-ig, este 6-8-ig.

Budapesten, Rákóczi-ut 8/A. szám.

(Álláshoz, a Pannónia szállodával szemben.)
Lépcsőházi bejárat. — Külön városbák.

Alkalmi vételt

ajánl szép és finom

butorok, szőnyegek, csillárok

perzsa-

a legnagyobb alkalmi lakásberendezési áruház

VI., Lázár-utca 3.

(BAZILIKA KÖZELÉBEN.)

Jegyeseknek fontos! Vételkényszer nélkül mindenkinek megtekinteni ajánlatos.

Női czipők:

Zergebőrből fűzős, gombos v. pántos félczipő	5.60
Ugyanaz barna zergebőrből	6.60
Sevrőbőr félczipő, fekete 7.60, barna	8.40
Zerge- v. borjubőr, fűzős, ozugos v. gombos	7-8
Ugyanaz barna zergebőrből	8-9
Boxbőr, fűzős v. ozugos 8.50, gombos	9.-
Francia sevro, fűzős v. ozugos 9.50, gombos	10.-

Férfi czipők:

Legfinomabb amerikai czipők box v. sevrőbőrből, párja	15.-
Zergebőr fűzős félczipő 7.80, barna	8.80
Sevrőbőr v. lakk-félczipő 9.60, barna	10.60
Barna bagaria v. zerge fűzős v. gombos	9-10
Borjubőr fűzős vagy ozugos	8.-
Amerikai boxbőr, ozugos 9.50, fűzős	10.-
Francia sevro, ozugos v. fűzős 10.-, gombos	11.-

A souterrain-helyiségben engross-eladás. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Vidéki megrendelésekre nagy gond fordítatik. :: ::

Külön postaosztály.

Raktár: 50.000 pár.

Nem megfelelő árut készséggel becserelek.

Pontos és legjobb órák

5 ÉVI JÓTÁLLÁS MELLETT :: ::

részletfizetésre is.

Javitásokra és vidéki megrendelésekre különös gondot fordítok.

Árjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

POLGÁR KÁLMÁN

műorás

Budapest, Erzsébet-körut 29.

NAPOLEON

Irta FODOR SÁNDOR prel.-kanonok. Előszót irt hozzá MARCZALI HENRIK. Ára: negyedréti albumalakú díszes kiadásban fűzve 8 K. Ugyanaz, díszesen bekötve 10 K.

Magyar nyelven most jelenik meg először ennek a csodálatos embernek a története. Mindvégig rendkívül érdekes és tanulságos olvasmány a felnőtteknek éppen úgy, mint az érettebb ifjúságnak, mert Napoleon életpályája a legzesebb, a legérdekesebb és a legtanulságosabb történetek egyike. — A könyvet 16 melléklettel Weisskopf, Delaroché, Verescegin, Gerard stb. képei díszítik.

SINGER ÉS WOLFNER KIADÁSA
BUDAPESTEN, VI., ANDRÁSSY-UT 10. SZ.

KISS szerencsésje NAGY

Szorgalom, munka, leleményesség és takarékoság hosszú idő alatt segít pénzhez, de gyorsan, váratlanul nagy vagyonra szert **nye van**, gyorsan meggazdagodni.

Különösen a magy. kir. szab. osztálysorsjegyek kedveltek mindenütt, mert a kibocsájtott 110.000 sorsjegy közül 55000 nyer, tehát **biztosan minden második sorsjegy. A nyereményesélyek páratlanok, nincs a világon sorsjáték-tervezet,** mely ily szolid és kedvező volna.

Ugy a kibocsátásnál mint a huzásnál a m. kir. kormány gyakorolja a felügyeletet és ellenőrzést, ez az oka, hogy a közönség **teljes bizalommal van** az osztálysorsjegyek iránt.

A szerencse kiszámíthatatlan! Véletlentől függ sok ember boldogsága! Mindenki életében voltak és vannak pillanatok, mikor szerencsésjét, boldogságát megállapíthatná! Talán az itt közölt névsorban levő saját **neve**, vagy más önnök kedves név melletti sorsjegyszám egy nagyobb nyereménnyel lesz kihuzva már a legközelebbi huzásokon.

Kisérrelje meg szerencsésjét nálunk, mert

KISS szerencsésje NAGY! KISS KÁROLY ÉS TÁRSA

bank részvénytársaság, a magy. kir. szabadalm. osztálysorsjáték főelárusítóhelye.
Központ: Kossuth Lajos-utca 13. Fiók-üzletek: Rákóczi-ut 55.

Hogy hívják?

Ezen szerencseszámok csakis nálunk kaphatók:

Adél	73215	Cristian	56393	Ferdinand	54742	Izor	100963	Manó	2310	Róland	100058
Adolf	8522	Cornelia	106930	Ferenc	22163	Lszó	40591	Marcell	2403	Roza	30669
Adorján	97473	Constant	29643	Flóra	102148	Jakab	90688	Margit	102701	Rozina	50455
Adrienne	57507	Clement	4406	Flórián	21375	Janka	108386	Mária	50603	Rudolf	106038
Agnes	40640	Clarissa	108018	Flóris	73313	János	27394	Mariska	102157	Salamon	44717
Agost	102215	Cézár	80133	Fodor	108104	Jenő	8300	Márk	20068	Sámson	22250
Agoston	8355	Cecilia	13281	Franciska	50551	Jolán	31295	Magdolna	29845	Sámuel	21526
Akos	23141	Carolina	107657	Frida	90806	Jónás	107460	Márton	56956	Sándor	102278
Aladár	87350	Camilla	8389	Frigyes	82604	Józsa	96055	Máté	101132	Sarolta	19111
Alajos	96069	Daniel	17026	Fülöp	102186	József	65972	Malvin	27181	Sebestyén	81210
Albert	98649	Dávid	60099	Gábor	22965	Judith	34618	Matild	93673	Simon	166059
Alfonz	95016	Demeter	51484	Gábriel	75018	Julia	107239	Matyás	48170	Stefánia	27117
Alfréd	102105	Demjón	90755	Gáspár	23148	Juliska	67629	Melinda	106172	Szaniszló	90814
Alice	684	Dénes	57543	Gedeon	75001	Kálmán	102770	Menyhért	27106	Szeréna	102160
Amália	82105	Dezso	33803	Gergely	48149	Kamill	9810	Mici	72796	Szidónia	8241
Ambrus	63453	Dömökös	91301	Gertrúd	38592	Karolin	78187	Mihály	107474	Szilárd	32465
Andor	94220	Dóra	58562	Géza	63458	Károly	108111	Miklós	89620	Tamás	58104
András	96578	Dorottya	102136	Gida	108103	Kázmér	16604	Miksa	73375	Taszió	10105
Anna	91345	Döme	90726	Gizella	14742	Katalin	90801	Milán	60076	Teofil	70476
Antal	58138	Dömötör	107461	Gottfried	90712	Kellemen	13672	Mór	106170	Teodor	102487
Antónia	90710	Eberhard	21058	Gusztáv	13275	Klára	90847	Nád	19759	Teréz	196038
Aranka	37469	Edith	108381	Gyártás	39468	Klotild	107163	Nándor	79339	Terka	29431
Armin	78233	Ede	73330	Guidó	91032	Konrad	54793	Natália	102711	Tihamér	88377
Arnold	95022	Ednard	80854	György	20196	Kornélia	90689	Náthán	33816	Tibor	102109
Aron	20551	Elek	78235	Győző	107027	Kornél	108384	Nelli	64243	Titusz	60983
Árpád	78229	Elemér	57211	Gyula	39772	Kristóf	21647	Nesztli	50456	Tivadar	50574
Arthur	6454	Eleonóra	83813	Gyuri	102230	Krisztina	102271	Netti	616	Tóbiás	107282
Attila	65958	Eliás	439	Hedvig	94222	Lajos	91000	Nina	108073	Tódor	27370
Augusztá	8216	Ella	79331	Heléna	95017	László	81046	Olga	67635	Ulrik	60134
Aurél	94224	Elvira	107155	Henrik	107245	Lázár	107683	Olivér	83807	Urbán	106787
Balázs	13623	Elza	12717	Hermann	8102	Lénárd	21507	Orbán	102101	Valentín	90664
Bálint	78224	Emanuel	37781	Hermina	22957	Lenke	24195	Oszkár	103024	Valéria	34083
Bandi	39757	Emil	4220	Hubert	102133	Leó	107476	Ottó	23121	Vendel	107549
Barnabás	102104	Emilia	65052	Huzó	106154	Laura	32051	Ödön	94283	Verona	106107
Beatrix	38900	Emma	107244	Ibolyka	98963	Leontin	56338	Ottó	79323	Vidor	86841
Béla	8274	Endre	74130	Ida	29749	Leonora	39743	Pál	10 936	Viktor	90545
Benedek	4205	Erna	95346	Ignác	66918	Lidia	75009	Paula	73366	Viktória	41625
Benjamin	108108	Ernestin	13163	Ilka	2340	Lina	102114	Péter	74134	Vilma	87536
Bernát	22211	Ernő	79841	Illés	21364	Livia	8224	Piroska	9812	Vilmos	107175
Berta	60111	Ervin	71111	Ilma	13643	Lorándt	45192	Pista	20058	Vince	67684
Bertalan	14769	Erzsébet	68002	Iona	102235	Lipót	56073	Pongrác	67698	Walter	24799
Bertold	34233	Etel	107250	Imre	100953	Lőrinc	94904	Rafaél	107497	Wladimir	3138
Blanka	479	Eugénia	107479	Iren	17012	Lucia	10174	Ráchel	54402	Zoltán	79344
Bódog	88059	Eva	9807	Irma	8391	Ludmilla	99067	Regina	73317	Zseni	67625
Boldizsár	102195	Fabián	37783	István	487	Lukács	60121	René	51335	Zsigmond	102223
Borbáia	8357	Fanni	39442	Iván	90672	Ludvig	102745	Rezső	24782	Zsófia	176484
Boriska	95346	Felicja	29482	Ivor	32068	Lujza	17041	Richard	50474	Zsuzsana	107484
Böske	93671	Félix	37790	Lzabella	39493	Magda	90538	Róbert	21051		

A szives megrendeléseket postafordultával kérjük, hogy a kívánt számot időközben el ne adjuk!

Tessék kivágni és ozimünkre beküldeni:

MEGRENDELÉS.

KISS KÁROLY és TÁRSA bank részv.-társ
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 13.

Sziveskedjék nekem a XXIV. sorsjáték I. osztályára a _____ sorsjegyet, hivatalos tervet és huzás után hivatalos nyeremény-jegyzéket küldeni.

— A sorsjegy árát: — mellékelve bélyegekben küldöm, egyidejűleg postautalványra küldöm, kérem utárvételezni. (A meg nem felelő módot sziveskedjék áhítnani.)

Pontos } Név: _____
cím: } Lakhely, utca, házszám: _____
Utolsó posta, (megye) _____

Jegyzék

a XXIV. magy. kir. szabad. osztálysorsjáték 55.000 nyereményeiről, mely a 110.000 sorsjegy közül ki lesz sor-solva 6 hónap alatt.

Legnagyobb nyeremény
1,000.000 korona
(Egy millió korona).

	Korona
1 jutalomdíj	600000
1 nyeremény	400000
1 " " "	200000
2 " " "	100000
1 " " "	90000
2 " " "	80000
1 " " "	70000
2 " " "	60000
1 " " "	50000
2 " " "	40000
1 " " "	30000
3 " " "	25000
8 " " "	20000
8 " " "	15000
36 " " "	10000
67 " " "	5000
3 " " "	3000
437 " " "	2000
803 " " "	1000
1528 " " "	500
140 " " "	300
34450 " " "	200
4850 " " "	170
4850 " " "	130
100 " " "	100
4350 " " "	80
3350 " " "	40
55000 nyer. és jutalom	K 14,459.000

Az I. osztályu sorsjegyek

árai:

Nyolczad	1.50 korona
Negyed	3.—
Fél	6.—
Egész	12.—

huzása:

május 19-én és 21-én.

